

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน
ที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน

ปริญญานิพนธ์
ของ
จรัสลักษณ์ จีรวินุลย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ

พฤษภาคม 2544

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

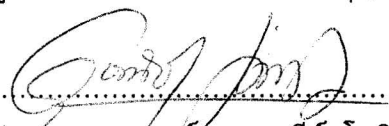

.....ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)


.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)

คณะกรรมการสอบ

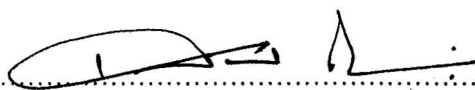

.....ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)


.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)


.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณีย์ โพธิสุข)


.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์นิลบล ทูรานุกาพ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ


.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2544

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ประธานกรรมการที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุษณีย์ โพธิสุข และอาจารย์ นิลบล ทูรานภาพ กรรมการสมทบ กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ศรียา นิยมธรรม อาจารย์ดารณี ศักดิ์ศิริผล อาจารย์นัยนา อยู่เย็น ที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตลอดจนให้คำแนะนำในการทำวิจัย ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณะครู และนักเรียนโรงเรียนอำนวยการกสิกรรมนคร เขตบางนา กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งในการทดลอง

ขอบขอบคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนจนทำให้งานนี้สำเร็จลงได้ คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา และประโยชน์อันพึงมีของปริญญานิพนธ์นี้ผู้วิจัยขอมอบแด่สรรพสัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ในสากลโลก

จรีลักษณ์ จีรวินุลย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้.....	7
ความหมาย.....	7
ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้.....	7
เกณฑ์การตัดสินเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้.....	12
ปัญหาของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ในการอ่าน.....	13
การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้.....	15
การสอนแบบเล่นปนเรียน.....	18
ความหมาย.....	18
แนวการสอนแบบเล่นปนเรียน.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบเล่นปนเรียน.....	26
การสอนซ่อมเสริม.....	28
ประเภทของการสอนซ่อมเสริม.....	28
แนวการสอนซ่อมเสริม.....	30
การสอนซ่อมเสริมด้านภาษาแก่เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้.....	29
การอ่าน.....	34
ความหมายของการอ่าน.....	34
จุดมุ่งหมายของการอ่าน.....	35
ประโยชน์และความสำคัญของการอ่าน.....	36
ประเภทของการอ่าน.....	38
การสอนอ่าน.....	39
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	44

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	45
	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	45
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	46
	การสร้างเครื่องมือ.....	46
	วิธีดำเนินการทดลอง.....	48
	สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	50
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	55
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	55
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	55
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	55
	วิธีดำเนินการทดลอง	55
	การวิเคราะห์ข้อมูล	56
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	56
	อภิปรายผล	57
	ข้อเสนอแนะ	59
	บรรณานุกรม.....	61
	ภาคผนวก.....	71
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	107

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	49
2 การหาประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน	52
3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับ การสอนแบบเล่นปนเรียนก่อนและหลังการทดลอง	53
4 การศึกษาจำนวนนักเรียนที่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของการสอนซ่อมเสริม โดยการสอนแบบเล่นปนเรียน	54
5 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ในการอ่าน.....	106

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีคุณค่ายิ่งต่อการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญในการค้นคว้าเพิ่มเติม ทำให้เกิดพัฒนาการไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ การอ่านมีส่วนช่วยปรับปรุงชีวิตให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในวัยเรียน หากมีความสามารถในการอ่านดีย่อมได้รับการยอมรับ สามารถร่วมเรียน ร่วมเล่นกับเพื่อน ๆ ได้ดี ในทางกลับกันเด็กคนใดอ่านไม่ได้ก็ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ เด็กที่มีอุปสรรคในการอ่านย่อมขาดความมั่นใจในตนเองทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนอย่างมาก ความสำเร็จทางการศึกษามักเป็นผลมาจากความสามารถในการอ่าน โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ (Learning Disability) ซึ่งเป็นเด็กที่มีระดับสติปัญญาที่อยู่ในระดับปกติหรือมีระดับสติปัญญาสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของคนทั่วไป แต่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ได้แก่ การไม่เข้าใจหรือไม่มีความสามารถในการใช้ภาษาพูด การใช้ภาษาเขียน ตลอดจนการมีปัญหาในการฟัง การคิด การอ่าน การเขียน การสะกดคำ หรือความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์บกพร่องจากการศึกษาสัดส่วนของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ในต่างประเทศพบว่าร้อยละ 80 ของกลุ่มเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้เป็นเด็กที่มีปัญหาด้านการอ่าน (Lerner, 1993; Ysseldyke & Algozzine, 1995) สำหรับในประเทศไทยมีการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้อยู่บ้างได้แก่ การศึกษาวิจัยของ สุชีรา ภัทรายุทธวรรต และคณะ (2536 : 23-48) เมื่อปี พ.ศ. 2536 ได้สำรวจเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียน 3 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 91 คน พบว่ามีเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ประมาณ ร้อยละ 14 และ ในปี พ.ศ. 2542 กวี สุวรรณกิจ และคณะ ได้สำรวจเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 1,057 คน จากโรงเรียน 6 แห่ง ในกรุงเทพมหานครเช่นกันพบว่ามีเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ประมาณร้อยละ 6 สำหรับอัตราส่วนของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านในประเทศไทยได้แก่ การศึกษาของ นิชรา เรืองดารกานนท์ (2543) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านในเด็กเล็กและเด็กระดับประถมศึกษา ที่โรงเรียนวัดเสมียนนารี เมื่อ พ.ศ. 2543 โดยสำรวจนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 600 คน พบว่ามีเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านคิดเป็นร้อยละ 6 จากผลการสำรวจดังกล่าวน่าจะทำให้สามารถกล่าวได้ว่าในประเทศไทยมีเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านอยู่จริง

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้ในมาตราที่ 10 หมวดที่ 2 เกี่ยวกับเรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาของบุคคล โดยเฉพาะบุคคลที่มีความบกพร่องด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ ตลอดจนผู้ที่มีร่างกาย

พิการ หรือทูปพลภาพหรือไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่ผู้ดูแลไว้ว่าให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยให้จัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้นทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจะให้ความสนใจศึกษาหาความรู้และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้มากขึ้น และเนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารตลอดจนใช้ในการศึกษาหาความรู้ การสอนภาษาไทยจึงมุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไปพร้อม ๆ กัน จากการศึกษาผลการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในชั้นเรียนโดยทั่วไปจะพบว่ามิตั้งเด็กที่ประสบความสำเร็จ คือ เด็กที่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเด็กที่ไม่ประสบความสำเร็จคือไม่สามารถผ่านการทดสอบตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้งที่ครูจัดขึ้นได้ ครูจึงจำเป็นต้องหาวิธีช่วยเหลือให้เด็กเหล่านั้น วิธีการหนึ่งที่ครูมักเลือกดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหานี้ได้แก่ การสอนซ่อมเสริม ซึ่งเป็นการสอนที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แก่เด็กที่เรียนดีเป็นพิเศษให้เรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ตามความสามารถ หรือเพื่อช่วยเหลือเด็กที่เรียนอ่อนโดยช่วยจัดข้อบกพร่อง ขจัดการเรียนที่ไม่ถูกต้องวิธี ไม่ได้ผลและเสริมความรู้และทักษะให้เด็กมีพัฒนาการไปในทางที่ดีด้วยวิธีการใดวิธีหนึ่งที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กเหล่านั้นประสบความสำเร็จตามความสามารถที่แท้จริงของเขา ดังนั้นการสอนซ่อมเสริมสำหรับเด็กจึงควรเป็นการสอนที่ต้องใช้กลวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก (สุมน อมรวิวัฒน์. 2526 : 195)

สำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้มักเป็นเด็กที่ประสบความสำเร็จล้มเหลวในการเรียนไม่ว่าจะทดสอบกี่ครั้งก็ตาม จะมีความวิตกกังวลสูง เด็กมักขาดแรงจูงใจในการเรียน (Valet. 1969) การจัดการเรียนการสอนจึงควรจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเพลิดเพลิน และประสบความสำเร็จเป็นระยะ ๆ การสอนซ่อมเสริมการอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ควรให้เด็กได้สื่อสารกับคนอื่นเพื่อความสนุกสนาน จัดกิจกรรมให้เด็กได้พูดคุยเรื่องต่างๆ ในการทำกิจกรรม (ผดุง อารยะวิญญู. 2539 : 131 ; อ้างอิงมาจาก Berry. 1980) จากการศึกษาพัฒนาการของเด็กด้าน ต่างๆ และการศึกษาเกี่ยวกับการเล่นของเด็กสรุปว่า การเล่นมีบทบาทและมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเจริญเติบโตทางร่างกาย เซาว์ปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของเด็กเนื่องจากการเล่นคือการทำงานของเด็กเป็นกิจกรรมหลักที่เด็กทุกคนสนใจจะทำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงอายุระหว่าง 3 - 8 ปี ทั้งนี้เพราะการเล่นเป็นวิธีการที่จะสร้างประสบการณ์ให้เกิดการเรียนรู้ การเล่นทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นอิสระ สนุกสนานพร้อมที่จะทำกิจกรรมซ้ำเมื่อเกิดความพอใจและสนใจ โดยไม่ต้องมีสิ่งอื่นมากระตุ้นไม่ว่าจะเป็นการให้รางวัลหรือการลงโทษ การเล่นช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อเด็กมากขึ้น ครูจึงควรรู้จักเลือกหรือสร้างกิจกรรมและอุปกรณ์ที่ช่วยให้การเรียนรู้เป็นเล่นและการเล่นเป็นเรียน (เลขา ปิยะอัจฉริยะ. 2524 : 18)

การสอนแบบเล่น (Play Way) เป็นการสอนแบบหนึ่งที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก ๆ ผนวก ห่มอมหลวงปิ่น มาลากุล ได้อธิบายไว้ว่า “ในการสอนชั้นประถมศึกษา ครูควรนำการเล่นไปใช้กับบทเรียนเพื่อให้นักเรียนสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายและให้ความรู้โดยไม่รู้สึกตัว การทำให้นักเรียนสนใจมีความสำคัญมาก การสอนด้วยวิธีซ้ำซากทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย ดังนั้นจึงควรเปลี่ยนวิธีสอนบ้าง” การสอนแบบเล่น หรือการนำการเล่นไปใช้ในบทเรียนเป็นการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น ช่วยจูงใจให้เด็กเรียนด้วยความสนใจโดยครูไม่ต้องบังคับ ส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือกระทำเอง เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำงานกับเพื่อน ช่วยให้เด็กเรียนด้วยความเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกตามความสามารถ (ละเมียด ลิมอักษร. 2518 : 3 - 4) โดยเฉพาะการสอนแบบเล่นปนเรียน การใช้เกมการศึกษายังใช้ได้ดีกับการสอนซ่อมเสริมเด็กเรียนช้าเพราะเด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เมื่อเล่นเกมได้สำเร็จทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะเรียนโดยไม่เบื่อหน่าย (เอื้องฟ้า สมบัติพานิช. 2525) นอกจากนั้นพัฒนาการทางการเล่นของเด็กยังมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคะแนนเชาว์ปัญญา ความจำเกี่ยวกับลำดับของเรื่องราวและทักษะในการเล่นเรื่องของเด็ก (เลขา ปิยะอัจฉริยะ. 2524 : 18 -25) รวมทั้งมีความสัมพันธ์กับปริมาณและความซับซ้อนของภาษาที่เด็กใช้ด้วย (Lovinger. 1974 : 313 - 320)

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมสอดแทรกให้เด็กได้เล่นปนเรียน เช่น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น เกม การใช้เพลงประกอบการสอน การเล่นบทบาทสมมติ เป็นต้น พบว่าเด็กจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากเด็กที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช้กิจกรรมการสอนแบบเล่นปนเรียน (Orcutt. 1972 : 147-A ; Dickerson. 1976 : 6456-A ; นันทพร ศษศิริพงศ์. 2526 ; ปิยะศักดิ์ สันทรัพย์. 2530 ; วิภาวรรณ สกุลช่างเสนาะ. 2533) สำหรับการวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมประกอบการสอนมีความสามารถในการฟัง การสะกดคำ การสังเกตการจำแนก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (วรี เกียสกุล. 2530 ; นิภาพร ปวนสุรินทร์. 2542 ; มาลี วรระทรัพย์. 2531 ; วิจิตา บุญฤทธิ์. 2540) ประกอบกับผู้วิจัยมีความเชื่อว่าเด็กจะสามารถเรียนรู้ไปพร้อมกับการเล่นได้จึงนำการสอนแบบเล่นปนเรียนมาเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ และศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบเล่นปนเรียนที่มีต่อสัมฤทธิ์ทางการอ่านคำศัพท์ของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมในการสอนซ่อมเสริมสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับศึกษานิเทศ ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในการพิจารณาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน
กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนอำนวยการกนกศิรินุสรณ์ เขตบางนา กรุงเทพมหานคร ที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน จำนวน 15 คน
2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นคำศัพท์ในบทที่ 14 เรื่อง นั่งชิงช้าร้องเพลงช้าง จากหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยคำศัพท์ที่นำมาสร้างแผนการสอนสำหรับใช้ในการทดลองจำนวน 34 คำ
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสอนด้วยตนเองเป็นเวลา 17 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง
4. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการสอน ได้แก่ การสอนโดยใช้วิธีสอนแบบเล่นปนเรียน
 - 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียง หมายถึงความสามารถในการอ่านออกเสียง คำศัพท์และความสามารถในการจับคู่ระหว่างการอ่านออกเสียงกับคำศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย วัดได้จากการทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านออกเสียงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การสอนซ่อมเสริม หมายถึง การสอนที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ให้สามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่เรียนได้อย่างถูกต้อง

วิธีสอนแบบเล่นปนเรียน หมายถึง การสอนที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้านการอ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้อง โดยจัดให้นักเรียนเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมการเล่น

นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการประเมินด้วยแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ของ ผดุง อารยะวิญญู แล้วพบว่านักเรียนมีปัญหาในด้านการอ่าน โดยมีค่าเปอร์เซ็นต์ไคล์ของคะแนนอยู่ในช่วงตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไคล์ที่ 1 – เปอร์เซ็นต์ไคล์ที่ 3

ประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน แล้วมีค่าเป็น 80/80

80 ตัวแรกหมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงระหว่างเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (วัดจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงชุดที่ 2) ต้องไม่ต่ำกว่า 80

80 ตัวหลังหมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงหลังเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (วัดจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงชุดที่ 1) ต้องไม่ต่ำกว่า 80

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
 - 1.1 ความหมาย
 - 1.2 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
 - 1.3 เกณฑ์การตัดสินเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
 - 1.4 ปัญหาของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
 - 1.5 การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
2. การสอนแบบเล่นปนเรียน
 - 2.1 ความหมาย
 - 2.2 การสอนแบบเล่นปนเรียน
 - 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบเล่นปนเรียน
3. การสอนซ่อมเสริม
 - 3.1 ประเภทของการสอนซ่อมเสริม
 - 3.2 แนวการสอนซ่อมเสริม
 - 3.3 การสอนซ่อมเสริมด้านภาษาแก่เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
4. การอ่าน
 - 4.1 ความหมาย
 - 4.2 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
 - 4.3 ประโยชน์และความสำคัญของการอ่าน
 - 4.4 ประเภทของการอ่าน
 - 4.5 การสอนอ่าน

เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

ความหมาย

ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา (PL 94-142) ได้ให้คำจำกัดความของปัญหาในการเรียนรู้ว่า เป็นความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยาขั้นพื้นฐานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจภาษาหรือเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน ซึ่งไม่สามารถแสดงออกมาได้อย่างสมบูรณ์เกี่ยวกับความสามารถในการฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน การสะกดคำ หรือการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ ความบกพร่องในการเรียนรู้ครอบคลุมถึงความบกพร่องในการรับรู้ ความบกพร่องในการอ่าน และความบกพร่องในการสื่อสาร (Smith. 1991: 40)

เกียร์ฮาร์ท (Gearhart. 1973: 12) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ว่า หมายถึงเด็กที่มีความเฉลียวฉลาดเท่าเด็กปกติทั่วไป หรือบางคนอาจฉลาดกว่าเด็กทั่วไป แต่เด็กเหล่านี้มีปัญหาในการเรียน ทำให้มีผลการเรียนต่ำเมื่อเทียบกับเด็กอื่นในวัยเดียวกัน จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างความเฉลียวฉลาดที่แท้จริงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แคช และไมเคิลบัสต์ (ผดุง อารยวิญญู. 2537 : 9 ; อ้างอิงมาจาก Kass and Myklebust. 1969) กล่าวถึงเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ว่า เป็นเด็กที่มีความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ ทำให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้จากการศึกษาที่จัดให้กับเด็กปกติ จึงจำเป็นต้องให้บริการทางการศึกษาที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การศึกษาพิเศษ จึงจะทำให้เด็กประเภทนี้เรียนได้ เด็กเหล่านี้มีร่างกายปกติแต่มีปัญหาในด้านภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพูด การอ่าน การเขียน และยังมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ด้วย เนื่องจากเด็กเหล่านี้มีปัญหาในการเคลื่อนไหว การรับรู้ อารมณ์ และพฤติกรรม จึงทำให้มีผลการเรียนต่ำ

ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

วอลเลซ และแมคโลลลิน (ผดุง อารยวิญญู. 2535 : 9 - 15 ; อ้างอิงมาจาก Wallace and McLoughlin. 1975) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ว่ามีลักษณะดังนี้

1. ปัญหาในการรับรู้ (Perceptual Problem) การรับรู้ หมายถึงความสามารถของบุคคลในการจดจำ แยกแยะ หรือนำมารวมกันซึ่งกระตุ้นมาจากภายนอก การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาที่เกิดขึ้นในสมอง แต่อย่างไรก็ตามเราสามารถสอนหรือฝึกเด็กให้สามารถเรียนรู้ได้ เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้อาจมีปัญหาในการรับรู้ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1 การรับรู้ทางสายตา เป็นความสามารถในการใช้สายตาในการรับรู้ ซึ่งอาจแยกย่อยได้ดังนี้

1.1.1 ความสามารถในการจำแนกขนาด รูปทรง

1.1.2 ความสามารถในการจำแนกภาพออกจากฉากหลัง

1.1.3 ความสามารถในการจัดช่องว่าง เช่นช่องว่างระหว่างตัวอักษรในขณะเขียนหนังสือ การเว้นวรรค เป็นต้น

1.1.4 การประสานกันระหว่างสายตากับกล้ามเนื้อมือ

1.1.5 การจำแนกโดยใช้สายตา

1.2 การรับรู้ทางการฟัง เป็นความสามารถในการฟัง เพื่อให้เข้าใจในสิ่งที่ต้องการฟังซึ่งอาจแยกย่อยได้ดังนี้

1.2.1 การจำแนกเสียงออกจากฉากหลัง หรือเสียงรบกวน เช่น การสนทนากันในที่ที่มีการจราจรคับคั่ง ทำให้มีเสียงรบกวนจากการจราจร

1.2.2 การจำแนกเสียงที่ได้ยิน เด็กสามารถบอกได้ว่า เสียงสองเสียงที่ได้ยินเหมือนกัน หรือแตกต่างกัน

1.2.3 การจำเสียงที่ได้ยิน เป็นความสามารถในการจำเสียงที่ได้ยินว่าเป็นเสียงอะไร มีกี่เสียง เรียงลำดับกันอย่างไร เป็นต้น

1.2.4 การกลมกลืนเสียง โดยเฉพาะในการอ่านเด็กจะต้องสามารถผสมเสียงพยัญชนะได้ เป็นเสียงที่ผสมกลมกลืนกันจึงจะช่วยให้เด็กสามารถอ่านหนังสือได้

1.3 การรับรู้โดยการสัมผัส อาจเป็นการสัมผัสเพื่อทราบขนาด รูปทรง พื้นผิว อุณหภูมิ ความกดดันอากาศ การเคลื่อนไหวของร่างกาย เป็นต้น

เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อาจมีปัญหาในการรับรู้ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ดังที่กล่าวมาแล้ว

2. ปัญหาในการเคลื่อนไหว (Motor Problem) การเคลื่อนไหว หมายถึง การใช้กล้ามเนื้อแขนและขา ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และยังมีความหมายครอบคลุมไปถึง การทรงตัว จังหวะในการเคลื่อนไหว ทิศทาง และการรู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งจะกล่าวถึงโดยสังเขปดังนี้

2.1 การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการใช้กล้ามเนื้อมือ แขน และขา ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดด การเขย่ง การจับสิ่งของ การขว้างปาสิ่งของ เป็นต้น เด็กที่มีปัญหาในการใช้กล้ามเนื้อมักมีปัญหาในการเดินการวิ่ง การเล่นในสนามครูมักจะบอกว่า เขาเป็นเด็ก "งุ่มง่าม" หรือ "ตัวมั่วเตี้ยม" เป็นต้น ตามพัฒนาการของเด็ก เด็กจะต้องสามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้ก่อนใช้กล้ามเนื้อเล็ก

2.2 การใช้กล้ามเนื้อเล็ก เป็นการใช้กล้ามเนื้อนิ้วมือในการจับสิ่งของ เช่น การจับดินสอเพื่อเขียนตัวอักษร จับสียีนเพื่อระบายสี วาดภาพ การจับกรรไกรเพื่อตัดกระดาษ นอกจากเด็กจะใช้กล้ามเนื้อนิ้วมือแล้ว ยังต้องใช้สายตาอีกด้วย การทำงานประสานกันระหว่างสายตาและกล้ามเนื้อนิ้วมือจึงเป็นสิ่งสำคัญ เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้อาจมีปัญหาในด้านนี้

2.3 การทรงตัว หมายถึง การรักษาสสมดุลไว้ได้ในขณะเคลื่อนที่โดยไม่ชวนเซหรือหกล้ม เด็กที่มีการทรงตัวดีสามารถเดินบนแนวเส้นตรงแคบ ๆ ได้ดี เช่น การเดินบนรางรถไฟ หรือไต่ราว เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้บางคนอาจมีปัญหาในการทรงตัว

2.4 จังหวะ หมายถึง การเคลื่อนไหวที่เป็นช่วงที่เท่ากันและสม่ำเสมอ เช่น กระโดดตามเสียงเพลง การก้าวเดินตามจังหวะของเสียงดนตรี เป็นต้น เด็กจะสามารถประกอบกิจกรรมเข้าจังหวะได้ ถ้าเด็กสามารถฟังและแยกเสียงเป็นจังหวะได้

2.5 ทิศทาง หมายถึง ความเข้าใจเกี่ยวกับด้าน หรือ ทิศ เช่น ซ้าย - ขวา บน-ล่าง นอก-ใน หน้า-หลัง เป็นต้น เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ มักมีปัญหาในด้านนี้มาก

2.6 ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เด็กควรรู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น หู ตา จมูก หน้า ห้ว แขน ขา เป็นต้น การรู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมีความสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหว

หากเด็กไม่เข้าใจส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เด็กไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งของครูได้ เช่น "เอามือขวาแตะที่แก้มซ้าย" เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้อาจปฏิบัติตามครูไม่ได้

3. ปัญหาในการพูด (Spoken Language Problem) เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อาจมีปัญหาการพูด กล่าวคือ พูดไม่ได้ หรือพูดไม่ชัด บางคนอาจมีปัญหาในการฟังเสียงพูดของผู้อื่นอีกด้วย สภาพความบกพร่องในการพูด และการเข้าใจภาษาพูดนั้นเรียกว่า อะเฟเซีย (Aphasia)

4. ปัญหาในการอ่าน (Reading Problem) เด็กที่มีปัญหาในการอ่านหรืออ่านหนังสือไม่ออก เรียกว่า ดิสเล็กเซีย (Dyslexia) ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความบกพร่องของระบบเส้นประสาทหรือการรับรู้ก็ได้ เด็กที่อ่านหนังสือไม่ออกมักมีปัญหาในด้านต่อไปนี้

4.1 การจำแนกทางสายตา เด็กมีปัญหาในการจำแนกตัวอักษร เช่น ไม่เห็นความแตกต่างระหว่างตัวอักษรที่คล้ายกัน เช่น ก กับ ภ, ข กับ บ เป็นต้น

4.2 การจำแนกทางการฟัง เด็กมีปัญหาในการจำแนกความแตกต่างของเสียงที่คล้ายกัน เช่น "กิน" กับ "บิน" , "บ้าน" กับ "ด้าน" เป็นต้น

4.3 การสัมผัสอักษร เด็กมีปัญหาในการประสมอักษรเข้าเป็นคำ เช่น แ - ม - ว เป็นต้น เด็กอาจไม่เข้าใจว่าทำไมคำว่า "ทรวดทรง" จึงอ่านว่า "ซวด-ซง" เป็นต้น

4.4 การจำคำหรือตัวอักษร เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อาจจดจำสิ่งที่พบเห็นไม่ได้ จึงไม่สามารถจำตัวอักษรที่ประกอบขึ้นเป็นคำได้ จึงทำให้ไม่สามารถอ่านหนังสือได้

4.5 การสลับที่ตัวอักษร เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อาจสลับตัวอักษรในคำ เช่น "กบ" อาจกลายเป็น "บก" คำว่า "นก" อาจกลายเป็น "กน"

4.6 การวิเคราะห์คำ คำแต่ละคำประกอบขึ้นด้วย 3 ส่วน หรือ มากกว่า เช่น คำว่า "กา" ประกอบด้วย พยัญชนะต้น ก สระอา และวรรณยุกต์สามัญ

"แมว" ประกอบด้วย พยัญชนะต้น ม สระแอ ตัวสะกด ว และวรรณยุกต์สามัญ

เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อาจไม่สามารถวิเคราะห์ส่วนประกอบของคำ ในลักษณะนี้ได้จึงอ่านหนังสือไม่ได้

4.7 ความเข้าใจ ความสามารถในการเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อาจไม่เข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่าน เพราะไม่เข้าใจความหมายของคำที่ประกอบขึ้นเป็นเรื่องที่อ่าน

4.8 การแปลความหมาย ในการอ่านนั้น นอกจากผู้อ่านจะเข้าใจความหมายตัวอักษรแล้ว ยังต้องสามารถตีความได้ด้วย จึงจะทำให้เข้าใจเรื่องที่ยาก ๆ ได้ เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้อาจมีปัญหาในการตีความหมายของสิ่งที่อ่าน

5. ปัญหาในการเขียน (Written Problem) เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้อาจมีปัญหาในการเขียนในด้านต่อไปนี้

5.1 ลายมือ เด็กบางคนลายมือไม่ดี อ่านลำบาก บางครั้งเขียนตัวอักษรกลับข้างกัน เช่น ก เขียนเป็น บ เขียนเป็น ว เขียนเป็น เป็นต้น

5.2 การสะกดคำ เด็กบางคนเขียนไทยตามคำบอกไม่ได้ ต้องลอกจากตัวอย่างเท่านั้น หลายคนสะกดคำผิด ทั้งนี้อาจเนื่องจากการรับรู้ทั้งการฟังและการใช้สายตา

5.3 การเขียนข้อความ การเขียนข้อความในที่นี้หมายถึง การเขียนเป็นประโยค เพื่อแสดงความคิดเห็นของตนเอง หรือการเขียนเรียงความ หากเด็กสะกดคำไม่ได้ย่อมมีปัญหาในการเขียนประโยค

6. ปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ (Mathematics Problem) เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อาจมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ในด้านต่อไปนี้

6.1 การจำแนกรูปทรง เด็กอาจมีปัญหาในการบอกความแตกต่างระหว่างรูปทรง เช่น วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมผืนผ้า สี่เหลี่ยมจัตุรัส เป็นต้น

6.2 การจำแนกขนาด เด็กอาจมีปัญหาในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับขนาดรวมไปถึงระยะทาง เช่น เล็ก-ใหญ่ สั้น-ยาว แคบ-กว้าง ใกล้-ไกล เป็นต้น

6.3 การนับ เด็กบางคนอาจมีปัญหาในการนับเลข เช่น จาก 1 ถึง 10 บางคนนับข้ามจำนวนใดจำนวนหนึ่ง บางคนอาจนับได้ แต่ไม่เข้าใจความหมายของจำนวน

6.4 การคำนวณ เด็กบางคนมีปัญหาในการคำนวณเบื้องต้น ทางคณิตศาสตร์ เช่น การบวก การลบ การคูณ การหาร ปัญหาดังกล่าวอาจเนื่องมาจากการขาดความพร้อมในทางคณิตศาสตร์ หรืออาจมีปัญหาในการรับรู้ ตลอดจนปัญหาในการจดจำสัญลักษณ์ต่าง ๆ

6.5 การวัดปริมาณ เด็กบางคนไม่เข้าใจมาตราชั่ง ตวง วัด มีปัญหาในการเข้าใจหน่วยวัดความยาว เช่น นิ้ว ฟุต เมตร เป็นต้น หน่วยวัดน้ำหนัก เช่น กิโลกรัม ปอนด์ หน่วยวัดของเหลว เช่น ช้อนชา ช้อนโต๊ะ ลิตร เป็นต้น

6.6 เงินตรา เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อาจมีความลำบากในการทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับเงินตรา ไม่เข้าใจค่าของเงิน การทอนเงิน ความสัมพันธ์ระหว่างเงินที่เป็น เหรียญกับธนบัตร เป็นต้น

6.7 เวลา เด็กบางคนมีปัญหาในการบอกเวลา คือ บอกเวลาไม่ได้ ไม่เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยของเวลา เช่น วินาที นาที ชั่วโมง วัน เดือน ปี เด็กหลายคนดู นาฬิกาไม่เป็น

6.8 คำศัพท์ทางคณิตศาสตร์ เช่นคำว่า มากกว่า น้อยกว่า สูงกว่า ต่ำกว่า เล็กกว่า ใหญ่กว่า เล็กที่สุด สูงที่สุด เป็นต้น เนื่องจากคำศัพท์เหล่านี้เกี่ยวข้องกับปริมาณ

6.9 โจทย์ปัญหา การทำเลขโจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ต้องใช้ทักษะหลาย ด้าน บางปัญหาอาจสลับซับซ้อน จึงเป็นสิ่งที่ยากสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

7. ปัญหาในด้านอารมณ์และสังคม (Emotional and Social Problem) เด็กที่มี ปัญหาในการเรียนรู้อาจมีปัญหาทางอารมณ์และสังคมควบคู่ไปด้วยมากบ้าง น้อยบ้าง ขึ้นอยู่ กับเด็กแต่ละคน ซึ่งอาจจำแนกไว้ดังนี้

7.1 การเป็นตัวของตัวเอง เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้อาจมีการเป็นตัวของตัวเองน้อยต้องคอยพึ่งพาอาศัยผู้อื่นตลอดเวลา ต้องได้รับการยืนยันจากครู ผู้ปกครอง หรือ เพื่อนจึงจะลงมือทำงานที่เขาทำได้

7.2 ความคิดต่อตนเอง เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้เป็นจำนวนมากมีความคิด ที่ไม่ดีต่อตนเอง เนื่องจากเด็กมีปัญหาในการเรียน มีผลการเรียนต่ำติดต่อกันมาเป็นเวลานาน ทำให้เด็กเกิดความคิดว่าตนเองเป็นคนโง่ ไม่ประสบความสำเร็จ ไม่มีค่า

7.3 สมาธิในการเรียน เด็กมักขาดสมาธิในการเรียนหรือแม้แต่ในการประกอบ กิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่การเรียนก็ตาม เด็กอาจมองตามทุกสิ่งทุกอย่างที่เคลื่อนไหวเข้ามาในสายตา ทำให้ไม่สามารถเรียนหนังสือได้ เพราะต้องให้ความสนใจแก่ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบกาย

7.4 การทำกิจกรรมซ้ำ ๆ เด็กที่มีปัญหาในการเรียนเป็นจำนวนมากมีพฤติ กรรมในการกระทำกิจกรรมซ้ำ ๆ เช่น การเขียนตัวอักษร เด็กอาจเขียนตัวอักษรเดิมหลายครั้ง จึงไม่สามารถเขียนเป็นคำได้ หรือระบายสีโดยใช้สีเดิมเป็นจำนวนหลายภาพ ปัญหาอยู่ที่เด็ก ไม่ยอมเปลี่ยนกิจกรรมเมื่อหมดเวลา เพราะเป็นการยากที่จะหันเหความสนใจจากกิจกรรมนั้นๆ

7.5 พฤติกรรมก้าวร้าว เด็กบางคนมีพฤติกรรมไปในทางก้าวร้าว ซึ่งพฤติ กรรมดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากภาวะทางอารมณ์ของเด็ก กล่าวคือ เด็กแสดงพฤติกรรม ก้าวร้าว เมื่อสิ่งที่เขากระทำไม่เป็นไปตามความต้องการของเขา

7.6 พฤติกรรมถดถอย เด็กบางคนอาจเป็นคนเจี๊ยบขี้นม ไม่ยอมระบอปะพุดคุย กับผู้อื่นพฤติกรรมถดถอยมีปัญหาไม่น้อยกว่าพฤติกรรมก้าวร้าว

7.7 การเคลื่อนไหวช้า ๆ เป็นการเคลื่อนไหวในลักษณะเดิมซ้ำ ๆ กันค่อนข้างรวดเร็ว เช่น การเดินไปมาในลักษณะเดิมเป็นเวลานาน นั่งโยกตัวบนเก้าอี้ตลอดเวลา หรือแสดงกิจกรรมอย่างอื่นในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เด็กประเภทนี้อาจมีพฤติกรรมอื่นร่วมด้วย เช่น มีช่วงความสนใจสั้น ไม่มีความอดทนมีปัญหาในการเคลื่อนไหว เป็นต้น

7.8 พฤติกรรมอื่น นอกจากลักษณะที่กล่าวมาแล้วนี้ เด็กอาจมีพฤติกรรมอื่นร่วมด้วย เช่น พฤติกรรมที่ไม่คงเส้นคงวา กล่าวคือ ลักษณะของพฤติกรรมไม่คงที่ เปลี่ยนพฤติกรรมง่ายและบ่อยรวมไปถึงพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคมมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ลักขโมย พุดปด โมโหร้าย และรุนแรง เป็นต้น

อย่างไรก็ตามเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้อาจไม่จำเป็นต้องมีพฤติกรรมครบตามที่กล่าวมานี้ทุกข้อ พฤติกรรมหลายข้อมีความสัมพันธ์กัน อีกประการหนึ่งการพิจารณาพฤติกรรมของเด็กควรคำนึงถึงความรุนแรงของพฤติกรรมควบคู่กันไปด้วย

เกณฑ์การตัดสินเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

ผดุง อารยะวิญญู (2539 : 115 - 118) อธิบายว่า การจะตัดสินว่าเด็กมีปัญหาทางการเรียนรู้หรือไม่นั้น ต้องทำการทดสอบเด็กในด้านต่าง ๆ ดังนี้

การทดสอบทางสติปัญญา

การทดสอบเกี่ยวกับขบวนการเบื้องต้นทางจิตวิทยา

การทดสอบเกี่ยวกับการรับรู้

การสังเกตอย่างมีระบบ เป็นการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในห้องเรียนมีบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในห้องเรียนมาเสนอ เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการวินิจฉัย

การทำงานของนักเรียน หมายถึง ผลงานของนักเรียน เช่น การทำแบบฝึกหัด การบ้าน มาวิเคราะห์ความผิดพลาดในการทำงาน และวินิจฉัยทักษะและความบกพร่องในการทำงาน

การพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อแสดงว่าเด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถทางสมอง หลักฐานที่ต้องนำมาประกอบในการพิจารณาควรเป็นหลักฐานเกี่ยวกับทักษะในการฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน การสะกดตัวอักษร หรือคณิตศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ได้แก่ บันทึกพฤติกรรมของเด็กที่ได้จากการสังเกต ตัวอย่างแบบฝึกหัดที่เด็กทำ หรือการบ้าน ระเบียบประวัติของเด็ก ผลการทดสอบความพร้อมของเด็ก ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน

หลักฐานเกี่ยวกับความบกพร่องทางด้านร่างกาย เช่น ผลการทดสอบเกี่ยวกับสติปัญญา การทดสอบทางสายตา การได้ยิน การเคลื่อนไหว และการทดสอบทางจิตวิทยา

ปัญหาของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ในการอ่าน

วาเลตต์ (ผดุง อารยะวิญญู. 2533 : 128 ; อ้างอิงมาจาก Vallett. 1974) สรุปถึงปัญหาของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านภาษาดังนี้

1. มีปัญหาในการฟัง เพราะฟังแล้วจดจำสิ่งที่ฟังไม่ได้
2. มีปัญหาในการเรียงลำดับสิ่งที่ฟัง ฟังแล้วจำลำดับไม่ได้
3. มีปัญหาในการฟังเสียงในสภาพที่มีเสียงรบกวน เพราะไม่สามารถแยกเสียงที่ต้องการฟังออกจากเสียงรบกวนได้
4. มีปัญหาในการรับรู้ร่วมกันระหว่างการฟังกับการใช้สายตา
5. มีปัญหาในการรับรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์
6. มีปัญหาในการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นามธรรม
7. มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านความคิดรวบยอด
8. มีปัญหาในการเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางภาษา
9. มีปัญหาในด้านขบวนการของความคิด ความจำ

เนื่องจากเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้มีความลำบากในการเรียนภาษา ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเด็กและสังเกตพฤติกรรมทางภาษาของเด็กว่ามีปัญหาด้านใดบ้าง เพราะเด็กแต่ละคนอาจมีปัญหามากหลายด้าน หรือเพียงด้านเดียว การที่ครูทราบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาของเด็กจะช่วยให้ครูจัดประสบการณ์ได้เหมาะสมกับเด็กมากขึ้น

การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

เมอร์เซอร์ และเมอร์เซอร์ (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2538 : 39 - 40 ; อ้างอิงมาจาก Mercer and Mercer. 1974) เสนอแนะวิธีที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อัตโนมัติได้อย่างมีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

1. ต้องเพิ่มเติมหรือให้โอกาสในการเรียนรู้แก่นักเรียนมากขึ้น ด้วยการจัดเวลาการเรียนการสอนของนักเรียนให้กระชับ เป็นประโยชน์ และรัดกุมมากที่สุด
2. จัดตารางเวลาการเรียนการสอนวิชาทักษะ (ภาษาไทย - ฟัง พูด อ่าน เขียน และคณิตศาสตร์) ให้ใช้ได้ดีมีประสิทธิภาพ
3. ส่งเสริมนักเรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทักษะ ซึ่งต้องให้ความสนใจและมีการตอบโต้มากขึ้น
4. วางแผนการเรียนการสอนวิชาทักษะที่ค่อนข้างง่ายสำหรับนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสตอบโต้ถูกต้อง ร้อยละ 80
5. กำกับดูแลความก้าวหน้าในวิชาทักษะของนักเรียนเป็นรายวัน และต้องมีหลักฐานการรายงานผลการเรียนประจำวันด้วย

6. กำหนดจุดประสงค์ระยะสั้นและระยะยาว (ตั้งความคาดหวัง) ในการทำงานและความสำเร็จให้แก่นักเรียนทั้งชั้นเรียน
7. ใช้เงื่อนไขเหมาะสม เพื่อเป็นแรงเสริมให้นักเรียนทำงานได้สำเร็จและมีการตอบสนองต่อการสอนของครูตลอดเวลา
8. ควรพิจารณาจัดหลักสูตรการเรียนรู้ทววิชา หรือภาคฤดูร้อนให้แก่นักเรียนที่จำเป็นต้องเรียนเร่งรัด เช่น เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในระยะแรกเริ่มหรือ เพื่อยกระดับคะแนนและเพื่อสอบเลื่อนชั้น เป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของเด็กแต่ละรายไป

นอกจากนี้ ครูจะต้องสามารถปรับหรือเปลี่ยนแผนการสอนในขณะที่ทำการสอนอยู่ แม้ว่าจะเตรียมบทเรียนมาแล้วเป็นอย่างดี ก็ไม่ควรมองข้ามโอกาสและสถานการณ์ที่น่าสนใจซึ่งเกิดขึ้นระหว่างวัน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกันไป

การสอนเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะมีความอดทนต่อสภาพความเครียดไม่ได้ดีนักนั้น มักเกิดความคับข้องใจง่าย เมื่อต้องใช้ความพยายามในการทำงานที่ยากเกินความสามารถ ดังนั้น เด็กบางคนอาจท้อถอยเลื่องงาน ทำงานช้า และไม่สำเร็จตามเวลาที่ครูมอบหมาย หลักการสอนที่ครูอาจใช้เพื่อช่วยเหลือเด็กประเภทนี้ได้ คือ (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2538)

1. จัดงานหรือกิจกรรมในสาขาวิชา หรือทักษะเดียวกันนั้นให้หลากหลาย เพื่อให้เขาเลือกงานที่ทำได้ และไม่รู้สึกรู้สึกบังคับ ตลอดจนอนุญาตให้ใช้วิธีทำงานตามแนวทางของเขาเอง เช่น ใช้ปากกาสีแดง หรือเลือกมุมที่จะนั่งทำงานได้ ใช้อุปกรณ์ช่วยประเภท เครื่องเล่นเทป คอมพิวเตอร์
2. เมื่อสั่งให้ทำงานแล้วสักครู่ พยายามชมเชยนักเรียนที่ตั้งใจทำงานและเสร็จไปหลายข้อแล้ว เพื่อจะได้กระตุ้นให้นักเรียนพยายามมากขึ้น และอาจให้รางวัลกับงานที่ทำเสร็จแล้ว
3. เพื่อเพิ่มความเร็วในการทำงานของนักเรียน ให้เขาจับเวลาและลงในตารางความก้าวหน้า เช่น จำนวนข้อของโจทย์เลขที่ทำถูกต้องในเวลาที่กำหนด อาจใส่ลงในกราฟรายวัน
4. ให้เริ่มต้นจากงานหรือจำนวนโจทย์น้อยข้อ และไม่ยากต่อการทำให้เสร็จ
5. นำเสนองานวิชาทักษะในรูปของเกม เช่น เกมแข่งขัน หรือไฟผสมสี
6. ใช้วัสดุการเรียนประเภทที่เด็กสามารถจะตรวจคำตอบได้เองอย่างทันทีทันใด

7. เตรียมจัดลำดับของงานให้มีความยากง่ายต่าง ๆ กันไป ให้เด็กที่มีปัญหาทำงานอันดับแรก ๆ ตามความสามารถของเขา จากนั้นค่อย ๆ จำกัดเวลาให้ทำงานเสร็จ บันทึกความก้าวหน้าของนักเรียนและให้รางวัลเมื่อนักเรียนมีความก้าวหน้าขึ้น เมื่อใดที่นักเรียนทำงานชิ้นแรกได้เสร็จทันตามเวลา จึงค่อยให้งานชิ้นที่ยากขึ้นด้วยกระบวนการเดียวกัน

8. จัดทำป้ายกระดานแข็งหรือธงสีแดง ซึ่งมีความหมายว่า ต้องการความช่วยเหลือข้างหนึ่งของป้ายอาจเขียนว่า "พยายามทำงานต่อไป" และอีกข้างหนึ่งเขียนว่า "หนูมีปัญหา" หันออกไปนอกตัวนักเรียน ซึ่งให้นักเรียนยกขึ้นตั้งเมื่อต้องการความช่วยเหลือจากครู วิธีนี้จะช่วยลดความคับข้องใจให้แก่เด็กได้บ้าง และป้ายหรือธงก็จะช่วยลดความวุ่นวายไปได้ โดยที่นักเรียนไม่ต้องลุกจากที่นั่งหรือยกมือ หรือร้องเรียกขอความช่วยเหลือจากครูบ่อย ๆ นอกจากนั้นยังทำหน้าที่เตือนนักเรียนให้ทำงานต่อไปอีกด้วย

9. จัดนักเรียนที่ทำงานช้า หรือนิ่งเหม่อลอยมองออกนอกหน้าต่างห้องเรียนบ่อย ๆ ให้นั่งคู่กับเพื่อนที่ทำงานได้ดี เพื่อจะได้เป็นแบบอย่างให้เกิดพฤติกรรมที่เหมาะสม หรือครูอาจต้องคอยเดินเข้าไปใกล้ ๆ เพื่อนักเรียนรู้สึกตัวเสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยรวบรวมได้มีดังนี้

ผดุง อารยวิญญู (2535) ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ โดยศึกษากับเด็กนักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีอายุระหว่าง 6 - 12 ปี ซึ่งมีนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 3658 คน จาก 35 โรงเรียนทั่วประเทศ แบบคัดแยกที่ได้แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ภาษา คณิตศาสตร์ เวลาและทิศทาง การเคลื่อนไหว และพฤติกรรม รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 50 ข้อ เครื่องมือมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99

ศรียา นิยมธรรม (2537) ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ โดยศึกษาเด็กอายุ 4 - 6 1/2 ปี จำนวน 1,500 คน จากทั่วประเทศ ทำการทดสอบเพื่อคัดแยกและพิจารณาว่าเด็กอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการมีปัญหาในการเรียนรู้หรือไม่ โดยดัดแปลงเครื่องมือคัดแยกของ แมคคาร์ธี (McCarthy Screening Test) ทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล และมีเนื้อหาในการทดสอบ 6 หมวด คือ ชำย - ขวา การจำคำ การวาดรูปทรง การจำตัวเลข การจัดหมวดหมู่ และการใช้ขา ผลการวิจัยทำให้ได้แบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ สำหรับใช้คัดแยกเด็กปฐมวัย ที่มีอายุอยู่ในช่วง 4 - 6 1/2 ปี

ดวงใจ วรรณสังข์ (2541) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้จากการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทย โดยศึกษากับเด็กนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อายุ 4 - 6 ปี จำนวน 6 คน ที่มีความจำสับสนในตัวพยัญชนะไทยที่คล้ายกัน ทดลองสอนด้วยชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทย พบว่าประสิทธิภาพของชุดการสอนเป็น 95.33/82.00 ความสามารถจำ

พญฺญชนะไทยของเด็ทที่มีปัญหาทางการเรีญรู้หลังจากการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทาน ประกอบภาพพญฺญชนะไทยอยู่ในระดับดี ความสามารถในการจำพญฺญชนะไทยของเด็ทที่มี ปัญหาในการเรีญรู้หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.01

รัตนา แพงจันทร (2541) ศึกษาความสามารถในการเขียนคำของเด็ทที่มี ปัญหาในการเรีญรู้ ที่เรีญร่วมในโรงเรียนปกติ จากการสอนเขียนแบบบูรณาการกับเกม โดยศึกษา กับเด็ทนักเรียนระดับประถมศีกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาในการเรีญรู้ด้านการเขียน ที่มี ระดับสติปัญญาปกติและไม่มีควมพิการซ้ำซ้อน จำนวน 7 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอน แบบบูรณาการกับเกม ความสามารถเขียนคำก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองเด็ทมีความสามารถเขียนคำสูงกว่าก่อนการ ทดลองและอยู่ในระดับดี

ไวท์ (White, 1986) ได้ศีกษาผลของการใช้แนวการสอนแบบพหุสัมผัส (Multisensory) และการสอนตรง (Direct Instruction) ในการสะกดคำสำหรับเด็ทที่มีความ บกพร่องในการเรีญรู้ด้านการอ่าน การสอนแบบพหุสัมผัสประกอบด้วย การฟัง การมองเห็น การเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งเรีญรู้เกี่ยวกับเสียงของตัวอักษร (Alphabetic-phonetic System) ในตอนต้นของบทเรีญโดยเริ่มจากคำที่มีเสียงพยางค์เดียว ส่วนการสอนแบบ Direct Instruction เน้นที่การให้นักเรีญดูตัวอย่างและเสนอคำทั้งคำให้ดู การศีกษานี้ใช้นักเรียนเป็น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน ซึ่งผ่านการทดสอบด้วยแบบทดสอบ Slingerland Screening Tests พบว่ามีนักเรียนที่มีความบกพร่องในด้านการฟังและการมองเห็นที่มีความสามารถในการ เขียนสะกดคำต่ำจำนวน 84 คน แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มที่มีความบกพร่องทางการฟัง กลุ่มที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น กลุ่มที่มีความบกพร่องในการฟังและมองเห็น และ กลุ่มที่ไม่มีความบกพร่องในการฟังและการมองเห็น ผลการทดลองพบว่ากลุ่ม นักเรียนที่มี ความบกพร่องด้านการฟัง การมองเห็น และกลุ่มที่มีความบกพร่องทั้งการฟังและการมองเห็น ที่ได้รับการสอนแบบพหุสัมผัสเกี่ยวกับเสียงของตัวอักษรโดยตรงจากครูนี้มีความสามารถในการ สะกดคำดีกว่าการสอนแบบให้เห็นคำทั้งคำ และเมื่อทดสอบความคงทนในการจำพบว่า กลุ่มที่สอนด้วยวิธีการเรีญแบบพหุสัมผัสเกี่ยวกับเสียงของตัวอักษรโดยตรง (Multisensory , Alphabetic-phonetic Direct Instruction Approach) มีความสามารถในการสะกดคำดีกว่ากลุ่มที่ เรีญแบบให้เห็นคำทั้งคำ (Whole Words Direct Instruction Approach)

เบคแมน และเวลเลอร์ (Becman and Weller, 1990) ได้ทำการวิจัยพบว่าในการสอน เด็ทที่มีความบกพร่องในการเรีญรู้ นั้น หากครูผู้สอนจัดบทเรีญจากง่ายไปยาก ให้เด็ทเรีญ เป็นขั้นตอน และให้เวลาในการเรีญรู้อย่างเพียงพอแล้ว จะทำให้เด็ทที่มีปัญหาในการเรีญรู้ เรีญได้ดีขึ้นซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรีญสูงขึ้นด้วย

กอดดอน (Gordon. 1992) ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการอบรมเรื่อง ระบบเสียงในการสะกดคำของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ โดยทดลองใช้วิธีสอนที่เน้นระบบเสียง (Phonemic Training) กับวิธีสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 26 คน เป็น นักเรียนชาย 15 คน นักเรียนหญิง 11 คน โดยให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก มีการทดสอบย่อยทุกวัน การดูจากตัวแบบ (Modeling) และให้มีการตรวจแก้ไขด้วยตัวนักเรียนเอง การเรียนแบบปกติเป็นการให้นักเรียนทำงานในสมุดแบบฝึกหัด ส่วนการสอนแบบเน้นระบบเสียง งานที่ให้ทำจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของเสียงเช่น คำคล้องจอง การแยกคำและการรวมคำ ผลการทดลองพบว่าความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คัทรัมบอส (Kuttrumbos. 1993) ได้ศึกษาผลการสอนเรื่องหน่วยเสียงแก่นักเรียนที่ไม่เคยได้รับการสอนอ่าน โดยใช้โปรแกรมการอ่านของลินดามูด ออตัน กิลลิงแฮม (Lindamood, Orton-Billingham LOG Program) ซึ่งเป็นโปรแกรมสำหรับสอนอ่านและสอนสะกดคำสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่าน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน กลุ่มควบคุมสอนแบบการสอนซ่อมเสริมปกติ กลุ่มทดลองสอนโดยใช้โปรแกรม แอล โอ จี เป็นเวลา 3 เดือน พบว่าความสามารถในการอ่านและการสะกดคำของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

โรเบิร์ต (Roberts. 1995) พัฒนาแบบทดสอบสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยแบ่งเป็นแบบทดสอบสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับเรื่องเสียง (Phonologic) เด็กที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับเรื่องการมองเห็นคำ (Orthographic) และแบบทดสอบสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทั้งสองแบบ หรือแบบผสม ซึ่งครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับการถอดรหัส (Decoding Tasks) และการเข้ารหัสข้อมูล (Encoding)

เบอร์คิลแฮมเมอร์ (Berdelhammer. 1996) ศึกษาปัญหาการอ่านที่พบในเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่านพบว่าจะมีปัญหาในด้านการอ่านดกหล่น เติมสระหรือตัวอักษรเพิ่มเข้ามา ตลอดจนการอ่านย้อนกลับ

แมรี และ เบิร์ตแตรม (Mary and Berttram. 1997 : 174 - 178) ศึกษาวิธีการสอนอ่านและเขียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ จากครูการศึกษาพิเศษและนักการศึกษาทั่วไปจากเด็กเกรด 2 และเกรด 5 ว่าใช้วิธีสอนแบบใดบ้าง พบว่า กลุ่มครูผู้สอนเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้วิธีสอนต่อไปนี้มากตามลำดับคือ ใช้วิธีอ่านเรื่องแล้วเติมคำตอบลงในช่องว่างของเนื้อเรื่องที่เว้นไว้ 90.7 % การอ่านรายบุคคล 87.0% การแลกเปลี่ยนหนังสือกันอ่าน 81.5% และการสลับกันอ่าน 74.1% และยังมีอีก 17 วิธีที่ใช้สอนทั้งเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

คีฟ เดวิสและแอนดรูว์-เบค (Keefe, Davis and Andrews-Beck. 1997) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเขียนเรียงความของนักเรียนระดับประถมศึกษา 2 กลุ่ม ใช้เวลาในการศึกษา 8 สัปดาห์ โดยจัดบรรยายภาควิชาการเรียนการสอนแบบ Whole Language

ในการฝึกทักษะการเขียน เน้นจัดแหล่งวิทยาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้อิสระในการเขียน และใช้กลวิธีในการเรียนรู้และแสวงหาวิธีเรียนรู้ ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้สามารถพัฒนา การเรียนและการเขียนผลงานโดยใช้กลวิธีที่หลากหลายและมีพัฒนาการใน การเขียนที่เป็นอิสระเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น

ฟอล (Fall. 1999) ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการฝึกทักษะทางภาษาของ สตีเวนสัน (Stevenson Language Skill Program) ซึ่งเป็นโปรแกรมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองนี้ได้คัดแยกและจัดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการเปรียบเทียบรายคู่ มีนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองที่ใช้โปรแกรมของสตีเวนสัน 5 คน และอีก 5 คนเรียนด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริมอื่น เป็นเวลา 10 สัปดาห์ ครูสัมภาษณ์ข้อมูลจากนักเรียนพบว่าโปรแกรมการสอนนี้ใช้ได้ดีกับการสอนรายบุคคล

ฮิล (Hill. 1999) ศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของระบบความจำระยะสั้น (Working Memory) และความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่านกับเด็กที่ไม่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่านซึ่งมีอายุ 9 – 13 ปี โดยการบรรยายปัญหาซึ่งต้องใช้ความสามารถในการรวบรวมข้อมูล และการประมวลความรู้ ส่วนการทดสอบเกี่ยวกับความสามารถในการเข้ารหัสนั้นใช้วิธีให้เนื้อเรื่องที่มีความยาวบ้างสั้นบ้างแตกต่างกัน แล้วให้เล่าเรื่องที่อ่านนั้นซ้ำและถามคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาโดยตรง พบว่าเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ยังมีการเล่าเรื่องได้ครบถ้วนน้อยกว่าเด็กที่ ไม่มีความบกพร่องในการเรียนรู้

การสอนแบบเล่นปนเรียน (PLAY WAY METHOD)

ความหมาย

ผู้อธิบายความหมายของการสอนแบบเล่นปนเรียนไว้หลายท่าน ได้แก่

รอนทรี (Rontree. 1981 : 219) อธิบายว่า Play Way หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่นำมาสอนความรู้หรือทักษะ ซึ่งครูต้องการจูงใจนักเรียนให้เรียนรู้จากกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กคิดว่าเป็นการเล่น

ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2527 : 153 - 154) อธิบายว่า การสอนแบบเล่นปนเรียนเป็นวิธีการสอนทำให้เด็กได้เล่น ได้แสดง ได้ร้องเพลง ได้ทำกิจกรรม ควบคู่ไปกับการเรียนตามหลักจิตวิทยาหรือหลักธรรมชาติที่เด็กย่อมชอบการเล่น การแสดง ชอบกิจกรรมอยู่แล้ว การจัดบทเรียนให้มีกิจกรรมการเล่นย่อมจะทำให้เด็กสนุกสนานและอยากเรียนมากขึ้น ครูจะแทรกบทเรียนไว้ในการเล่น การทำกิจกรรม เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนด้วยการกระทำ ด้วยการแสดง ด้วยการเล่น ภายใต้การควบคุมของครู เป็นการนำเอาความซุกซนของเด็กมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน

นอกจากนี้ วราภรณ์ รักวิจัย (2527 : 112 - 113) ได้ให้แนวทางในไว้ว่าการสอนแบบเล่นปนเรียน ครูจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายของการเล่นแต่ละอย่างว่า การเล่นอย่างนี้จะเกิดประโยชน์อะไรบ้าง โดยไม่ปล่อยให้เด็กเล่นโดยไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ปกติเวลาเด็กเล่นจะเป็นการช่วยฝึกทักษะต่าง ๆ ให้เด็ก ถ้าครูมีจุดมุ่งหมายเฉพาะให้กับเด็ก จะทำให้การเรียนรู้ของเด็กมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แนวการสอนแบบเล่นปนเรียน

ก่อนที่จะกล่าวถึงการสอนแบบเล่นปนเรียน ผู้วิจัยขอเสนอสาระเกี่ยวกับการเล่นของเด็กไว้ดังต่อไปนี้ คือ

การเล่นของเด็กเป็นการแสดงออกถึงความสามารถในการใช้ร่างกาย ความคิด ภาษา การแสดงออกทางอารมณ์และการสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นการใช้พลังงานส่วนเกินของเด็ก ซึ่งเป็นการฝึกซ้อมตาม สัญชาตญาณ ทั้งยังเป็นการทบทวนการปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นการลองผิดลองถูก ที่ค้นคว้าด้วยการสัมผัสด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นผลรวมของพฤติกรรมทั้งหมดของเด็ก อันเป็นส่วนสำคัญของพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก (นิรมล ชยุตสาหกิจ. 2524 : 1-2) ความสัมพันธ์ระหว่างการเล่นและการเรียนรู้ ที่เด่นชัดคือ การเล่นเป็นตัวนำไปสู่การค้นพบและการเรียนรู้ การเล่นทำให้เด็กเป็นอิสระและเกิดความสนุกสนาน เลขา ปิยะอัจฉริยะ (2524 : 18) ได้สรุปความคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับการเล่นของเด็กไว้ว่า การเล่นคือการทำงานของเด็ก การเล่นเป็นกิจกรรมหลักที่เด็กทุกคนจะทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงอายุระหว่าง 3 – 8 ปี และเมื่อการเล่นมีความสำคัญและช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อเด็กมากขึ้น ครูผู้สอนจึงควรรู้จักเลือกกิจกรรม อุปกรณ์ที่ช่วยให้การเรียนรู้การสอนเป็นที่น่าสนใจของเด็กและมีคุณค่าทางการศึกษาด้วย

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การเล่นเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเด็ก การเล่นนอกจากให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินยังมีประโยชน์ด้านอื่นซึ่ง สุรางค์ จันทน์เอม (2524 : 90 – 91) ได้เสนอไว้ว่า

1. การเล่นเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้กล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ เจริญเติบโต ช่วยให้เด็กรู้สึกสบาย ร่างกายแข็งแรง เป็นการออกกำลังกายที่ดียิ่ง
2. การเล่นช่วยให้เด็กเข้าใจสิ่งอื่น ๆ ดีขึ้น ช่วยให้เด็กรู้จักปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ช่วยเสริมบุคลิกลักษณะของเด็กที่ดี
3. การเล่นช่วยสร้างมิตรภาพและให้เด็กรู้จักการแก้ปัญหา รู้แพ้รู้ชนะและได้รับความพึงพอใจจากการเล่น

4. การเล่นของเด็กจัดเป็นการศึกษาอย่างหนึ่ง เด็กได้พัฒนาลักษณะต่าง ๆ จากการเล่น ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความรู้กว้างขวางและทำให้เด็กทราบว่าคุณสมบัติอะไร มีความสามารถทางไหน

5. การเล่นเป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งของเด็กเพราะเด็กได้ระบายอารมณ์และความต้องการต่าง ๆ

6. การเล่นเป็นการฝึกมารยาทรู้จักการกระทำที่ถูกจากการเล่น

การเล่นเป็นการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก เลอร์เนอร์ (Lerner. 1981: 217) กล่าวว่า เด็กต้องการการเล่นมาก และการเล่นยังทำหน้าที่และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กและได้กล่าวถึงบทบาทการเล่นในการเจริญเติบโตของเด็กว่า กิจกรรมการเล่นโดยธรรมชาติของเด็ก มีส่วนอย่างมากในการส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านความรู้ ภาษา การเคลื่อนไหว และทักษะทางสังคม จะเห็นได้ว่า “การเล่น” กับ “เด็ก” มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก หากจะกล่าวถึงความสำคัญของการเล่นที่มีต่อเด็กแล้ว จะพบว่า การเล่นมีบทบาทสำคัญดังนี้ (อรวรรณ บรรจงศิลป์. 2524: 165 – 169)

1. การเล่นเป็นความสุขของเด็ก

2. การเล่นเป็นการตอบสนองความต้องการของเด็ก ในด้านความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการทางกาย ทางจิตใจและช่วยทดแทนความต้องการหรือความอยากเป็นของเด็ก

3. การเล่นเป็นการเรียนรู้ของเด็ก ช่วยให้การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง การเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการเรียนรู้หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลต่อสังคม

4. การเล่นเป็นการทำงานของเด็ก เด็กจะเล่นเลียนแบบการทำงานของผู้ใหญ่ ถ้าผู้ใหญ่จัดการเล่นให้ถูกทางจะเป็นการแบ่งเบาภาระและเป็นการฝึกให้เด็กรักการทำงาน

5. การเล่นเป็นการเตรียมชีวิตเด็ก การเล่นเป็นการช่วยเสริมสร้างการรู้จักพึ่งตนเองของเด็ก และยังฝึกให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิต

6. การเล่นเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ทางด้านร่างกาย ส่งเสริมสุขภาพเด็กให้เคลื่อนไหว ได้ใช้พลังงานส่วนเกินไปในการเล่น ช่วยให้สุขภาพสมบูรณ์ ด้านอารมณ์และจิตใจ จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจที่มั่นคง ด้านสังคม การเล่นเป็นแนวทางที่จะช่วยให้เด็กมีโอกาสฝึกการเข้าสังคม เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ด้านสติปัญญา ขณะเล่นเด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทุกด้าน เด็กจะรวบรวมสิ่งเหล่านี้เข้าด้วยกัน ทำให้เกิดเป็นความคิดและนำไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเล่นจะช่วยให้เด็กมีความคิดริเริ่ม และส่งเสริมให้เกิดจินตนาการ อันเป็นการแสดงถึงความก้าวหน้าทางระดับสติปัญญาของเด็ก

ในส่วนที่เกี่ยวกับทฤษฎีการเล่น สโปเดค (Spodek. 1985 : 181) ได้เสนอแนวทฤษฎีคลาสสิก (The Classical Theories) ไว้เป็นทฤษฎีการเล่น 4 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีการระบายพลังงาน (Surplus Energy theory) หลักการของทฤษฎีนี้บอกว่า ปริมาณพลังงานที่มีนั้น ร่างกายได้ใช้ไปกับการทำงานส่วนการเล่นจะเกิดขึ้นในเวลาที่มีพลังงานมากเกินไปเกินความต้องการ

2. ทฤษฎีการพักผ่อน (Relaxation Theory) หลักการนี้เชื่อว่า การเล่นเป็นการทำให้พลังงานที่ใช้ไปคืนกลับมา หลังการทำงานที่เหนื่อยล้า ร่างกายต้องการกิจกรรมที่ผ่อนคลาย คือการเล่น

3. ทฤษฎีการเตรียมการออกกำลัง (Pre-exercise Theory) การเล่นเป็นพฤติกรรมสัญชาตญาณเป็นการสร้างกิจกรรมในอนาคต การเล่นเป็นการนึกคิดเตรียมบทบาทในการทำงานในอนาคต

4. ทฤษฎีการสรุป (Recapitulation Theory) การเล่นเป็นการรื้อฟื้นทบทวนย้อนทำกิจกรรมที่ผ่านมาของชีวิต

การเล่นของเด็กมีความแตกต่างไปตามวัยและความพร้อม การเล่นจะมีความสัมพันธ์ไปกับการพัฒนาการของวัยเด็ก ในส่วนที่เป็นพัฒนาการในการเล่นตามวัยนี้ นิรมล ชยุดสาห์กิจ (2524 : 3 - 8) ได้เสนอแนวพัฒนาการการเล่นตามแนวความคิดของเพียเจท์ไว้ดังนี้

1. พัฒนาการการเล่นขั้นที่ใช้ประสาทสัมผัส (Sensorimotor) อายุแรกเกิด - 2 ปี ในช่วงนี้เด็กจะเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ และมีกิจกรรมโดยใช้ประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวในตอนปลายของช่วงอายุคือ 2 ปี การเล่นจะกลายเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้ชีวิต

2. พัฒนาการการเล่นขั้นระยะก่อนการคิดเข้าใจ (Preconceptual Phase) อายุ 2 - 4 ปี ในช่วงนี้การเล่นจะเป็ขการปรับข้อมูลจากภายนอกให้เกิดความเข้าใจลงรอยกับข้อมูลที่มีอยู่เดิม การเล่นจะเป็นการปรับตัวเด็กจากการรับรู้ด้วยการสัมผัส มาเป็นการรับรู้และคิดด้วยการใช้สัญลักษณ์ พบว่าจะมีการเล่นเลียนแบบมากในช่วงนี้

3. พัฒนาการการเล่นขั้นระยะคิดโดยสัญชาตญาณ (The Phase of Intuitive Thought) อายุ 4 - 7 ปี ในขั้นนี้เด็กมีความสัมพันธ์ทางสังคม มีการใช้ภาษาติดต่อและการคิดมากขึ้น การเล่นเป็นเชิงสังคม แต่เด็กก็ยังเน้นความสนใจของตนเองเป็นศูนย์กลาง ลักษณะสำคัญของวัยนี้คือ การที่เด็กเล่นกับเด็กอื่น ๆ และได้เรียนรู้ ทำให้เด็กเข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกัน เด็กจะไม่อยากเล่นคนเดียว แต่อยากเล่นกับเด็กอื่น ๆ มากกว่า

4. พัฒนาการการเล่นขั้นระยะปฏิบัติการโดยรูปธรรม (The Phase of Concrete Operation) อายุ 7-11 ปี เด็กมีความสามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ มีการคิดในลักษณะรูปธรรม สามารถจัดลำดับข้อมูลเชื่อมโยงกับประสบการณ์ส่วนรวมได้ เด็กจะขยายความ

อยากรู้อยากเห็นมีการสำรวจสิ่งรอบตัว ความอยากรู้อยากเห็นจะแสดงออกมาในรูปการสำรวจและทดลอง ในทางการใช้สติปัญญามากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเด็กเล่นเด็กจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ซับซ้อนได้ การเล่นโดยมีกติกาหรือกฎเกณฑ์บังคับ การเล่นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญของเด็กวัยนี้

เด็กจะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ การนำการเล่นมาใช้ประกอบ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งที่น่าจะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างเพลิดเพลิน

การเล่นของเด็กมีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กอย่างมาก สำหรับการเล่นที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญาดังนี้ (ทศนา แวมมณี. 2532 : 87 - 89)

1. การเล่นเกมสำรวจตรวจสอบ (Exploration Play) การเล่นที่ส่งเสริมการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความสนใจ สงสัยและความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็นที่มีในตัวเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้ข้อมูลเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับสิ่งที่สำรวจอันทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการด้านความคิดรวบยอด และจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่การค้นพบการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาที่ไม่เคยเรียนรู้หรือไม่มีประสบการณ์มาก่อน

2. การเล่นเกมทดสอบ (Testing Play) การเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาความคิดอย่างมีเหตุผล การที่เด็กได้สำรวจและทดลองเพื่อทดสอบช่วยให้เด็กได้พัฒนาความคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่สำคัญมาก เด็กที่สำรวจสิ่งของต่าง ๆ มักจะมีการทดสอบคุณสมบัติของสิ่งนั้น ๆ เช่น เด็กกดปุ่มพัดลม ปิด เปิด และนั่งดูใบพัดหมุน เป็นต้น

3. การเล่นเกมออกกำลังกาย (Physical Play) การเล่นที่ส่งเสริมความพร้อมในการเรียนรู้ เป็นการเล่นในลักษณะของการออกกำลังกายช่วยพัฒนากล้ามเนื้อทั้งเล็กและใหญ่ ทั้งยังช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อต่าง ๆ ให้เกิดความพร้อมในการเรียนรู้ ซึ่งแม้ว่า Physical Play จะมีบทบาทที่ชัดเจนในการพัฒนาทางกาย แต่ก็มีส่วนสัมพันธ์กับการพัฒนาทางสติปัญญาด้วย เพราะความพร้อมทางกายเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้พัฒนาการทางสติปัญญาเป็นไปอย่างเหมาะสม

4. การเล่นเกมสมมติและการเลียนแบบ (Dramatic Play and Imitation) การเล่นที่ส่งเสริมการใช้ความคิดและจินตนาการเป็นการกระตุ้นให้เด็กใช้ความคิดและจินตนาการของตน ฝึกการคิดคำนึง การสร้างมโนภาพ ซึ่งจะทำให้เด็กเข้าใจในเรื่องนามธรรมมากขึ้น รวมทั้งรู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้

5. การเล่นเกมสร้าง (Construction Play) เป็นการเล่นที่เด็กจะนำข้อมูลความรู้ทัศนคติต่าง ๆ จากประสบการณ์ มาสัมพันธ์กันในรูปแบบใหม่ อันก่อให้เกิดความคิดและประสบการณ์ใหม่ ๆ ในด้านสร้างสรรค์ เพื่อให้การเล่นประสบความสำเร็จ การเล่นลักษณะนี้มีค่อนข้างมากในชนบท วัสดุอุปกรณ์ในการเล่นมักทำจากวัสดุเหลือใช้ หรือวัสดุที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น การเล่นร้อยดอกไม้ แล้วนำไปเล่นสมมติซื้อขายดอกไม้

6. การเล่นเกมแบบสัมผัสกระทำ (Manipulative Play) เป็นการเล่นที่ส่งเสริมการสังเกตการคิดจำแนก การคิดเปรียบเทียบและการคิดหาความสัมพันธ์ เช่น การเล่นเกมตัวต่อ นำภาพมาต่อให้เป็นรูปภาพ เป็นต้น

7. การเล่นเกมที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาและความจำ (Verbal Play) ทักษะทางภาษาของเด็กเป็นดัชนีบ่งชี้ประการสำคัญประการหนึ่งของพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก การเล่นเกมช่วยฝึกทักษะการฟัง ทำให้เด็กสามารถเข้าใจผู้อื่นได้ การเล่นเกมช่วยฝึกทักษะการพูดทำให้เด็กสามารถสื่อความคิดความรู้สึกต่าง ๆ ของตนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เช่น การเล่นเกมร้องเพลงและทำท่าประกอบจังหวะ การเล่นเกมเล่าเรื่อง การเล่นเกมท่องคำคล้องจองและทำท่าประกอบ เป็นต้น

8. การเล่นเกม (Games) เป็นการเล่นที่ส่งเสริมการคิด การตัดสินใจ เกมบางอย่าง เด็กต้องอาศัยการออกกำลังกาย การเล่นเกมมีส่วนช่วยพัฒนาสติปัญญาของเด็กในการเล่นเกมนั้นเด็กต้องจดจำกติกา ข้อตกลง ต้องตัดสินใจและใช้ไหวพริบ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาด้านร่างกาย สังคม และอารมณ์ด้วย

✕ จากการศึกษาค้นคว้าพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก ตลอดจนความต้องการ ความสนใจของเด็ก การเรียนรู้จากธรรมชาติของเด็กวัยประถมศึกษา รวมถึงการเล่นที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้ของเด็กทำให้การเรียนรู้มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีลักษณะเป็นรูปธรรมที่มองเห็นจับต้องได้เหมือนกับการได้เล่น การสอนและการบรรยายในชั้นเรียนจะเป็นที่น่าสนใจและมีคุณค่าทางการศึกษา การสอนแบบเล่นปนเรียนนิยมใช้กับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่ไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบการเคลื่อนไหวไปมาอยู่เสมอ มีความอยากรู้อยากเห็น วิธีสอนแบบนี้เป็นการนำเอาความสนุกสนาน อยากรู้อยากเห็นมาเป็นการเรียนรู้ การสอนด้วยวิธีนี้จึงมีความมุ่งหมายที่จะให้เด็กเล่นในสิ่งที่มีคุณค่าทางการศึกษานั้นเอง และในการจัดกิจกรรมของครูจะต้องคำนึงว่าเด็กวัยนี้ชอบเล่นมากกว่าเรียน และผูกพันอยู่กับวัตถุ ดังนั้น การใช้สื่อ รูปภาพ หุ่น บัตรคำ บัตรภาพ มาประกอบจะทำให้บทเรียนได้ผลตามความ มุ่งหมาย (บำรุง กลัดเจริญ และฉวีวรรณ กิณวงศ์. 2527 : 221)

ทฤษฎีการสอนแบบเล่นปนเรียนนี้ คูก (Cooke) ได้รับแนวคิดมาจากการจัดการเรียนการสอนของ โฟรเบล (Froebel) ซึ่งแนวทางนี้ แม็คคาที (McCathy. 1980 : 6 - 7) ได้อธิบายแนวความคิดของโฟรเบล ว่าเชื่อมั่นในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งด้านความสนใจและความสามารถ ซึ่งนำมาพิจารณาในการสร้างหลักสูตรปฐมวัย และเขาดังจุดมุ่งหมายที่การเล่นเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะช่วยพัฒนาเด็กได้ดีที่สุด และคิดว่าช่วงเวลาในวัยเด็กนั้นควรได้ใช้ไปกับการเล่นอย่างอิสระ

โฟรเบลเชื่อว่า การเล่นเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การสร้างสรรค์ เป็นการศึกษที่เปิดกว้าง มีคุณค่า การเล่นเป็นประโยชน์กับกระบวนการค้นพบของเด็ก และอธิบายความเชื่อเกี่ยวกับเด็กไว้ดังนี้ (Day. 1988 : 2)

1. เด็กเติบโตและพัฒนาในระดับที่ต่างกัน
2. โดยธรรมชาติเด็กอยากรู้ อยากเห็น และกระตือรือร้นที่จะเรียน และเรียนได้ดีเมื่อพวกเขาสามารถที่จะทำตามความสนใจและความต้องการที่จะเรียน
3. การเรียนเป็นสิ่งที่เด็กจะทำนอกเหนือจากสิ่งที่จัดให้พวกเขา
4. การเล่นเป็นทางที่เด็กจะทำงานและเรียนรู้
5. เด็กเรียนรู้จากทุกสิ่งที่เป็นประสบการณ์
6. การเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมเป็นจุดมุ่งหมายหนึ่งที่จะทำให้ให้เกิดการสำรวจและค้นพบ
7. การพัฒนาทักษะพื้นฐานเป็นสิ่งสำคัญในการเริ่มศึกษา

นอกจากแนวคิดในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กตามแนวคิดของ โฟรเบล (Froebel) แล้ว ยังมีแนวความคิดของ มอนเตสซอรี (Montessori) ซึ่งประมวญ ดิคคินสัน (2530 : 68 - 69) ได้เสนอแนวคิดในการจัดกิจกรรมการศึกษาของมอนเตสซอรี ที่เน้นให้มีการเคลื่อนไหวโดยเสรี ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กโดยมีหลักต่อไปนี้

1. เป็นการเคลื่อนไหวโดยตั้งใจ มีจุดประสงค์ ไม่ใช่เป็นการวิ่งเล่นเปลืองพลังงานและเวลา
2. เป็นการผ่อนคลายความเคร่งเครียด จากการที่เด็กต้องทำอะไรตามกัน ทั้งชั้นตั้งแต่ก่อนให้เด็กแต่ละคนมีอิสระเสรีที่จะเลือกทำกิจกรรมของตนเอง
3. กิจกรรมที่นำมาเสนอแก่เด็กนั้น ได้พิจารณารอบคอบแล้วว่าจะมีคุณค่าแก่การเรียนรู้ ทำให้เด็กได้เกิดความคิดอ่านและการสังเกต
4. เป็นกิจกรรมอันนำมาซึ่งความสนุกสนาน
5. เป็นโอกาสให้ผู้ใหญ่ได้ศึกษาพัฒนาการทุกด้านของเด็ก เพราะการเคลื่อนไหวย่อมสะท้อนคุณภาพแห่งความคิดได้ชัดเจนกว่าการที่เด็กจะต้องนั่งติดโต๊ะแต่เพียงอย่างเดียว

สำหรับบทบาทของการเล่นที่มีต่อเด็กที่มีความบกพร่องนั้นสามารถสรุปบทบาทสำคัญๆ ได้ดังนี้

1. การเล่นเป็นการพัฒนาทักษะในด้านกล้ามเนื้อ ภาษา สติปัญญาและสังคม ให้เจริญงอกงามได้ดี กิจกรรมการเล่นทางพลະช่วยให้เด็กพัฒนากล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ กิจกรรมการสื่อสารและกิจกรรมกลุ่มช่วยการพัฒนาทักษะทางภาษาและทางสังคม ส่วนการเล่นเกมและการเล่นที่ต้องใช้ความคิดช่วยพัฒนาทักษะทางสติปัญญา การแก้ปัญหาความคิดรวบยอดและกิจกรรมสร้างสรรค์

2. การเล่นช่วยเป็นแรงเสริมให้กับกิจกรรมการสอนสำหรับเด็ก การเล่นจะเป็นวิธีในการปฏิบัติและช่วยเสริมทักษะนั้นให้สนุกสนาน เด็กจะเรียนทักษะนั้น ๆ อย่างสนุก และเกิดการเรียนรู้ทักษะนั้นอย่างสมบูรณ์

3. การเล่นเป็นการช่วยยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ทางสังคม เมื่อเด็กได้มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมการเล่น เขาจะยับยั้งพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ งานวิจัยแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมกระตุนตนเองลดลงได้จากทักษะการเล่น เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายตนเอง โยกตัวซ้ำ ๆ ทำเสียงแปลกประหลาด

4. การเล่นเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน การเล่นทำให้เพลิดเพลิน ร่าเริง สนุกและหันเหจากงานประจำของคนทุกวัย เด็กที่มีความบกพร่องก็เช่นกันต้องการที่จะสนุกสนานเพลิดเพลินกับของเล่นและเกม โดยเด็กที่บกพร่องอย่างรุนแรงควรได้รับการบอกในการเล่น ส่วนเด็กที่บกพร่องเพียงเล็กน้อยสามารถสนุกกับกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องได้รับการฝึกหรือครูบอกให้ทำตาม

ปัญหาการเล่นของเด็กเล็กที่บกพร่อง

เด็กที่บกพร่องจำนวนมากล้มเหลวที่จะพัฒนาการเล่นด้วยตัวเองจากการเล่นตามธรรมชาติ ยิ่งมีความบกพร่องมากเด็กยิ่งพัฒนาการเล่นได้น้อยลง ถ้าไม่มีการกระตุ้นจากภายนอกดังนั้นเด็กที่บกพร่องจึงต้องได้รับการสอนวิธีเล่น เช่น การสอนโดยตรง การดูแลเป็นพิเศษ ตลอดจนการสอนให้รู้จักวิธีการเล่นกับของเล่นต่าง ๆ เด็กที่บกพร่องต้องการของเล่นและอุปกรณ์การเล่นที่พิเศษ ของเล่นจะต้องทนทานกว่าของเด็กปกติ เนื่องจากทักษะที่ปรากฏขึ้นช้า และเด็กต้องใช้ของเล่นนานกว่าปกติ นอกจากนี้เด็กอาจจะแข็งแรงตัวโตกว่าเด็กปกติ

ในลักษณะของการนำการเล่นมาประกอบการสอน อัจฉรา ชีวพันธ์ (2530 : 4) ได้อธิบายถึงลักษณะของกิจกรรมการเล่นประกอบการสอนว่า

1. ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีความสนุกสนาน ในการเล่นพร้อมทั้งเป็นการฝึกทบทวนเนื้อหาจากบทเรียนด้วย

2. ใช้เวลาในช่วงสั้น

3. มีคำสั่งและกติกาในการเล่นชัดเจนไม่ซับซ้อน

4. ถ้าการเล่นมีลักษณะเป็นการแข่งขัน ควรที่จะง่ายในการตรวจสอบและตัดสินให้คะแนน

5. ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้อย่างทั่วถึง

6. ครูควรควบคุมดูแลการเล่นให้อยู่ในขอบข่ายที่ไม่รบกวน

7. ในกรณีที่ต้องการสถานที่ที่กว้างกว่าห้องเรียน ก็ควรให้จัดเตรียมสถานที่

ไว้ล่วงหน้า

8. การเล่นแต่ละชนิด ควรใช้อุปกรณ์ที่สามารถประดิษฐ์ขึ้นเองได้ง่าย ๆ และสามารถนำมาดัดแปลงใช้เป็นอุปกรณ์การสอนได้อย่างดี

9. การเล่นนั้นควรได้ให้นักเรียนมีการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายบ้าง ตามสมควรจะเห็นได้ว่าการเล่นมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็กมาก การนำเอาการเล่นมาประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กได้รับความรู้อย่างสนุกสนาน เพลินเพลิน เป็นไปอย่างอิสระตามธรรมชาติของแต่ละบุคคล วิธีสอนแบบเล่นปนเรียนจึงเป็นวิธีสอนที่ควรได้รับความสนใจ และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มักมีช่วงความสนใจระยะสั้นซึ่งรวมถึงเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบเล่นปนเรียน

เนื่องจากการสอนแบบเล่นปนเรียนเป็นการสอนที่ใช้กิจกรรมประกอบหลายประเภท ได้แก่ การให้เด็กได้เล่นเกม การใช้เพลงประกอบการสอน การเล่นบทบาทสมมติ เป็นต้น ดังนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบเล่นปนเรียน จึงมีอยู่มาก แต่จะขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบเล่นปนเรียนที่ใช้กับการสอนวิชาทักษะ ได้แก่

นิภาพร ปวนสุรินทร์ (2542) ศึกษาความสามารถสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการสอนโดยใช้เกม พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการสะกดคำภาษาไทยก่อนเรียนและหลังจากการเรียนสะกดคำโดยใช้เกม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศรีสวัสดิ์ น่วมจะโป๊ะ (2542) ได้เปรียบเทียบความสามารถทางการฟังของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้อายุระหว่าง 5 – 8 ปี มีระดับสติปัญญา 50 – 70 และไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษาและแบบฝึกหัด พบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษาและนักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกหัด มีความสามารถทางการฟังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิธิตา หาญมานพ (2541) ศึกษาเรื่องการสร้างชุดการสอนคำศัพท์ด้วยเกมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้คือมีระดับสติปัญญาระหว่าง 50 – 70 อายุ 5 – 10 ปี ที่เรียนอยู่ระดับก่อนประถมศึกษา พบว่าหลังจากกลุ่มตัวอย่างได้รับการสอนด้วยชุดการสอนคำศัพท์ด้วยเกมแล้วมีผลสัมฤทธิ์ในการใช้คำศัพท์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิไลพร คำสะอาด (2541) ทำการศึกษาความสามารถในการใช้ภาษา ความคิดสร้างสรรค์และความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงและเกมประกอบการสอน กับการสอนตามคู่มือครู พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงและเกมประกอบการสอนมีความสามารถในการใช้ภาษา มีความคิดสร้างสรรค์]

และความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อารม คล้ายกลม (2540) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้ทางสายตาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ อายุ 9 - 12 ปี ซึ่งได้รับการฝึกทักษะด้วยการเล่นเกม กับการฝึกทักษะด้วยการใช้แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกทักษะด้วยการเล่นเกมและได้รับการฝึกทักษะด้วยการใช้แบบฝึก มีความสามารถในการรับรู้ทางสายตาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ไฉไล บุญมาก (2536) ศึกษาผลของความร่วมมือและการแข่งขันในการเล่นเกมที่มีต่อพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนและการสื่อสารด้วยภาษาในวัยเด็กตอนปลาย พบว่า พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนของนักเรียนกลุ่มที่มีการเล่นเกมแบบร่วมมือดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เล่นเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อมรรัตน์ คงสมบูรณ์ (2536) ได้เปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนสะกดคำยากภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้เกมและแบบฝึก พบว่านักเรียนที่เรียนการเขียนสะกดคำยากโดยใช้เกมและแบบฝึกมีความสนใจในการเขียนสะกดคำยากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุษา กลแกม (2533) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกด้วยตาของนักเรียนหูหนวกที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษาและแบบฝึกหัด ผลปรากฏว่านักเรียนหูหนวกที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษาและนักเรียนหูหนวกที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกหัด มีความสามารถในการจำแนกด้วยสายตาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษา และนักเรียนหูหนวกที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกหัดมีความสามารถในการจำแนกด้วยสายตาแตกต่างกัน

ภาวรรณ สกุลช่างเสนาะ (2533) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยการสอนแบบเล่นปนเรียนกับการสอนปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทน ในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์ โดยการสอนแบบเล่นปนเรียนกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์ (2530) ได้ทดลองใช้เกมและเพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยการใช้เกมและเพลงประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรี เกียสกุล (2530) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมและแบบฝึกผลปรากฏว่า ความสามารถทางการฟังสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึก

พันธ์ศรี สิทธิชัย (2529) ทำการทดลองใช้เพลงประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏว่า นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นันทพร คชศิริพงษ์ (2526) ได้ทดลองใช้เกมประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องการสะกดคำจากแบบฝึกประกอบเกมและการใช้แบบฝึกโดยไม่มีเกมประกอบการสอนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มที่ใช้เกมประกอบการฝึก สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในกลุ่มที่ไม่ใช้เกมประกอบการสอน โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอื้องฟ้า สมบัติพานิช (2525) ได้ทดลองใช้เกมการศึกษาเพื่อสอนซ่อมเสริมเด็กเรียนช้า พบว่าหลังจากเด็กเล่นเกมได้สำเร็จจะทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจในการเรียน

สำหรับงานวิจัยของต่างประเทศ ได้แก่ งานวิจัยของดิกเคอร์สัน (Dickerson. 1976 : 6456-A) ทดลองสอนการจำคำศัพท์ของนักเรียนโดยการใช้เกมการเคลื่อนไหว เกมเฉื่อย และการสอน ตามปกติ โดยให้นักเรียนศึกษาคำศัพท์ใหม่วันละ 2 คำ พบว่า นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเกมเคลื่อนไหวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเกมเฉื่อย และกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ

ออร์คัท (Orcutt. 1972 : 147-A) ที่ได้ทดลองสอนใช้เกมประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษกับนักเรียนระดับอนุบาล โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ให้นักเรียนเลือกเกมเอง กลุ่มที่ 2 ครูเลือกเกมให้ กลุ่มที่ 3 สอนตามปกติ พบว่ากลุ่มที่นักเรียนเลือกเกมเองมีความสามารถในการเรียนรู้ดีกว่าทุกกลุ่ม และกลุ่มที่ครูเลือกเกมให้มีความสามารถในการเรียนรู้ดีกว่าที่สอนตามปกติ

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในเด็กปกติทั่วไปโดยให้เด็กได้เรียนผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การเล่นเกม การร้องเพลง เป็นต้น ทำให้เด็กได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้นในการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจึงน่าจะได้ผลในลักษณะคล้ายคลึงกัน นอกจากนั้น “การเล่น” ยังสอดคล้องกับความต้องการของเด็กในวัยนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีการสอนแบบเล่นปนเรียนมาทดลองใช้สำหรับสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

การสอนซ่อมเสริม (Remedial Teaching)

ประเภทของการสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริม มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาความสามารถในการเรียน ดังนั้น การสอนซ่อมเสริมจึงประมวลเอาทั้งการแก้ไขข้อบกพร่องตลอดจนการสอนเพื่อเสริมสมรรถภาพของเด็ก ด้วยเหตุนี้เด็กที่มาเรียนโดยไม่ได้มีปัญหาใด ๆ ก็จะได้รับ การส่งเสริมให้มี

โอกาสพัฒนาความสามารถของเด็ก ด้วยการสอนที่แตกต่างกันตามความสามารถและลักษณะของเด็ก ประเภทของการสอนที่จัดเข้าลักษณะของการสอนซ่อมเสริมนั้น ศรียา นิยมธรรม และประภัสร นิยมธรรม (2525 : 26 - 27) ได้เสนอไว้ 4 ประเภทดังนี้

1. การสอนเพื่อแก้ไข (Corrective Instruction) เป็นการสอนที่มีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือเด็กให้สามารถเอาชนะความบกพร่อง หรือยกระดับจากปานกลางให้สูงขึ้น การสอนลักษณะนี้จัดกระทำในชั้นเรียนปกติ ผู้สอนอาจเป็นครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาก็ได้ หากนักเรียนทั้งชั้นส่วนใหญ่เกิดความเข้าใจผิดในเนื้อหาบางอย่าง หรือเรียนอ่อนกว่าที่ควรเป็น ในเนื้อหาบางวิชา ดังนั้น การสอนแบบนี้จำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์ปัญหาก่อนที่จะใช้เทคนิคของการสอนเพื่อช่วยแก้ไข ในการนี้อาจต้องนำเอาเทคนิคของการสอนเพื่อซ่อมเสริม เช่น การสอนเพื่อสร้างทักษะบางอย่างเป็นพิเศษมาประกอบด้วย

2. การสอนซ่อมเสริม (Remedial Instruction) เป็นการสอนที่จัดขึ้น โดยแยกจากชั้นเรียนปกติ เป็นการสอนเพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ และ/หรือช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากครู การสอนแบบนี้จึงมักเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อย ๆ เช่น กลุ่มที่มีปัญหาทางเลขคณิต กลุ่มแก้ไขการพูด กลุ่มที่มีปัญหาทางการอ่าน เป็นต้น

3. การสอนโดยการปรับระดับ (Adaped Instruction) เป็นวิธีการสอนสำหรับเด็กที่มีระดับ IQ ต่ำกว่า 90 หรือในช่วง 70-90 โดยที่ไม่ต้องการทั้งการสอนแก้ไขหรือซ่อมเสริม การสอนลักษณะนี้ดำเนินไปในชั้นเรียนปกติ ใช้หลักสูตรร่วมกัน ด้านหลักสูตรใช้ร่วมกับของเด็กปกติได้ เพราะเด็กพวกนี้จะเรียนได้ช้ากว่าปกติ และมีขีดจำกัดในเรื่องของการเรียนรู้ ดังนั้นเนื้อหาที่นำมาสอน ตลอดจนวิธีการที่ใช้สอนจะต้องปรับให้ใกล้เคียงกับสมรรถวิสัยของเด็ก อย่างไรก็ตามถ้าเด็กประเภทนี้มีปัญหาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริงก็ต้องสอนซ่อมได้ด้วย

4. การสอนเร่ง (Accelerated Instruction) การสอนแบบนี้มักใช้กับเด็กฉลาด โดยเฉพาะเด็กที่มีสติปัญญาสูงแต่ไม่ใช้สติปัญญาเต็มที่ ซึ่งอาจเนื่องมาจากการลบน หลิกเลื่อง การงานและความร่วมมือในกลุ่มสังคม ด้วยเหตุที่เป็นผู้มีความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ และความคิดนั้นถูกมองข้าม ถูกกีดกัน หรือถูกหาว่าเป็นเรื่องไร้สาระ เด็กจึงเกิดความท้อแท้ ปล่อยให้เลยตามเลยเมื่อมีการเรียกร้องหาความคิดเห็นสำหรับเรื่องใหม่ ๆ อีกทั้งจะนั่งเงยบ เด็กเก่งอีกประเภทได้แก่เด็กอัจฉริยะที่มี IQ 170 ขึ้นไป เด็กประเภทนี้มีน้อยแต่จะเรียนรู้ได้เร็วมากแม้จะมีปัญหาด้านการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ร่วมชั้นเรียนอยู่บ้าง

การจัดการศึกษาให้เด็กพวกนี้จึงต้องมีลักษณะพิเศษออกไป เท่าที่ทำกันอยู่มี 3 วิธี คือ การสอนเร่ง (Aceleration) การสอนเสริม (Enrichment) และการจัดชั้นหรือโรงเรียนพิเศษ (Special Schools and Classes)

การวางแผนซ่อมเสริม ควรใช้เทคนิควิธีการหลาย ๆ อย่าง เพื่อกระตุ้นความสนใจ และความเจริญงอกงาม โปรแกรมแต่ละวันควรจัดให้แตกต่างกันไป ใช้วิธีเล่นเกม อ่านเล่น มีสมุดแบบฝึกหัด เล่นฝึกทักษะที่จำเป็นด้านต่าง ๆ ฝึกความแม่นยำในการจำคำและวลี หัดให้ บันทึกรายงานที่ทำได้แล้ว โดยเขียนข้อความนั้นๆ เป็นประจำทุกวัน รายงานความก้าวหน้าของ ตนเอง หัดให้อ่าน โดยการใช้หุ่นเชิดมือประกอบเพื่อเบนความสนใจให้ห่างจากตัวเอง

แนวการสอนซ่อมเสริม

ศรียา นิยมธรรม และประภัสร์ นิยมธรรม (2525 : 66-68) ได้เสนอหลักการที่จะยึด เป็นแนวการสอนเพื่อซ่อมเสริมไว้ดังนี้

1. ความร่วมมือของผู้เรียน ความสำเร็จของการสอนเพื่อซ่อมเสริมจะสำเร็จ หรือไม่ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. สอนในระดับที่พอเหมาะกับผู้เรียน ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความสามารถของ เด็กแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มที่ตนสอนนั้นว่าอยู่ในระดับใดและเรากำลังจะช่วยเหลือเขาในเรื่องอะไร จะเน้นเรื่องใดบ้าง
3. สอนทีละขั้น การดำเนินการสอนต้องค่อย ๆ เป็นไปทีละน้อยตามลำดับ ขั้นตอน ค่อย ๆ ทำไปทีละน้อย โดยครูจะต้องช่วยให้เด็กตั้งเป้าหมายย่อยของเขาเอง และช่วย ฝึกทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นให้
4. เสริมกำลังใจในเรื่องที่ทำได้สำเร็จ ซึ่งอาจใช้การชมเชย การพยักหน้า เป็นต้น
5. ทำสิ่งที่เรียนให้มีความหมาย การทำสิ่งที่เรียนให้มีความหมายต่อผู้เรียนจะ ก่อให้เกิดความพร้อมในการเรียนและจะเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
6. ทำสิ่งที่เรียนให้น่าจำและให้จำได้ง่ายขึ้น ครูควรหาวิธีโยงความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เดิมให้ชัดเจน หากเป็นวิชาทักษะก็ควรทำการฝึกฝนให้มากจนถึง ขั้นที่จำได้ขึ้นใจ
7. กระตุ้นให้เด็กมองหาความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนรู้ ตลอดจนการนำสิ่งที่ เรียนรู้แล้วไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตจริง
8. ลดความเครียด ในขณะที่เรียนไม่ควรทำบรรยากาศให้เครียดจนเกินไป ควรสร้างความสนใจให้พอเหมาะให้เด็กมีความวิตกกังวลอยู่บ้างแต่ไม่ควรให้มากจนเกินไป
9. จัดช่วงเวลาในการฝึกฝนให้พอเหมาะ ควรมีเวลาพัก ผลการวิจัยพบว่า การจำได้นานขึ้นกับการแก้ไขช่วงเวลาในการฝึกฝน

10. สร้างอัตมโนภาพในเชิงนิมานให้แก่เด็ก ความคิดเกี่ยวกับตนเอง นั้นเป็นผลจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต เด็กที่เรียนอ่อนมักมีความคิดว่าตนเองจะแก้ปัญหาวทางวิชาการไม่ได้ พอล้มเหลวทางการเรียนก็ท้อแท้ ครูควรหาทางให้เด็กทุกคนสร้างความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง โดยให้โอกาสเขาประสบความสำเร็จบ้างไม่ด้านใดก็ด้านหนึ่ง

การสอนซ่อมเสริมด้านภาษาแก่เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

ในการสอนซ่อมเสริมด้านภาษาแก่เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้นั้น ดูบาร์ด (ผดุง อารยวิญญู. 2539 : 129 ; อ้างอิงมาจาก Du Bard. 1974) ได้เน้นการสอนภาษาแก่เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านภาษา (Aphaxia) ไว้ดังนี้

1. สอนเพื่อเพิ่มช่วงความสนใจของเด็กให้ยาวขึ้น
2. สอนเพื่อเพิ่มความสามารถของเด็กให้จำคำได้มากขึ้น
3. สอนเพื่อเพิ่มความสามารถของเด็กในการจำคำได้นานขึ้น
4. ปรับปรุงโครงสร้างของภาษาให้ง่ายขึ้นเพื่อให้เพื่อให้เด็กสามารถสื่อสารได้
5. จัดให้เด็กมีโอกาสใช้ภาษาและการพูด และให้เด็กประสบความสำเร็จใน

การใช้ภาษาและการพูด

ทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นต่อการอ่านของเด็กที่มีปัญหาในด้านการอ่าน ได้แก่ การจำคำ การเข้าใจความหมายของศัพท์ และความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่อ่าน

1. การจำคำได้ การที่เด็กจะจำคำได้นั้นต้องอาศัยความพร้อมในการอ่าน ความพร้อมในการอ่านด้านการจำคำได้มีเนื้อหาดังนี้

- 1.1 การจับคู่ภาพเหมือน
- 1.2 การจับคู่อักษรที่เหมือนกัน
- 1.3 การจับคู่คำที่เหมือนกัน
- 1.4 มีความตั้งใจที่จะฟัง
- 1.5 การจำแนกเสียงพยัญชนะต้น ตัวสะกด และพยัญชนะควบกล้ำ
- 1.6 การจำแนกเสียงสระสั้น ยาว
- 1.7 การจำแนกเสียงสระแท้ สระประสม

เมื่อเด็กมีทักษะทั้งหมดนี้แล้ว เด็กจะสามารถจำคำได้ ซึ่งเป็นความพร้อมอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กสามารถอ่านหนังสือได้ในโอกาสต่อไป

2. การเข้าใจความหมายของศัพท์ การที่เด็กจะสามารถอ่านหนังสือได้นั้นจำเป็นต้องรู้คำศัพท์จำนวนมากก่อน ก่อนที่เด็กจะรู้คำศัพท์เป็นจำนวนมากได้นั้นเด็กจะต้องมีทักษะเบื้องต้นต่อไปนี้

- 2.1 จัดกลุ่มคำที่มีความหมายเหมือนกันได้
- 2.2 จัดกลุ่มคำที่มีความหมายตรงกันข้ามได้
- 2.3 บอกได้ว่าคำใดสะกดผิด
- 2.4 ใช้พจนานุกรมเป็น
- 2.5 จัดกลุ่มคำที่มีความหมายเดียวกันได้
- 2.6 ให้ความหมายโดยใช้คำที่กำหนดให้ได้
- 2.7 ให้ความหมายของคำตามที่ปรากฏในประโยคได้
- 2.8 จัดประเภทของคำได้
- 2.9 เดาความหมายของประโยคได้ถูกต้อง แม้จะมีคำขาดหายไปบ้าง

3. การเข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่าน

การเข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่านเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นความสามารถในการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง ผู้อ่านจะต้องมีทักษะดังนี้

3.1 ทักษะเกี่ยวกับระบบเสียงในภาษาไทย แต่ละคำสามารถอ่านออกเสียงได้ และจะต้องออกเสียงถูกต้องตามวรรณยุกต์จึงจะสามารถเข้าใจได้ถูกต้อง

3.2 ทักษะเกี่ยวกับการเข้าใจความหมาย คำแต่ละคำมีความหมายในตัวของมันเอง นักเรียนจะต้องจำความหมายของคำให้ได้จึงจะสามารถอ่านหนังสือและเข้าใจความหมาย

3.3 ทักษะเกี่ยวกับการเรียงคำ นั่นคือการนำคำหลายคำมาเรียงกันเป็นวลี หรือประโยคและจะต้องเรียงกันในลักษณะที่ถูกต้องจึงจะมีความหมาย

นอกจากทักษะทางภาษาดังกล่าวแล้วยังมีสิ่งที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ดีได้แก่

1. ความสนใจ เราจะอ่านและเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดี หากเรื่องที่อ่านนั้นอยู่ในความสนใจของเรา ดังนั้นการจัดเนื้อหาให้นักเรียนอ่านจึงควรสอดคล้องกับอายุ เพศ ระดับชั้นของเด็กจึงจะช่วยให้เขาอ่านได้ดี

2. แรงจูงใจในการอ่าน หากผู้อ่านได้รับประโยชน์จากการอ่านก็จะทำให้เขาสนใจเรื่องที่อ่านเพิ่มขึ้น

3. การจัดลำดับความยากง่ายในการอ่าน การจัดเนื้อหาการอ่านให้แก่เด็กจะต้องเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก จึงจะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น จัดลำดับคำจากคำที่เป็นรูปธรรมก่อนคำที่เป็นนามธรรม

4. การเรียงลำดับประโยค ควรเรียงลำดับจากประโยคที่มีคำไม่มากนักและเป็นประโยคสั้น ๆ ไปจนถึงประโยคที่ประกอบด้วยคำเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นประโยคยาว

5. การอ่านจับใจความสำคัญ ความสำคัญ คือ ข้อมูลที่สำคัญที่สุด ผู้เขียนต้องการแสดงไว้ในย่อหน้าที่อ่าน ใจความสำคัญอาจอยู่ตอนต้น ตอนกลาง หรือตอนท้ายของเรื่องที่ย่านก็ได้ ผู้อ่านจะต้องหาให้พบ

วิธีการสอนแบบ VAKT ของเฟอร์นาล

วิธีการสอนแบบ VAKT ของเฟอร์นาลเป็นวิธีการสอนที่พัฒนาขึ้นสำหรับสอนในวิชาต่าง ๆ หลายวิชาแต่เน้นความสำคัญของการอ่าน ซึ่งขั้นตอนหลัก ๆ ของวิธีการสอนอ่านแบบนี้มีดังนี้ (ศึกษานิเทศก์. 2538 : 42 - 44)

1. อธิบายว่ามีวิธีใหม่วิธีหนึ่งที่จะช่วยนักเรียนสนทนการเรียนรู้คำซึ่งได้ผลอย่างแท้จริงบอกให้นักเรียนทราบว่าคนอื่น ๆ ที่มีปัญหาอย่างเดียวกันนี้อาจเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นด้วยวิธีการใหม่ดังกล่าว ขั้นตอนนี้เน้นเรื่องความใหม่ของกลวิธี

2. ให้นักเรียนเลือกคำที่เขาต้องการจะเรียนโดยไม่ต้องสนใจความยาวของคำ

3. นำเอาคำที่นักเรียนเลือกมาเขียนลงบนกระดาษ ตามปกติจะเขียนด้วยสีเทียน เป็นลายมือธรรมดาขนาดเท่ากับที่เขียนบนกระดานดำ (ถ้าเป็นภาษาอังกฤษมักใช้ลายเส้นต่อกันมากกว่าใช้ตัวพิมพ์ เพราะช่วยให้เด็กเห็นและรู้สึกว่าการันั้นเป็นหน่วยเดี่ยวโดดๆ มากกว่าจะคิดว่าเป็นกลุ่มตัวอักษรที่แยกกันอยู่)

4. นักเรียนใช้นิ้วชี้ลากตามเส้นของคำที่อยู่บนกระดาษ ขณะเดียวกันก็ออกเสียงคำนั้นไปด้วยทบทวนซ้ำอยู่เช่นนั้นตามความจำเป็น จนกว่าจะเขียนคำได้โดยไม่ต้องดูแบบ

5. นักเรียนเขียนคำนั้นลงบนกระดาษเปล่า โดยแสดงว่าเป็นคำที่ "เขาสรางขึ้น" (การเขียนด้วยอักษรขนาดใหญ่จะมีประสิทธิภาพกว่าใช้อักษรขนาดเล็ก) ใช้วิธีสอนอย่างเดียวกันนี้ไปอีกหลายคำและใช้เวลาตามความจำเป็นจนเด็กรู้จักใช้คำเหล่านั้นอย่างสมบูรณ์

6. เมื่อนักเรียนเกิดความรู้สึกด้วยตนเองว่าเขาเขียนคำและจำคำได้แล้วก็กระตุ้นให้เขาเริ่มเขียนเป็นเรื่องราว เรื่องราวที่จะเขียนนี้เป็นอะไรก็ตามที่เขาต้องการจะเขียนขึ้นเองตั้งแต่ต้นหรือเรื่องที่ครูกำหนด คำเพิ่มเติมให้ (จากคำทั้งหลายที่นักเรียนรู้จักดีอยู่แล้ว) ซึ่งนักเรียนต้องการจะต่อเติมเรื่องให้จบบริบูรณ์

7. หลังจากเขียนเรื่องหรือนิทานแล้ว ก็นำไปพิมพ์ ให้นักเรียนเจ้าของเรื่องอ่านออกเสียงจากคำที่เป็นตัวพิมพ์ในขณะที่เรื่องนั้นยังคงอยู่ในความทรงจำของเขา จุดสำคัญอยู่ที่ว่าขั้นตอนนี้จะต้องทำโดยเร็วเพื่อเชื่อมโยงคำที่เขียนด้วยลายมือกับคำที่เป็นตัวพิมพ์

8. หลังจากเขียนเรื่องหรือนิทานจบแล้วและนำไปใช้ด้วยวิธีที่มีความหมายแล้วให้นักเรียนเขียนคำนั้นลงบนบัตรคำและนำไปเก็บลงในแฟ้มรวบรวมคำสั่งของเขาเองซึ่ง "แฟ้มรวบรวมคำ" นี้เป็นอีกวิธีการที่ให้ความหมายอยู่ในตัวสำหรับสอนการจัดเรียงลำดับพยัญชนะโดยไม่จำเป็นต้องเน้นการท่องจำ

การอ่าน

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้ในการเพิ่มพูนความรู้ การอ่านที่มีประสิทธิภาพนั้นจะทำให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลไปอย่างถูกต้องตรงตามที่ต้องการ ดังนั้นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของแต่ละบุคคลจึงเป็นเรื่องที่น่าเอาใจใส่อย่างหนึ่ง ซึ่งควรพัฒนาตั้งแต่เยาว์วัย ในการจัดการศึกษาแก่เด็กในเกือบทุกประเทศจะเน้นการสอนให้เด็กและเยาวชนสามารถอ่านออกเขียนได้เป็นสำคัญ สำหรับลักษณะการจัดการเรียนการสอนให้เด็กมีความสามารถอ่านได้นั้น ขึ้นกับความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบในการกำหนดการจัดการเรียนการสอนว่ามีความเห็นเกี่ยวกับนิยามของการอ่านว่าหมายความว่าอย่างไร ดังนั้นการให้นิยามของการอ่านจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่าน มีผู้อธิบายถึงนิยามของการอ่านไว้หลายท่าน ได้แก่

รัฐจวน อินทรกำแหง (2519: 17) อธิบายความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง การแปลความหมายหรือการสื่อความหมายจากภาพหรือตัวอักษรให้เป็นเรื่องเป็นราว เกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและชัดเจน ซึ่งคล้ายกับ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ (2520: 44) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การมองเห็นคำและตัวอักษรชัดเจน การแปลความหมายและเข้าใจความหมายนั้น การรู้จักเลือกใช้ความหมายที่ถูกต้องและการนำความหมายที่ได้จากการอ่านนั้นไปใช้

ประเทิน มหาพันธ์ (2523: 17) ได้อธิบายความหมายของการอ่านโดยกล่าวถึงประสบการณ์เดิม ของผู้อ่านไว้ด้วยโดยอธิบายว่า การอ่าน หมายถึงกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือ สัญลักษณ์ที่บันทึกไว้ กระบวนการในการอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนประกอบด้วย การแปลความ การตอบสนอง การกำหนดความมุ่งหมาย และการจัดลำดับภาพของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ผู้อ่านเห็นจะกระตุ้นการทำงานของสมองซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพและปริมาณของ ประสบการณ์ซึ่งผู้อ่านมีมาก่อน

มานิต บุญประเสริฐ (2526: 9) อธิบายว่าการอ่านคือการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยมีข้อเขียนเป็นสื่อกลางหน้าที่ของผู้อ่านคือ การค้นหาความหมายจากข้อเขียนนั้น ๆ ซึ่งผู้อ่านจะเข้าใจข้อความที่อ่านมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ ลักษณะของเรื่องที่อ่าน ประสบการณ์ร่วมระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน และความสามารถในด้านภาษาของผู้อ่านและผู้เขียน

บันลือ พฤกษ์วัน (2534: 8) อธิบายว่า การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์โดยเข้าใจความหมายและเป็นการสื่อความหมายที่จะถ่ายทอดความคิด ความรู้จากผู้เขียนถึงผู้อ่าน

รูเมลฮาร์ท (Leu and Kinzer. 1995 : 9 ; citing Rumelhart. 1994 : 864) ได้กล่าวถึงการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการของการทำความเข้าใจภาษาเขียน ซึ่งเริ่มจากการรับรู้ทางสายตาและจบลงที่ความสามารถที่จะเข้าใจสิ่งผู้เขียนนำเสนอไว้ โดยผู้อ่านจะต้องมีความ

สามารถใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการรับรู้ ได้แก่อำนาจความเข้าใจความหมายของคำ ความหมายของประโยค และมีความเข้าใจในการใช้คำพูดต่าง ๆ ในบริบทของข้อความที่อ่าน

กูดแมน (Leu and Kinzer. 1995 : 9 ; citing Goodman. 1976 : 498) เน้นที่ความสำคัญของการรับรู้ข้อมูลของสิ่งที่อ่านโดยอธิบายว่า การอ่านเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรื่องของความคิดกับเรื่องของภาษา การอ่านที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นได้จากการรับรู้ที่ถูกต้องความสามารถในการแยกแยะส่วนประกอบของสิ่งที่อ่าน รวมทั้งประสบการณ์เดิมในการที่ผู้อ่านสามารถใช้ทักษะต่าง ๆ เพื่อตีความหมายของสิ่งที่อ่านได้ถูกต้อง

ลีว และคินเซอร์ (Leu and Kinzer. 1995 : 11) กล่าวถึงการอ่านว่า เป็นเรื่องของการพัฒนาเป็นการปฏิสัมพันธ์ และเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งขึ้นกับความสามารถของบุคคลในการที่จะเข้าใจข้อความรู้ที่เกี่ยวกับภาษา

จากความหมายของการอ่านที่ได้นำเสนอมาข้างต้นนั้น พอสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เริ่มจากการรับรู้สัญลักษณ์หรือตัวอักษรเข้ามาทางสายตา ผ่านกระบวนการต่างจนกระทั่งสามารถเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ที่เห็น ซึ่งบุคคลจะสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านได้ดีมากน้อยเพียงไรนั้นขึ้นกับความสามารถในการรับรู้ ความรู้หรือประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องภาษาและบริบทของสิ่งที่อ่าน และความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับข้อมูลเดิมที่มีอยู่

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

มีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้หลายท่านได้แก่

มิลเลอร์ (Miller. 1973 : 15) ได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 6 ข้อ ดังนี้

1. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างคร่าว ๆ
2. อ่านเพื่อจับใจความ
3. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียด
4. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้
5. อ่านเพื่อใช้วิจารณ์ตามติดตามข้อความที่อ่าน
6. อ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อความหรือแนวคิดจากเรื่อง

บรรเทา กิตติศักดิ์ (2526 : 25) อธิบายถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านว่า

1. การพัฒนาทักษะการอ่าน เริ่มฝึกฝนทักษะการอ่านตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาให้สามารถอ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่วและรวดเร็ว อ่านแล้วรู้เรื่อง จับใจความได้ สามารถตอบคำถามและเล่าเรื่องได้ มีทักษะทั้งการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ

2. การอ่านเพื่อหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อเกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น อ่านฉลากยา อ่านประกาศ อ่านแจ้งความ อ่านข่าว อ่านบันทึกการประชุมหรืออ่านตำราต่าง ๆ ช่วยให้เกิดความรู้ความคิดและเจตียวณลาด นับเป็นการอ่านที่สำคัญมาก ผู้อ่านจะต้องเก็บใจความสำคัญ ได้วิเคราะห์วิจารณ์ได้

3. อ่านเพื่อหาความบันเทิง เป็นการอ่านที่ทำให้เกิดความคิดเห็น จินตนาการ และเร้าอารมณ์ผู้อ่านให้เกิดความสนุกสนาน ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักคนประเภทต่าง ๆ รู้จักชีวิตดีขึ้นจากเรื่องที่อ่าน

อัมพร สุขเกษม (2520 : 5-6) ได้อธิบายจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 3 ด้านดังนี้

1. อ่านเพื่อความบันเทิงหรือพักผ่อน
2. อ่านเพื่อหาความรู้ ซึ่งผู้อ่านต้องมีพื้นฐานในการอ่าน ต้องจับใจความสำคัญของเรื่องและมีการบันทึก
3. อ่านเพื่อเสริมสร้างความคิด มีการตั้งปัญหาถามตัวเองตลอดเวลาในขณะที่อ่านแล้วตอบคำถามให้ตัวเอง ซึ่งเป็นการช่วยเสริมสร้างความคิดได้

ประโยชน์และความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาและสะสมความรู้ วิทยาการ แนวคิดต่าง ๆ การอ่านจึงเป็นประโยชน์และมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมาก นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์และความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ (2520 : 12) กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านว่า จะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น เพราะกิจกรรมการเรียนรู้ต้องอาศัยทักษะการอ่านทั้งสิน ทางด้านอาชีพการอ่านยังช่วยให้นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนาอาชีพของตนให้เจริญก้าวหน้า นอกจากนั้นการอ่านยังช่วยให้เกิดความลึกซึ้งและกว้างขวางเป็นที่ยอมรับของสังคมอีกด้วย

ประเทิน มหาจันทร์ (2530 : 161) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ได้รับความรู้หรือสนองในสิ่งที่อยากรู้
2. ช่วยให้ผู้พัฒนาตนเองทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยนำความรู้จากการอ่านมาปรับปรุงพัฒนาชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น
3. ช่วยปรับปรุงสภาพภาพของตนเองให้ดีขึ้น พัฒนาอาชีพของตนให้ก้าวหน้าจากการอ่าน
4. ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายอารมณ์
5. ช่วยชีวิตปลอดภัยและพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า เพราะถ้าประชาชนอ่านหนังสือได้ ปฏิบัติตามกฎหมายได้ถูกต้อง เกิดความสงบในบ้านเมือง

วรรณิ โสมประยูร (2539 : 121) ให้ความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ตนได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ
2. ในชีวิตประจำวันโดยทั่วไปคนเราต้องอาศัยการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นร่วมไปกับทักษะการฟัง พูด และการเขียน ทั้งในด้านภาระกิจส่วนตัว และการประกอบอาชีพการงานต่าง ๆ ในสังคม
3. การอ่านช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่ได้อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพหรือธุรกิจการงานที่ตัวเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จได้
4. การอ่านสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยให้มีคนปลอดภัย ช่วยให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ช่วยให้มีชื่อเสียงและเกียรติยศ
5. การอ่านทั้งหลายจะช่วยเสริมให้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้งกว้างขวาง ทำให้เป็นผู้รอบรู้ เกิดความมั่นใจในการพูดปราศรัย การบรรยาย หรือการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ นับว่าเป็นการเพิ่มบุคลิกภาพและความน่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง
6. การอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์หลายชนิดนับว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจมาก เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร นวนิยาย การ์ตูน เป็นต้น เป็นการช่วยให้บุคคลรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานได้เป็นอย่างดี
7. การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีต เช่น ศิลปจารึก ประวัติศาสตร์ เอกสารสำคัญ วรรณคดี ฯลฯ จะช่วยให้คนรู้จักมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยและสามารถพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

บันลือ พฤกษ์วัน (2532 : 10) อธิบายถึงประโยชน์ของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็น มีทักษะในการอ่าน ย่อมอ่านมาก มีพื้นฐานประสบการณ์กว้างขวาง สามารถที่จะฟังเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดี มีวิจารณ์ญาณในการฟัง
2. การอ่านเป็น มีทักษะในการอ่าน ย่อมอ่านมาก สามารถที่จะพัฒนาการพูดได้ดี โดยสังเกตได้ว่าผู้ได้รับการศึกษาดีย่อมใช้ภาษาพูดได้ใกล้เคียงกับภาษาเขียน
3. การอ่านเป็น มีทักษะในการอ่าน ย่อมอ่านมาก จะช่วยให้ผู้อ่านได้รูปแบบการใช้ภาษาในการเขียน สื่อความคิดความต้องการต่าง ๆ และอ่าน ๆ ได้กว้างขวางและดีขึ้น
4. การอ่านเป็น ย่อมอ่านมาก ย่อมช่วยให้ผู้อ่านสามารถใช้ภาษาไม่ว่าจะพูดหรือเขียนได้ถูกต้อง

ประเภทของการอ่าน

การแบ่งประเภทของการอ่านช่วยให้ครูผู้สอนตระหนักถึงขอบข่ายการสอนได้เป็นอย่างดี นักการศึกษาและนักภาษาศาสตร์ได้แบ่งประเภทของการอ่านไว้ดังนี้

วาสนา เกตุภาค (2521 : 1 - 2) ได้จำแนกประเภทการอ่านออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การอ่านออกเสียง คือ การอ่านตามตัวหนังสือเพื่อให้ผู้อ่านฟัง ผู้อ่านจะต้องอ่านได้ชัดเจนถูกต้องตามหลักภาษาและความนิยม
2. การอ่านในใจ คือ การทำความเข้าใจกับตัวอักษร เป็นการอ่านเพื่อตัวผู้อ่านเอง ซึ่งจะได้รับประโยชน์มากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อ่านแต่ละคน

วิจิตรา แสงพลสิทธิ์ และคนอื่น ๆ (2522 : 153) แบ่งประเภทการอ่านไว้ 2 ชนิด คือ

1. การอ่านในใจ เป็นการอ่านเพื่อขวนขวายหาความรู้ และความเพลินให้แกตนเอง การอ่านประเภทนี้มุ่งฝึกอัตราเร็วและจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นการอ่านที่นับวันจะมีความสำคัญมากขึ้น การอ่านประเภทนี้ไม่เพียงแต่อ่านได้ อ่านออกเท่านั้น แต่จะต้องมีความสามารถในการสรุปความ แปลความ ขยายความ วิเคราะห์คำหรือวิเคราะห์ความหมายหรือเนื้อหาและวิจารณ์ เรื่องได้

2. การอ่านออกเสียง ได้แก่

2.1 อ่านออกเสียงแบบร้อยแก้ว เพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นรู้เรื่องและเข้าใจ

2.2 อ่านออกเสียงร้อยกรองประเภทต่าง ๆ เพื่อความไพเราะให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้ง

ความซาบซึ้ง

กรรณิการ์ พวงเกษม (2533 : 68) ได้กล่าวถึงลักษณะของการอ่านไว้ว่ามี 2 ลักษณะ คือ การอ่านออกเสียง (Oral Reading) และการอ่านในใจ (Silent Reading) การอ่านออกเสียงนั้นจะใช้ตั้งแต่เด็กเริ่มเรียน ให้ได้รู้จักการอ่านคำต่าง ๆ เมื่ออ่านเป็นคำแล้ว อ่านเป็นประโยค อ่านเป็นย่อหน้า อ่านเป็นเรื่องๆ การอ่านในใจจะใช้เมื่อเริ่มอ่านออกเสียงได้ดีแล้ว รู้จักความหมายของคำสามารถอ่านเป็นข้อความยาวๆ ได้แล้ว

จากลักษณะการอ่านที่ยกมากล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การอ่านมี 2 แบบ คือ การอ่านออกเสียงและอ่านในใจ การฝึกทักษะการอ่านสำหรับเด็กควรเริ่มฝึกที่การอ่านออกเสียงพยางค์และคำให้ชัดเจน ถูกต้อง เมื่อได้ผลดีแล้วจึงฝึกอ่าน เพื่อเน้นความเข้าใจในการอ่านด้วยการฝึกอ่านในใจมากขึ้น

การสอนอ่าน

วิลเลียม (William. 1986 : 37-41) ได้เสนอแนะลำดับขั้นในการสอนอ่านไว้เป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นก่อนการสอนอ่าน (Pre - Reading) จุดประสงค์ของขั้นตอนนี้คือ
 - 1.1 เพื่อแนะนำและกระตุ้นความสนใจในหัวข้อเรื่อง
 - 1.2 เพื่อชักจูงให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียนด้วยการให้เหตุผลสำหรับการอ่าน
 - 1.3 เพื่อเตรียมตัวในด้านภาษาให้แก่ผู้เรียนก่อนจะอ่านเนื้อเรื่อง
2. ขั้นการอ่าน (While - Reading) ขั้นนี้เน้นที่เนื้อเรื่องที่จะอ่านโดยมี

จุดมุ่งหมายดังนี้

- 2.1 เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจุดประสงค์ของการเรียน
- 2.2 เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างของงานเขียน หรือเนื้อความที่

จะอ่าน

- 2.3 เพื่อช่วยขยายเนื้อความของเรื่องให้ชัดเจน

3. ขั้นหลังการอ่าน (Post - Reading) ขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียน

มีความสามารถ ดังนี้

- 3.1 สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิดในเรื่องที่อ่านไปแล้ว
- 3.2 สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านเข้ากับความรู้ความสนใจหรือความคิดเห็น

ของผู้เรียน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

เบล ทูเนอร์ และสคูดท์ (Blair, Tuner and Schaudt. 1992 : 5) ได้เสนอว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ประกอบด้วย

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน ได้แก่ เนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน ลักษณะหรือ สลีการเขียนของเรื่องที่อ่าน โครงสร้างของหนังสือ ความน่าอ่านของหนังสือ ประเภทของวัสดุที่ใช้ทำหนังสือ
2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับบริบทของการอ่าน ได้แก่ ความเชื่อและความคาดหวังของครู ภาระการสอน การกำหนดวิธีการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
3. ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน ได้แก่ แรงจูงใจ ประสบการณ์พื้นฐาน โครงสร้างความรู้เดิมของนักเรียน ความมุ่งมั่น ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ความรู้เกี่ยวกับวิชาการ ความสามารถในการถอดความ ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับ Metacognition

ลิว และคินเซอร์ (Leu and Kinzer. 1995 : 238 - 251) ได้อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการอ่านไว้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสติปัญญา (Cognitive Factors) เพียเจต์ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ว่าจะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องผ่านกระบวนการต่าง ๆ ทั้ง 4 ขั้นคือ ขั้นการรับรู้จากการสัมผัส (Sensorimotor) ขั้นเตรียมการทางสมองที่จะเริ่มมีเหตุผล (Preoperational) การเรียนรู้รูปธรรม (Concrete Operational) และการเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรม (Formal Operational)

2. ปัจจัยด้านภาษาพูด (Oral Language Factors) พื้นฐานด้านภาษาเป็นสิ่งสำคัญในการอ่านหากผู้อ่านมีพื้นฐานทางภาษาพูดดีจะสามารถพัฒนาการอ่านได้ดี

3. ปัจจัยด้านการรับรู้ (Perceptual Factors) การรับรู้ของมนุษย์นั้นมีหลายทางได้แก่ การรับรู้ทางสายตา ทางหู ทางสัมผัส ทางจมูก ทางปาก เป็นต้น แต่การรับรู้ที่มักเน้นในการอ่านได้แก่ การรับรู้ทางตาและทางหู ในด้านการอ่านนั้นถือว่าความสามารถในการแยกแยะสิ่งที่รับรู้ได้จากทางตาและทางหู ซึ่งหมายถึงความสามารถในการที่จะบอกได้ว่าสิ่งที่เห็นหรือสิ่งที่ได้ยินนั้นมีความคล้ายหรือแตกต่างกันอย่างไรเป็นสิ่งสำคัญมาก

4. ปัจจัยด้านความรู้สึก (Affective Factors) ปัจจัยด้านนี้ ได้แก่ ทัศนคติและความสนใจ

5. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน (The Home Environment) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของเด็ก สิ่งที่คุณพ่อคุณแม่ควรทำเมื่อเด็กอยู่ที่บ้านได้แก่ การใช้เวลาในการพูดคุยกับบุตรหลานเกี่ยวกับสิ่งที่เขาอ่านและตอบคำถามเมื่อเด็กสงสัย เป็นต้น

เดอ เซคโก (De Cecco. 1974) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาว่าประกอบด้วย

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน (Internal Conditions) มีดังนี้

1.1 การรู้ความหมายของสิ่งที่เรียน หมายถึง การรู้ความหมายของคำที่ใช้หากผู้เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์มากก็จะสามารถเลือกใช้และเข้าใจภาษาได้ดีกว่าผู้รู้คำศัพท์น้อย

1.2 ความสามารถในการใช้คำให้เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ

2. ปัจจัยภายนอก (External Conditions) ได้แก่

2.1 การชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้และทราบว่า การอ่าน หรือการเรียนรู้นั้นมีจุดประสงค์เพื่ออะไร และจะได้อะไรจากการเรียน

2.2 การฝึกหัด การฝึกหัดจะช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้นและสามารถจำได้นาน

2.3 การเสริมแรง การเสริมแรงจะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการเรียน การรู้ผลการเรียนรู้ก็เป็น การเสริมแรงอีกวิธีที่จะกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้

2.4 การเรียนสิ่งใหม่ที่รบกวนสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว (Interference Factor)

2.5 การวัดผลว่าผู้เรียนมีความรู้ทางภาษาเพียงใดอาจวัดได้จากการให้ทำซ้ำ (Reproduction) เช่น ให้เขียนคำที่เคยเรียนมาแล้ว การให้ระลึกถึงเรื่องที่เคยเรียนมาแล้ว (Recognition) การให้สร้างประโยคหรือคำใหม่ (Reconstruction) การให้เรียนซ้ำ (Relearning)

มานิต บุญประเสริฐ (2526 : 9) กล่าวถึงปัจจัยที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวที่อ่านว่า ผู้อ่านจะเข้าใจข้อความที่อ่านมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่

1. ลักษณะของเรื่องที่อ่าน]
2. ประสบการณ์ร่วมระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน
3. ความสามารถในการด้านภาษาของผู้อ่านและผู้เขียน

จากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านข้างต้น พอสรุปได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่าน ได้แก่

1. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้อ่าน ซึ่งรวมถึงความสามารถในการอ่าน ความรู้พื้นฐานเดิมของผู้อ่าน
2. ปัจจัยเกี่ยวกับบริบทของการอ่าน ได้แก่ ลักษณะของสิ่งที่อ่าน เช่น ขนาดของตัวอักษร ความน่าสนใจของสิ่งที่อ่าน ๔ สิ่งแวดล้อมของการอ่าน เช่น วิธีการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สภาพบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน เป็นต้น

การสอนอ่านภาษาไทย

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยมีผู้เสนอแนวการสอนภาษาไทยไว้หลายท่าน ได้แก่

บันลือ พุกกะวัน (2534 : 44) ได้เสนอแนวการสอนภาษาไทยไว้ดังนี้

1. แนวการสอนแบบภาษาศาสตร์ และแนวการสอนแบบเทียบเสียง (Linguistic Approach & Phonic Approach) แนวการสอนนี้เน้นที่องค์ประกอบของภาษา คือ หน่วยเสียง หน่วยคำ และหน่วยกลุ่มคำ ครูจะสอนให้นักเรียนสังเกตและแยกแยะหลักเกณฑ์ของหน่วยเสียง เน้นให้นักเรียนแยกแยะคำทั้งคำ เช่น การสะกดคำ อ่านแจกลูก อ่านตรึงสระ เพื่อให้เห็นโครงของคำและความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละส่วนของคำทั้งคำ วิธีการสอนนี้ยังมีจุดอ่อนในการสอนหลายประการคือ เน้นเรื่องเสียงเป็นหลักมากกว่าเรื่องความหมายของสิ่ง

ที่อ่านหรือความหมาย ของคำที่อ่าน เป็นการบังคับให้เด็กฝึกอ่านโดยไม่รู้ความหมาย มีเฉพาะตัวหนังสือ ไม่มีภาพช่วยการอ่าน ขาดเครื่องล่อใจให้อยากอ่าน ต้องเรียนโดยเน้น การท่องจำ ทำให้ประสบความสำเร็จยาก ภาษามีกฎเกณฑ์และข้อยกเว้นมากทำให้เกิดปัญหา ในการจำ

2. แนวการสอนแบบเบสิก (Basal Reader's Approach) เป็นแนวการสอนที่ เน้นเรื่องความหมายของคำและประโยค ฝึกให้ใช้คำซ้ำ ๆ อ่านเป็นคำ ๆ เป็นประโยคก่อนแล้ว จึงเรียนองค์ประกอบย่อย ๆ ได้แก่ การสะกดตัว การประสมคำ เป็นต้น อย่างไรก็ตามแนว การสอนแบบนี้มีจุดอ่อนที่ควรปรับปรุง ได้แก่ การมีหนังสือเรียนมาตรฐาน จึงไม่ตอบสนอง ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน รวมทั้งไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรม ของนักเรียน ไม่สามารถสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กได้ นักเรียนไม่มีโอกาสเลือก หนังสือ อื่น ๆ อ่านตามความสนใจ เรื่องในแบบเรียนไม่จูงใจให้นักเรียนอ่านเท่าที่ควร เนื่องจากเรื่องแต่อยู่ในกรอบของคำศัพท์ที่กำหนดไว้เพื่อฝึกการสะกดและประสมคำ

3. แนวการสอนด้วยแผนภูมิประสบการณ์ (Experience Approach) เป็น แนวการสอนที่นำประสบการณ์ที่นักเรียนเล่ามาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวโดยการจัดรูปประโยค ให้นำอ่านเหมาะกับช่วงความสนใจในการอ่านและมีบทหรือประโยคสรุปให้กะทัดรัด เป็นการ หลอมรวมประสบการณ์ของผู้เรียนไปสู่ข้อสรุป การสอนตามแนวนี้แม้พัฒนาขึ้นมาจากพื้นฐาน ความ สนใจของนักเรียนแต่ปัญหาที่พบในการสอนได้แก่ นักเรียนมีประสบการณ์น้อยทำให้ เรื่องราวไม่หลากหลาย เป็นผลให้นักเรียนเรียนรู้ได้น้อยตามไปด้วย นักเรียนขาดแม่แบบของ ภาษาที่ดีให้เลียนแบบ โดยเฉพาะนักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวัน มักมีปัญหาในการเล่า ประสบการณ์ของตนเองโดยใช้ภาษาทางการ ภาษาที่นักเรียนใช้เป็นภาษาพูดมากกว่าภาษา เขียนมาตรฐาน

แนวการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา

แนวการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษานั้นกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้ เสนอแนวการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาไว้หลายแนวดังนี้ (2535 : ก - จุ)

1. การสอนภาษาไทยโดยใช้ประสบการณ์ทางภาษา การสอนวิธีนี้เป็น ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนโดยสร้างประสบการณ์ทางภาษาให้แก่เด็ก ให้เด็กได้คิด ฟัง พูด อ่านและเขียนเป็นหลัก การสอนอ่านโดยใช้ประสบการณ์ทางภาษานี้จะสัมพันธ์กับ การพูด ฟัง และเขียน

2. การสอนภาษาไทยโดยใช้หนังสือเรียน การสอนวิธีนี้เป็นการสอนโดยยึด หนังสือเรียนเป็นหลักซึ่งได้จัดลำดับเนื้อหาตามความยากง่ายของบทเรียนไว้แล้ว บทเรียนแต่ ละบทเน้นการอ่าน การสะกดคำ และการใช้ภาษา คำที่อยู่ในเนื้อหาเป็นคำคุ้นตาที่เด็กรู้จัก และเป็นคำพื้นฐานที่เด็กจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน การสอนจะให้เด็กอ่านเป็นคำและเป็น

ประโยค รูปภาพประกอบเพื่อให้รู้ความหมายและจำคำได้ จากนั้นจึงสอนสะกดคำเพื่อให้เป็น
 กุญแจไขไปสู่การอ่านคำใหม่ได้ด้วยตนเองและสอนเนื้อหาทางหลักภาษาเพื่อให้ใช้ภาษาได้
 ถูกต้อง

3. การสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีการทางหลักภาษา เป็นการสอนสะกดคำ
 แจกลูก ผันอักษร โดยจะเริ่มจากการให้เด็กรู้จักเสียงพยัญชนะ สระ และจํารูปพยัญชนะสระ
 ให้ได้เสียก่อน จึงจะนำมาสะกดคำ และแจกลูก

การสะกดคำ หมายถึง การออกเสียงตามพยัญชนะและสระที่ประสมกัน
 เป็นคำ เช่น กอ-อา-งอ-กาง หรือจะสะกดทีละชั้น เช่น กด-อา-กา-กา-งอ-กาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
 กับครูผู้สอนจะถนัด

การแจกลูก หมายถึง การออกเสียงคำที่ประสมด้วยเสียงพยัญชนะ สระ
 วรรณยุกต์ และตัวสะกด โดยมีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงหลักแล้วเปลี่ยนเสียงสระไปตาม
 ลำดับหรือเปลี่ยนเสียงตัวสะกดไปที่ละมาตรา เช่น กะ กา กิ กี หรือ
 การออกเสียงคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด โดยมีเสียงสระเป็นหลัก
 แล้วเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นหรือเสียงตัวสะกด เช่น ดัง จัง บัง บัง

การสอนโดยวิธีการทางหลักภาษานี้ ควรเริ่มจากการสะกดคำและแจกลูก
 ปากเปล่าจนคล่องเสียก่อนแล้วจึงให้สังเกตรูปคำและเขียนคำพร้อมกับสะกดคำไปด้วย จะ
 ช่วยให้เด็กอ่านและเขียนได้อย่างถูกต้อง

4. การสอนภาษาไทยโดยอ่านหนังสือเป็นรายบุคคล การสอนวิธีนี้จะช่วยให้
 นักเรียนรักการอ่านหนังสือ ขั้นตอนการสอนมีดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกหนังสือ ให้นักเรียนเลือกหนังสืออ่านตามความสนใจและ
 ความสามารถของแต่ละคน ขั้นนี้ครูนำหนังสือมาให้ให้นักเรียนดู แล้วนักเรียนเลือกอ่านโดยมีครู
 เป็นที่ปรึกษา

ขั้นที่ 2 ตั้งจุดหมายและวางแผนงาน ให้นักเรียนตั้งจุดมุ่งหมายการ
 อ่าน เช่น อ่านแล้ว จะทำกิจกรรมอะไรบ้าง จะใช้เวลาอ่านนานเท่าใด จะให้จบในกี่วัน
 เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติ เมื่อนักเรียนตั้งจุดมุ่งหมายการอ่านแล้ว นักเรียน
 แต่ละคนจะทำงานตามที่วางแผนไว้และเสนอผลการอ่านกับครูทุก ๆ 2 วัน ครั้งละ 5 นาที
 โดยจัดกลุ่มมาพบครูทุกคน เสนอผลการอ่านให้ครูฟังพร้อมกับสามารถบอกแนวคิดสำคัญ
 ในเรื่องที่อ่าน ครูกับนักเรียนจะอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนอ่าน นักเรียนจะต้อง
 บอกรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 4 ทำกิจกรรมหลังการอ่าน นักเรียนแต่ละคนจะทำกิจกรรมดังนี้ เขียนเรื่องย่อ ทำบทละครจากเรื่องที่อ่าน เขียนข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน วาดภาพในเรื่องแล้ว เขียนคำบรรยายประกอบภาพ หาความหมายของคำในหนังสือที่อ่านจากพจนานุกรม อภิปรายเรื่องที่อ่านกับเพื่อน เล่าเรื่องและบอกข้อคิดในเรื่องที่อ่านให้เพื่อนฟัง คัดและเขียนคำ หรือข้อความที่ นักเรียนชอบ วิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 5 เสนอผลงานและประเมินผลงาน นักเรียนเสนอผลงาน โดย นำกิจกรรมในขั้นที่ 4 มาเสนอให้ครูและเพื่อนทราบ และประเมินผลงานนั้น

ส่วนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 กรมวิชาการ ได้เสนอให้ใช้แนวทางการสอนโดยวิธีประสมประสานจาก 4 วิธีข้างต้น โดยจัดขั้นตอนการสอน ตามลำดับต่อไปนี้

1. การสอนโดยใช้ประสบการณ์ทางภาษาจากหนังสือเรียน
2. การสอนอ่านในใจจากหนังสือเรียน
3. การสอนสะกดคำจากแบบฝึกในหนังสือเรียน
4. การสอนอ่านออกเสียงจากหนังสือเรียน
5. การฝึกการใช้ภาษา
6. การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางภาษาและการอ่านรายบุคคล
7. การสอนซ่อมเสริม

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนอ่านจะเห็นได้ว่ามีแนวทางในการจัดการเรียน การสอนหลายแบบแตกต่างกัน ทั้งการสอนแบบที่เริ่มจากการสอนรายละเอียดก่อนคือ เริ่มที่ การแจกลูกสะกดคำ แล้วจึงเรียนถึงการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการเรียนการสอนที่เริ่มจาก การให้เด็กได้เข้าใจความหมายของคำที่อ่านก่อนแล้วจึงสอนในรายละเอียด สำหรับการศึกษา ครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวการสอนในแบบหลังคือให้นักเรียนได้รับรู้คำศัพท์ทั้งคำโดยสอนให้รู้จักความ หมายและการใช้เสียก่อนแล้วจึงสอนให้ทราบถึงรายละเอียดของส่วนประกอบของคำ ทั้งนี้ใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะยึดแนวการสอนแบบเล่นปนเรียนเป็นหลักในการจัดกิจกรรม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่ได้เสนอมา ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อหาแนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา ทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางด้านการอ่านออกเสียงได้จากการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่ได้ รับการสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางด้านการอ่านออกเสียงก่อนเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. วิธีดำเนินการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนอานวนกนกศิริอนุสรณ์ เขตบางนา กรุงเทพมหานคร ที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากการดำเนินการดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนอานวนกนกศิริอนุสรณ์ ในการเสนอรายชื่อนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยในภาคเรียนที่ 1 ในระดับต่ำ มีผลการทำการบ้านและงานในชั่วโมงเรียนในวิชาภาษาไทยที่ยังไม่น่าพอใจแต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอื่น ๆ อยู่ในระดับพอใช้หรือระดับดี และครูเห็นว่าสมควรได้รับการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย

2. ครูประจำชั้นสำรวจปัญหาในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการเสนอชื่อในข้อ 1 โดยใช้แบบสำรวจปัญหาการเรียนของ ผดุง อารยวิญญู (2535) ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. นำคะแนนที่ได้จากการสำรวจมาประเมิน เพื่อพิจารณาว่านักเรียนคนใดมีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน พบว่านักเรียนมีคะแนนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 1 จำนวน 11 คน และนักเรียนมีคะแนนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 2 จำนวน 4 คน รวมนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีดังนี้

1. แผนการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย เพื่อใช้สอนซ่อมเสริมการอ่านคำศัพท์ในบทเรียนที่ 14 เรื่องนั่งชิงช้าร้องเพลงช้าง ซึ่งใช้วิธีการสอนแบบเล่นปนเรียน สำหรับใช้สอนกลุ่มทดลอง จำนวน 17 แผน

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน สำหรับใช้ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน จำนวน 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน เพื่อใช้ในการทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนในช่วงก่อนและหลังจากการทดลอง ประกอบด้วยแบบทดสอบ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านแบบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงที่ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่กำหนดให้ จำนวน 20 คำ

ชุดที่ 2 เป็นแบบทดสอบย่อยสำหรับทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนในระหว่างการทดลอง โดยแบ่งเป็น 3 ชุดย่อย ใช้สำหรับทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงของ นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อการสอนครั้งที่ 5, 11, 17 เสร็จสิ้นลง

๖. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ได้แก่ หลักสูตรระดับประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง (2533) วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ คู่มือครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2

1.2 ศึกษาปัญหาในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากการสำรวจโดยแบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้ จากการทดลองอ่านคำศัพท์ที่ครูกำหนดให้ จากการพิจารณาผลการทำงานวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และจากข้อเสนอแนะของครูประจำชั้นซึ่งสอนภาษาไทยแก่นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ศึกษาวิธีการสอนแบบเล่นปนเรียน จากหนังสือ วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการสอน จากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ

1.5 กำหนดเนื้อหาที่จะสร้างแผนการสอนซ่อมเสริม สำหรับการสร้างแผนการสอนครั้งนี้ ใช้คำใหม่ในบทเรียนที่ 14 ที่นักเรียนไม่สามารถอ่านได้เป็นเนื้อหาในการทดลอง ซึ่งมีคำที่ใช้สร้าง 34 คำ ดังนี้ แข่ง ชิงช้า ต้อง ต่าง โต๊ะ ใต้ ทำให้ เทียง นิ่ง เบา แอ้ง เวลา เสี่ยง ก่อน ไกว แข็งแรง คน ดัง เด็ก แดด ต้นไม้ ที่หลัง ทุก นอน นั่งเล่น เพลงช้าง ไม่สบาย ร้องเพลง ร้อน ร่างกาย สนุก สบาย หายใจ อย่าง

1.6 การสร้างของแผนการสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียน สำหรับใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1) ศึกษาความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา จากหนังสือคู่มือครู สำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2 ตาม หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ บทที่ 14 เรื่องนั่งชิงช้าร้องเพลงช้าง

2) กำหนดความคิดรวบยอดและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความคิดรวบยอดและจุดประสงค์ของคู่มือครู กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3) เลือกกิจกรรมที่นำมาจัดการสอนแบบเล่นปนเรียน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่เด็กได้กระทำด้วยตนเอง เช่น เกม เพลง การเล่นบทบาทสมมติ เป็นต้น กิจกรรมที่เลือกมาจัดในการเรียนการสอนมีหลักเกณฑ์ดังนี้คือ ต้องสอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์ของแผนและก่อให้เกิดความเข้าใจใน บทเรียน เป็นกิจกรรมที่ทำงานมีวิธีการไม่ซับซ้อน ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองและทำให้เกิดความ สนุกสนาน เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสามารถและความ สนใจของผู้เรียน

4) เขียนแผนการสอนจากความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดไว้

1.7 นำแผนการสอนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ตรวจ แล้วนำแผนการสอนที่ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข และทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนอำนวยการกนกศิโรตธน์ ที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่านจำนวน 5 คน โดยทดลองใช้ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 เพื่อปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา ก่อนนำไปใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากหนังสือการทดสอบของบุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ (2527) แนวทางการสร้างข้อสอบภาษาของอัจฉรา วงศ์ไธธร (2538) การวัดประเมินผลทางการศึกษาพิเศษของ ศรียา นิยมธรรม (2542)

2.2 ศึกษาเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ ความคิดรวบยอดของการเรียนวิชาภาษาไทยจากหนังสือคู่มือครู สำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2533) ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ บทที่ 14 เรื่องนั่งชิงช้าร้องเพลงช้าง

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียง ซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ชุดที่ 1 ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่กำหนดให้ และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านชุดที่ 2 เป็นแบบทดสอบที่ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่กำหนดให้

2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.5 นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขและทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 50 คน โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนในการทดสอบดังนี้

ให้ 1 คะแนน สำหรับการเลือกคำตอบที่ถูกต้อง 1 ข้อ

ให้ 0 คะแนน สำหรับการเลือกคำตอบที่ผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ข้อ

ให้ 1 คะแนน สำหรับการอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ถูกต้อง 1 คำ

ให้ 0 คะแนน สำหรับการไม่อ่านหรืออ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง

2.6 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบโดยใช้เทคนิค 50 % (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 181) และคัดเลือกเฉพาะข้อสอบที่มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 ขึ้นไป ได้ข้อสอบที่ใช้ได้จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีความยากง่ายอยู่ระหว่าง .30 - .78 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.72

2.7 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR - 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .87

วิธีดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบ One Group Pretest - Posttest Design

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบ	ตัวแปรอิสระ	ทดสอบ
E	T1	X	T2

เมื่อ E	แทน	กลุ่มทดลอง
X	แทน	การสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียน
T1	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
T2	แทน	การทดสอบหลังเรียน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 17 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง

3. ขั้นตอนการทดลอง

3.1 ก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ก่อนทำการทดลองโดยใช้ทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียง ชุดที่ 1

3.2 ขั้นทดลอง

ดำเนินการสอนตามแผนการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 17 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง

ทำการทดสอบย่อยจำนวน 3 ครั้ง โดยทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อการสอนครั้งที่ 5, 11, 17 เสร็จสิ้นลง โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงชุดที่ 2

3.3 หลังการทดลอง

เมื่อทำการทดลองสอนเสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงชุดที่ 1 แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)
2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t-test แบบกลุ่มไม่อิสระจากกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองและการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- M แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน
- S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ T
- Md แทน ค่าเฉลี่ยของความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านก่อนและหลังการทดลอง
- Sd แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
- k แทน จำนวนข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียนตามเกณฑ์ 80/80
2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการทดลองและหลังทำการทดลอง
3. การศึกษาจำนวนนักเรียนที่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน

การหาประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน

ค่าประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน (E_1) และค่าของประสิทธิภาพของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียง (E_2) ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 การหาประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน

การทดสอบ	N	k	M	ร้อยละ
ระหว่างเรียน	15	34	28.86	84.90
หลังเรียน	15	40	33.26	83.03

จากตาราง 2 แสดงว่าประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียนเป็น 84.90 / 83.03 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียนก่อนและหลังการทดลอง ทำการวิเคราะห์การทดสอบโดยการหาค่า t-test ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแบบเล่นปนเรียน ก่อนและหลังการทดลอง

การทดลอง	M	S	Md	Sd	t
ก่อนการทดลอง	5	0.93	28.26	2.20	73.56**
หลังการทดลอง	33.26	2.15			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางด้านการอ่านออกเสียงได้จากการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางด้านการอ่านออกเสียงก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การศึกษาจำนวนนักเรียนที่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของการสอนซ่อมเสริม
โดยการสอนแบบเล่นปนเรียน

การศึกษาจำนวนนักเรียนที่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของการสอนซ่อมเสริมโดยการ
สอนแบบเล่นปนเรียนปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 การศึกษาจำนวนนักเรียนที่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของการสอนซ่อมเสริมโดย
การสอนแบบเล่นปนเรียน

คนที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน		ผู้ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 60	ผลสัมฤทธิ์ที่เพิ่มขึ้น	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง		คะแนน	ร้อยละ
1	4	30	/	26	65
2	3	31	/	28	70
3	5	31	/	26	65
4	6	32	/	26	65
5	5	33	/	28	70
6	4	32	/	28	70
7	6	34	/	28	70
8	6	34	/	28	70
9	5	35	/	30	75
10	5	33	/	28	70
11	4	33	/	29	72.5
12	5	36	/	31	77.5
13	6	35	/	29	72.5
14	6	36	/	30	75
15	5	34	/	29	72.5

จากตารางแสดงว่ามีนักเรียนที่ผ่านจุดประสงค์ร้อยละ 60 (24 คะแนน) จำนวน 15 คน
ซึ่งคิดเป็นผู้ผ่านเกณฑ์ทั้งหมดร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงที่เพิ่ม
ขึ้นพบว่าการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ
อ่านออกเสียงเพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 65 – 77.5

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงก่อนเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนอำนวยการกสิกรรมนคร เขตบางนา กรุงเทพมหานคร ที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน
2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียง

วิธีดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบ One Group Pretest-Posttest Design

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ใช้เวลาในการทดลอง 17 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง

3. ขั้นตอนการทดลอง

3.1 ก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการทดลองโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงชุดที่ 1

3.2 ขั้นตอนทดลอง

ดำเนินการสอนตามแผนการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน

3.3 หลังการทดลอง

เมื่อทำการทดลองสอนเสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียนโดยใช้เกณฑ์ 80/80
2. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถในการอ่านออกเสียงทั้งก่อนและหลังการทดลองมาหาค่าเฉลี่ย และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการทดสอบ
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถในการอ่านออกเสียงก่อนการทดลองและหลังการทดลองโดยใช้ t-test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน คือ 84.90 / 83.03
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน จากผลของการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริม ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบระหว่างเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีจำนวน 15 คน คือ 28.86 จากคะแนนเต็ม 34 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.90 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของ นักเรียนกลุ่มเดียวกันนี้คือ 33.26 คะแนน จากคะแนนเต็ม 40 คิดเป็นร้อยละ 83.03 ทำให้สรุปได้ว่าประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียนที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็น 84.90 / 83.03 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือสูงกว่า 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากการสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียนเป็นการเรียนการสอนที่จัดให้นักเรียนเรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมาย ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (วรารักษ์ รักวิชัย. 2527: 112-113) แต่เมื่อพิจารณาค่าประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมตัวแรกและตัวหลัง จะพบว่า ค่าประสิทธิภาพการสอนซ่อมเสริมตัวแรกซึ่งเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงระหว่างเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าสูงกว่าร้อยละของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงหลังเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการทดสอบความวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงระหว่างเรียนแบ่งเวลาในการทดสอบเป็นช่วงสั้น ๆ คือ ทดสอบหลังจากเรียนครั้งที่ 5 ครั้งที่ 11 และครั้งที่ 17 การทดสอบแต่ละครั้งจะทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงคำที่นักเรียนได้เรียนไปในแต่ละช่วง จึงเป็นการทดสอบสิ่งที่นักเรียนเพิ่งได้เรียนรู้ไปซึ่งนักเรียนยังจำคำเหล่านั้นได้ดี ประกอบกับจำนวนคำที่ใช้ในการทดสอบแต่ละครั้งนั้นมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนคำที่ทดสอบหลังเรียน และตามปกติความสามารถในการจำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์จะค่อย ๆ ลดลงเมื่อเวลาผ่านไป ทำให้ร้อยละของค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบระหว่างเรียนมีค่าสูงกว่าร้อยละของค่าเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนดังที่ปรากฏในตาราง 2

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการทดลองและหลังทำการทดลอง ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านก่อนการทดลองคือ 5 คะแนน โดยมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเป็น 0.93 ส่วนค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านหลังการทดลองคือ 33.26 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 2.15 และค่าเฉลี่ยของความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงก่อนและหลังการทดลองคือ 28.26 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองเป็น 2.20 และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอน

ซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียนในช่วงก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติ t-test พบว่าค่า t ที่คำนวณได้เป็น 73.56 ทำให้สรุปผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิธิมา หาญมานพ (2541) นิภาพร ปวนสุรินทร์ (2542) ศรีสวัสดิ์ น่วมจะโป๊ะ (2542) อารม คล้ายคลุม (2540) เพ็ญ เลียงจันทร์ (2536) วิภาวรรณ สกุลช่างเสนาะ (2533) ที่พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมและการสอนแบบเล่นปนเรียนนั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนกลุ่มนี้ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมที่นำเสนอความรู้ที่สอดแทรกเข้าไปในการเล่น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ภาษา การเคลื่อนไหวและทักษะทางสังคม (Lerner. 1981: 217) การเรียนรู้ผ่านการเล่นทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนและมีความสนใจในการเรียน (เอื้องฟ้า สมบัติพานิช, 2525; อมรรัตน์ คงสมบูรณ์, 2536) ซึ่งส่งผลต่อการเกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้

3. การศึกษาจำนวนนักเรียนที่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของการสอน

ซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า มีนักเรียนผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ตามเกณฑ์ร้อยละ 60 จำนวน 15 คนคิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงเพิ่มขึ้นร้อยละ 65 – 77.5 ทั้งนี้เนื่องจากการสอนแบบเล่นปนเรียนเป็นการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการเล่น เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่สนใจการเล่น และสามารถจัดลำดับข้อมูลเชื่อมโยงกับประสบการณ์ส่วนรวมได้ ทั้งยังก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน มีความสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายและมีความสุขในขณะที่เรียน ทำให้นักเรียนมีความสนใจการเรียนมากขึ้น (ชาญชัย ศรีไสยเพชร. 2527 : 153-154) ซึ่งความสนใจนี้เป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน (Blair, Tuner and Schaudt. 1992: 5) การที่นักเรียนเล่นเกมได้สำเร็จจะทำให้ให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น เมื่อนักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน มีความสนใจในการเรียนย่อมส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้นด้วย (เอื้องฟ้า สมบัติพานิช. 2525; อมรรัตน์ คงสมบูรณ์. 2536) สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้นักเรียนแต่ละคนจะได้ฝึกทักษะในการอ่านผ่านการเล่นโดยนักเรียนได้อ่านออกเสียงคำแต่ละคำที่อยู่ในบทเรียนซ้ำ ๆ กันหลาย ๆ ครั้งจนสามารถอ่านออกเสียงคำได้ถูกต้องรวมทั้งในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนแต่ละครั้งมีการจัดแบ่งคำที่สอนให้มีจำนวนไม่มากนักคือ ครั้งละ 1-3 คำ นักเรียนสามารถจดจำและสามารถอ่านออกเสียงคำที่เรียนในแต่ละครั้งได้ถูกต้อง ทำให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์จุดประสงค์การเรียนรู้ คือ ร้อยละ 60 ครบทั้ง 15 คนซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ครูสามารถนำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเล่นปนเรียน ไปใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีปัญหาในการเรียนรู้ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงนักเรียนให้เพิ่มขึ้นได้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจจะนำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเล่นปนเรียนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำวิจัยดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนโดยการสอนแบบเล่นปนเรียนควรจัดให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามธรรมชาติของนักเรียน เน้นบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง ครูควรวางตัวเป็นเหมือนสมาชิกคนหนึ่งในการทำกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้สึกไว้วางใจและผ่อนคลายไม่วิตกกังวล ครูที่จะใช้กิจกรรมการสอนแบบนี้จะต้องมีความเชื่อมั่นพื้นฐานว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยผ่านการเล่น
2. การสอนแบบเล่นปนเรียน เป็นการเรียนการสอนที่ใช้การเล่นเป็นสื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ไปในขณะเล่น ครูควรวางแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ และควรควบคุมการเล่นของนักเรียนให้เล่นภายใต้เงื่อนไขหรือกติกาที่กำหนด หากการเล่นที่จัดให้นักเรียนเล่นเป็นการเล่นเป็นกลุ่มครูควรเน้นความสามัคคีของหมู่คณะและการมีน้ำใจเป็นนักกีฬาไปด้วย
3. ก่อนที่ครูจะกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเล่นปนเรียนควรพิจารณาถึงวัย เพศ ความสนใจ ประเภทของการเล่นที่นักเรียนชอบ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และฤดูกาล ประกอบการพิจารณาเลือกกิจกรรมการเล่น เพื่อให้กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มที่จะสอนมากที่สุด
4. ก่อนการจัดการเรียนการสอนแบบเล่นปนเรียนแต่ละครั้ง นอกจากครูจะต้องศึกษาแผนการสอนให้ดีแล้ว ยังควรศึกษาการทำกิจกรรมและการเล่นที่จัดไว้ให้นักเรียนทำอย่างละเอียดและทดลองทำหรือเล่นดูก่อนทุกครั้ง และหากเป็นไปได้ในการทำกิจกรรมในขณะการสอนจริงครูควรร่วมทำกิจกรรมกับนักเรียนด้วย เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องการเรียนการสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียนสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษาในชั้นอื่น ๆ วิชาอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงผลการใช้การสอนแบบเล่นปนเรียนในแง่มุมอื่น ๆ ที่กว้างออกไป
2. ผลการศึกษาดังกล่าวครั้งนี้แสดงให้เห็นผลของการจัดการเรียนการสอนแบบเล่นปนเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพียงด้านเดียว ผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อาจศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ความสนใจ ความคงทนในการจำ เจตคติต่อการเรียนการสอน ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พวงเกษม. ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- . ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2535.
- กิตติยวดี บุญเชื้อ และพูนสุข บุญยสวัสดิ์ “การสอนทักษะภาษาไทย,” ใน หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2526.
- ไชศรี วรธกวิธา. การสอนอ่านภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้หลักการจัดลำดับขั้นการเรียนรู้. ปรินิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- เจิม อุ่นนวล. “การสอนซ่อมเสริมภาคปฏิบัติ,” มิตรครู. 27(5) : ปักษ์แรก ; 15 มีนาคม 2528.
- ไฉไล บุญมาก. ผลของความร่วมมือและการแข่งขันในการเล่นเกมที่ติดต่อพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนและการสื่อสารด้วยภาษาในวัยเด็กตอนปลาย. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. ทักษะและเทคนิคการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, 2527.
- ณัฐพร จิระโชติวานิช. การศึกษาปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- ฐาปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ. ภาษาไทยสำหรับครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ทัศนีย์ สุขเมธี. วิธีสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนาคารพิมพ์, 2527.
- ทัศนีย์ สุวรรณพงษ์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนของการเรียนรู้ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยเกมจำลองสถานการณ์กับที่เรียนตามแผนการสอน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- ทิตนา แคมมณี. “การเล่นกับการพัฒนาสติปัญญาของเด็กไทยในชนบท,” ใน แต่ตรุณด้วยรัก. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- นันทพร คชศิริพงศ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์วิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดที่มีเกมและไม่มีเกมประกอบ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

- นิชรา เรืองดารกานนท์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จีรลักษณ์ จีรวินบูลย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ณ ภาควิชา
กุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม
2543.
- นิธิตา หาญมานพ. การสร้างชุดการสอนคำศัพท์ด้วยเกมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทาง
สติปัญญาในระดับก่อนประถมศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- นิภาพร ปวนสุรินทร์. การศึกษาความสามารถสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการสอนโดยใช้เกม.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2542.
- นิรมล ชยุตสาหกิจ. “ทฤษฎีการเล่นเพื่อพัฒนาสติปัญญา,” ใน การละเล่นและเครื่องเล่น
เพื่อพัฒนาเด็ก. หน้า 1 - 8. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- บรרתา กิตติศักดิ์. “การสอนหนังสือนอกเวลาและหนังสืออ่านประกอบ,” เอกสารการสอน
ชุดวิชาภาษาไทย หน่วยที่ 13. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- บันลือ พงกษะวัน. ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก, 2534.
- . มิติใหม่ในการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2532.
- บารุง กลัดเจริญ และฉวีวรรณ กินาวงศ์. วิธีสอนทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2527.
- ปณยา แพร่เจริญวัฒนา. การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความจำที่มีรูปแบบ
และจำนวนตัวเลือกว่าต่างกัน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- ประมวญ ดิคนิสัน. บ้านเด็ก : การพัฒนาเด็กตามแบบ “มอนเตสเซอรี”. กรุงเทพฯ :
แปลนพับบิชิง จำกัด, 2530.
- ประเทิน มหาพันธ์. การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2530.
- ปิยะศักดิ์ สันทรพิย์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการใช้เกมและเพลงประกอบการสอน.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2530. อัดสำเนา.
- ผดุง อารยะวิญญู. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
แว่นแก้ว, 2535.
- . การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แว่นแก้ว, 2539.

ผดุง อารยะวิญญู. เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ Learning Disabilities. กรุงเทพฯ : P.A. Art & Printing CO., LTD., 2542.

----- . รายงานการวิจัยการสร้างแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.

พัชรินทร์ เออชูนัน. การศึกษาความสามารถทางการฟังของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับก่อนวัยเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกม. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.

พันธ์ศรี สิทธิชัย. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อวิธีสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีสอนโดยใช้เพลงประกอบแบบและด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

เพ็ญ เลียงจันทร์. "การสอนซ่อมเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เกมและแบบฝึกทักษะ," เอกสารนิเทศการศึกษาหน่วยศึกษานิเทศก์. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี, 2536. อัดสำเนา.

มานิต บุญประเสริฐ. ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน. กรุงเทพฯ : จันทรเกษม, 2526.

มาลี นรสิงห์. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือระหว่างกลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเขียนและไม่ใช้กิจกรรมการเขียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537. อัดสำเนา. อัดสำเนา.

ดวงใจ วรรณสังข์ การศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.

รัฐจวน อินทรกำแหง. "ภาษาวิเคราะห์," การอ่านและการพิจารณาหนังสือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ , 2519.

รัตนา แพงจันทร์. การศึกษาความสามารถเขียนคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เรียนร่วมในโรงเรียนปกติ จากการสอนเขียนแบบบูรณาการกับเกม. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ. หลักการสร้างแบบทดสอบวัดความถนัด. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

----- . แบบทดสอบความถนัด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. ความถนัดทางการเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2527.
- ละเมียด ลิมอักษร. "เรียนเป็นเล่น-เล่นเป็นเรียน," ประชาศึกษา. 27(5) : 3-16 ; ธันวาคม 2518.
- เลขา ปิยะอัจฉริยะ. "การเล่นเป็นเรียนของเด็ก," ใน การละเล่นและเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก. หน้า 18-26. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- วรรณิ์ โสมประยูร. การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- วรารณ รักรวิชัย. กร.311 การศึกษาก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- วาสนา เกตภาค. การอ่าน. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2521.
- วรี เกียสกุล. การเปรียบเทียบความสามารถในการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมและแบบฝึก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- วิจิตร แสงพลสิทธิ์ และคนอื่น ๆ. การใช้ภาษาไทย (ไทย101). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.
- วิชาการ,กรม. คู่มือครู สำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2535.
- คู่มือครู สำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- คู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2523.
- วิจิตา บุญฤทธิ์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องจำนวนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ (I.Q. 50-70) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างวิธีสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการกับวิธีสอนแบบใช้เกมประกอบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- วิภาวรรณ สกลช่างเสนาะ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนคณิตศาสตร์โดยการสอนแบบเล่นปนเรียนกับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2533. อัดสำเนา.

- วิไลพร ดำสะอาด. การศึกษาความสามารถในการใช้ภาษา ความคิดสร้างสรรค์ และความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงและเกมประกอบการสอนกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- วีระวัฒน์ วัฒนา. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียนสร้างสรรค์ และความคงทนในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้ป้ายนิเทศประกอบการเรียนรู้กับภาพเหมือนจริงเป็นสื่อการสอน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542. อัดสำเนา.
- ศรียา นิยมธรรม. รายงานการวิจัยการสร้างแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.
- , การวัดและประเมินผลทางการศึกษาพิเศษ Assessment in Special Education. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : P.A. Art & Printing CO., LTD., 2542.
- ศรียา นิยมธรรม และประภัสร์ นิยมธรรม. การสอนซ่อมเสริม (การสอนเพื่อบรรเทา). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.
- ศรีสวัสดิ์ น่วมจะโป๊ะ. การเปรียบเทียบความสามารถทางการฟังของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษาและแบบฝึกหัด. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542. อัดสำเนา.
- ศึกษานิเทศก์,หน่วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ยุทธศาสตร์การสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2538.
- สมพล ฐปบุชา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่สอนด้วยการบรรยายโดยใช้และไม่ใช้เกมและเพลงประกอบการสอน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- สมบุรณ์ สีนถาวร. ผลการทำแบบฝึกหัด การทดสอบย่อยและการสอนที่บกพร่องที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- สาลินี ภูติกนิษฐ์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเขียนและสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้เกมและไม่ใช้เกม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

- สุชีรา ภัทรายุทธวรรตน์, กาญจนา วณิชธรรมณีย์ และวัจนินท์ โรหิตสุข. "ลักษณะทางเชาว์ปัญญาและความสามารถทางทักษะสัมผัสของเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านการเขียน," วารสารจิตวิทยา คลินิก, 25(2) : 23 – 48 ; กรกฎาคม – ธันวาคม 2536.
- สุภาภร ราชากรกิจ. เอกสารประกอบการสอนวิชา กศ.ภท.563 ปัญหาการสอนอ่านและเขียนแบบซ่อมเสริม. ภาควิชาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530 .
- สุนน อมรวิวัฒน์, แรมสมร อยู่สถาพร และโสภภาพรณ ชยสมบัติ หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2526.
- สุรางค์ จันท์เอม. จิตวิทยาเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2527.
- อรรวรรณ บรรจงศิลป์. "ดนตรีสำหรับเด็ก," ใน การพัฒนาพฤติกรรมเด็กหน่วยที่ 11-15. หน้า 165-169. กรุงเทพฯ สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2524.
- อมรรัตน์ คงสมบูรณ์. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนสะกดยากภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยเกมและแบบฝึกหัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- อัจฉรา ชีวพันธ์. คู่มือการสอนภาษาไทย : กิจกรรมการเล่นประกอบการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2530.
- อารม คล้ายคลุ้ม. การเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้ทางสายตาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ อายุ 9 – 12 ปี ระหว่างวิธีฝึกทักษะด้วยการเล่นเกมและวิธีฝึกทักษะด้วยการใช้แบบฝึกหัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- อุษา กลแกม. การเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกด้วยสายตาของนักเรียนอนุบาลที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษาและแบบฝึกหัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- เอนกกุล กริแสง. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- เอื้องฟ้า สมบัติพานิช. ผลของการใช้เกมการแข่งขันเป็นกลุ่มและรายบุคคลที่มีต่อความพร้อมทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

- Beckman, P. and C. Weller. "Independent Learning for Children with Learning Disabilities," Teaching Exceptional Children. 22: 26 – 29 ; Winter, 1990.
- Berkelhammer, Leslie Doris. "The specificity of phonological coding deficits in children with dyslexia," Dissertation abstracts international. 57-07 : Section : A 2851, 1996.
- Cory, J.R. and Michel. "Relation in a S.P.L. Introductory Psychology Course," Learning Packages in American Education. Englewood Cliffs, New Jersey : Education Technology Publications, 1973.
- Cramer, C. Shirley & William Ellis. Learning Disabilities : lifelong issues. Baltimore, Maryland : Paul H. Brookes Publishing Co., 1996.
- Day, Barbara. Early Children Education : Creative Learning Activities. 3rd ed. New York : Macmillan, 1988.
- De Cecco, J.P. The Psychology of Learning and Instruction : Educational Psychology. Englewood Cliffs, New Jersey; Prentice Hall, 1974.
- Dickerson, Dolores Pawley. "A comparison of the Use of the Active Games Learning Medium with Passive Games and Traditional Activities as Means of Reinforcing Recognition of Selected Sight Vocabulary Words with Mid-Year First-Grade Children with Limited Sight Vocabularies," Dissertation Abstracts International. 36(10) : 6465-A ; April, 1976.
- Fall, Robert A. "Effectiveness of the Stevenson language skills program for children with specific reading disability," Dissertation abstracts international. 60 – 06 : Section : A 1963, 1999.
- Gagne', Robert M. The Conditions of Learning. 2nd ed. New York : Holt Rinehart and Winston, 1970.
- Gearheart, Bill R. Learning Disabilities. 2nd ed. The C.V. Mosby Company, Saint Louis, 1977.
- Gordon, Jane Sterk. "The effects of phonemic training on the spelling performance of elementary students with learning disabilities," Dissertation Abstracts International. 53 – 05 ; Section : A 1462, 1992.
- Guilford, J.P. Fundamental Statistics in Psychology and Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill, 1956.

- ✓ Hill, Mary Ann. "Working memory and inhibition in the text processing of dyslexic Reader," Dissertation Abstracts International. 60 – 04 ; Section : B 1880, 1999..
- ✓ Keefe, Charlotte Hendrick, Dacid, Ruth and Andrews-Beck, Carolyn. "An Analysis of Writing Strategies of Two Children with Mild Disabilities in a Whole Language Classroom," Journal of Research in Childhood Education. 11(2) : 101 – 103 ; 1997.
- Kutumbos, Betsy M. "The effect of phonemic training on unskilled readers: a school-based study (remedial reading, dyslexia)," Dissertation abstracts international. 54 – 07 ; Section : A 2520, 1993.
- Lapp, Diane and Jame Flood. Teaching Reading of Every Child. London : Macmillan Publishing Company, Inc., 1978.
- Lerner, Jamet, Carol Mardell-Czudnowski and Dorothea Goldenberg. Special Education for The Early Children Years. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1981.
- Lerner, J. Learning disabilities: Theories, diagnosis, and teaching strategies. Boston : Houghton Mifflin, 1993.
- Leu, Donald J. and Kinzer. Effective reading instruction, K-8. 3rd ed. New Jersey : Rentice-Hall, Inc., 1995.
- Lovinger, S. "Socio-Dramatic Play and Language Development in Pre-School Disadvantaged Children," Psychology in the Schools. 11(6) : 313-320 ; June, 1974.
- ✓ Mary, Ellen Drecktran and Chiang Berttram. "Instructional Strategies Used by General Educators and Teachers of Students with Learning Disabilities," Remedial and Special Education. 18 : 174 - 181 ; May/June, 1997.
- McCarthy, Melodie A. and John P. Houston. Fundamentals of Early Childhood Education. Cambridge, Massachusetts : Winthrop Publisher, 1980.
- Miller, Walma H. Diagnosis and Correction of Reading Difficulties in Secondary School Student. New York : Center of Applied Research in Education, Inc., 1973.
- Orcutt, Larry Emmet. "Child Management of Instructional Games : Upon Cognitive Abilities, Behavioral Maturity and Self Concept of Disadvantaged Pre-School Children," Dissertation Abstracts International. 33(1) : 147-A ; July, 1972.

- Pinter, Donna Dae Drewedl. "The Effects of an Academic Game on the Spelling Achievement of Third Graders," Dissertation Abstracts International. 38(2) : 710-A - 711-A ; August, 1977.
- Rowntree, Derek. A Dictionary of Education. London : Harper & Row, 1981.
- Roberts, Rhiannon. "The dyslexia subtyping test (DST): design and construct-related Validation," Dissertation abstracts international. 57 – 02 ; Section : A 0642, 1995.
- Spodek, Bernard. Teaching in the Early Years. 3rd ed. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1985.
- Smith, Corinne Roth. Learning disabilities : the interaction of learner, task, and setting. 3rd ed. Maryland : Allyn & Bacon, 1994.
- Thurstone, L.L. Primary Mental Analytic. Chicago : University of Chicago, 1958.
- Valett, R. Programming Learning Disabilities. Belmont, California, Fearon, 1969.
- White, Nancy Cushen. "The effects of a simultaneous multi-sensory, alphabetic-phonetic, direct instruction approach on the teaching of spelling (dyslexia)," Dissertation Abstracts International. 48 – 08 ; Section : A 1975, 1986.
- Williams, Eddie. Reading in the Language Classroom. London : Macmilan Publisher, 1986.
- Ysseldyke, J.E. & B. Algozzine. Special education : A practical approach for Teachers. 3rd ed. Boston : Houghton Mifflin, 1995.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ

- | | |
|-------------------------------|--|
| 1. ศาสตราจารย์ ศรียา นิยมธรรม | คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร |
| 2. อาจารย์ดารณี ศักดิ์ศิริผล | คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร |
| 3. อาจารย์นัยนา อยู่เย็น | โรงเรียนอำนวยการกศรียานุสรณ์
สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร |



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5644, 5646
ที่.....ทม 1007/0535.....วันที่.....5 กุมภาพันธ์ 2543
เรื่อง.....ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางจรัสลักษณ์ จิรวินุลย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียง ของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน" โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิบูลย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ศาสตราจารย์ศรียานิยมธรรม และ อาจารย์ดารณี ศักดิ์ศิริผล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชิญชวนให้ นางจรัสลักษณ์ จิรวินุลย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



ที่ ทม 1007/ ๐๕๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕ กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอานวยเกณศิรอนุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนการสอน

เนื่องด้วย นางจรีลักษณ์ จีรวินุลย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียง ของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน" โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์นิยนา อยู่เย็น เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางจรีลักษณ์ จีรวินุลย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119, 664-1000 ต่อ 5644, 5646

โทรสาร. 258-4119



ที่ ทม 1012/ ๐6๕5

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๙๙ กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอานวยกนกศรีอนุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนการสอนและแบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางจรีลักษณ์ จีรวินบูลย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้แผนการสอนและแบบทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพเครื่องมือการวิจัย ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2543

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางจรีลักษณ์ จีรวินบูลย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร.258-4119, 664-1000 ต่อ 5644, 5664

โทรสาร 258-4119

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๓๕๔๒.๒



บัณฑิตวิทยาลัย

77

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

พฤศจิกายน ๒๕๔๓

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอานวยกนกสิริอนุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ และแผนการสอน

เนื่องด้วย นางจรีลักษณ์ จิรวินุลย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริม โดยการสอนแบบเล่นปนเรียน” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๕ คน ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงก่อน-หลัง และขอทดลองสอนโดยใช้แผนการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน ในระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๔๓

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางจรีลักษณ์ จิรวินุลย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ภาคผนวก ข.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน แผนที่ 1

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ "คน-ไกว" "นั่ง-ชิงช้า"

กิจกรรม

นำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการพักผ่อน บอกให้นักเรียนทราบว่าคนเรามีวิธีพักผ่อนร่างกายหลายอย่าง แล้วให้นักเรียนยกตัวอย่างการพักผ่อนที่นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

1. ครูบอกให้นักเรียนทราบว่าวันนี้เราจะเล่นบทบาทสมมติเรื่อง "สวนสนุก" นักเรียนจะต้องช่วยกันเตรียมบัตรเข้าสวนสนุกของตนเอง โดยนักเรียนทุกคนต้องทำหน้าที่เป็นคนไกว และเป็นคนนั่งชิงช้า

2. ครูติดบัตรคำ "คน-ไกว" "นั่ง-ชิงช้า" ไว้บนกระดาน และอ่านให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนอ่านตามทีละคำ ครูแจกบัตรคำ "คน-ไกว" "นั่ง-ชิงช้า" ให้นักเรียนคนละ 2 บัตรพร้อมกับบอกนักเรียนว่าบัตร 1 ใบจะใช้ได้ 1 ครั้ง (โดยครูจะเป็นผู้เป่านกหวีดให้สัญญาณหมดเวลาเล่นในแต่ละรอบ) หากนักเรียนต้องการบัตรเพิ่มให้นักเรียนเขียนคำลงในบัตรของนักเรียน (กระดาษที่ครูเตรียมให้) โดยไม่จำกัดจำนวน

3. ครูพานักเรียนลงไปเล่นที่สนามเด็กเล่น โดยครูเป็นคนตรวจบัตรหน้าประตูทางเข้าและจับเวลาในการเล่น นักเรียนจะต้องอ่านคำในบัตรและตัวของนักเรียนให้ครูฟังที่หน้าประตูทางเข้าสนามเด็กเล่นก่อนที่จะเข้าไปเล่น (นักเรียนสามารถเขียนบัตรและตัวเพิ่มเติมได้ไม่จำกัดจำนวน)

4. เมื่อเลิกเล่นแล้วให้นักเรียนนำบัตรและตัวของนักเรียนอย่างละ 1 ใบ เก็บสะสมไว้ในแฟ้มส่วนตัว

5. นักเรียนอ่านคำ "คน-ไกว" "นั่ง-ชิงช้า" พร้อม ๆ กัน

ขั้นสรุป

นักเรียนอ่านคำ "คน-ไกว" และ "นั่ง-ชิงช้า" พร้อม ๆ กัน 1 จบ แล้วนักเรียนอ่านเองทีละคน 1 จบ

ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนสามารถเลือกอ่านคำตามความต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ

กระดาษสีสำหรับทำบัตรและตัว ดินสอ สีเทียน บัตรคำ "คน-ไกว" "นั่ง-ชิงช้า"

การประเมินผล จากการอ่านออกเสียงคำ "คน-ไกว" "นั่ง-ชิงช้า" ของนักเรียนระหว่างทำ

กิจกรรมและในขั้นสรุป

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 2

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ " นอน ร้องเพลง "

กิจกรรม

นำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนเรื่องการพักผ่อน (ต่อจากชั่วโมงที่แล้ว) ให้นักเรียนอ่านคำในบัตรและตัวที่นักเรียนเขียนเมื่อชั่วโมงที่แล้วพร้อม ๆ กัน (นักเรียนชี้ที่ตัวอักษรขณะอ่าน) จากนั้นครูสนทนากับนักเรียนว่ายังมีการพักผ่อนอื่น ๆ อีกมาก แต่การพักผ่อนที่สำคัญที่สุดคือ การนอน จากนั้นให้นักเรียนยกตัวอย่างการพักผ่อนที่นักเรียนชอบ (ครูเพิ่มเติมการพักผ่อน " ร้องเพลง " หากนักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง)

ขั้นสอน

1. ครูติดบัตรคำ "นอน ร้องเพลง" ไว้บนกระดาน อ่านคำให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนอ่านตามทีละคำ แล้วให้นักเรียนเขียนทั้งสองลงในสมุดของนักเรียน
2. ครูบอกนักเรียนให้ทราบว่าวันนี้เราจะทำว่าวโดยมีข้อตกลงว่าในว่าวของนักเรียนจะต้องตกแต่งด้วยคำว่า "นอน" และ "ร้องเพลง" โดยให้นักเรียนเขียนด้วยสีที่นักเรียนชอบ ให้ได้จำนวนคำมากที่สุดและสวยที่สุดเท่าที่จะเขียนได้
3. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนเขียนคำ "นอน" และ "ร้องเพลง" ลงบนกระดาษที่ครูแจกให้โดยใช้สีที่นักเรียนชอบ ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ไม่จำกัดจำนวนที่นักเรียนต้องการจะเขียนเพียงแต่กำชับให้นักเรียนเขียนให้สวยงามที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วอ่านให้ครูฟังทีละคน
4. ครูร้องเพลงว่าวให้นักเรียนร้องตาม

ขั้นสรุป

นักเรียนอ่านคำตามครูพร้อม ๆ กัน 1 จบ แล้วให้นักเรียนอ่านเองพร้อม ๆ กัน 1 จบ ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนสามารถเลือกอ่านคำได้ตามความต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

ครูแจ้งให้นักเรียนทุกคนเก็บผลงานของตนเองไว้เพื่อนำมาประดิษฐ์เป็นว่าวในครั้งต่อไป

สื่อ กระดาษสำหรับทำว่าว ดินสอ สีเทียน บัตรคำ "นอน" "ร้องเพลง" เพลงว่าว

การประเมินผล จากการอ่านออกเสียงคำ "นอน" "ร้องเพลง" ของนักเรียนในขั้นสรุป และการอ่านทีละคนขณะครูเดินดูนักเรียนทำงาน

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 3

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “สบาย” “สนุก” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “สบาย” “สนุก”

กิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูถามนักเรียนว่าพร้อมจะทำวาทะหรือยัง แล้วให้นักเรียนชูนิ้วกระดากที่เตรียมไว้สำหรับทำวาทะ (เพื่อแสดงให้เห็นว่างานของนักเรียนสำเร็จไปขั้นหนึ่งแล้ว) ครูสุ่มถามนักเรียนเป็นรายบุคคลให้นักเรียนบอกว่าวาทะของนักเรียนมีคำอะไรบ้างพร้อมกับชี้ตำแหน่งของคำนั้น ๆ

ครูติดบัตรคำ “นอน” และ “ร้องเพลง” บนกระดานดำหน้าชั้นเรียนครูอ่านให้นักเรียนฟังแล้ว ให้นักเรียนออกเสียงคำที่ครูชี้โดยออกเสียงให้ดังที่สุดพร้อม ๆ กัน

ขั้นสอน

1. ครูพานักเรียนลงไปในถังไม้ขี้สนามหญาของโรงเรียน แล้วแจกใบงานการประดิษฐ์วาทะให้นักเรียนทุกคน ครูสาธิตการทำวาทะให้ดูทีละขั้น ให้นักเรียนทำตาม เมื่อนักเรียนประกอบ วาทะเสร็จแล้ว ครูถามนักเรียนว่า “มานั่งข้างล่างแบบนี้สบายดีไหมคะ” นักเรียนตอบคำถามแล้ว ครูให้นักเรียนดูบัตรคำว่า “สบาย” โดยครูติดคำไว้ที่ต้นไม้ ให้นักเรียนอ่านพร้อมกันดัง ๆ หลาย ๆ ครั้ง

2. ครูถามนักเรียนว่าพร้อมจะไปเล่นวาทะหรือยัง จากนั้นให้นักเรียนออกไปเล่นวาทะที่สนามประมาณ 5 นาที

3. เมื่อหมดเวลาเล่นให้นักเรียนกลับมานั่งพักใต้ต้นไม้ ครูถามนักเรียนว่า “สนุกไหมคะ” นักเรียนตอบคำถามแล้วครูถามว่า ใครจะบอกคุณครูได้ว่าคำว่า “สนุก” อยู่ที่บัตรคำใด ให้นักเรียนชี้ที่บัตรคำ “สนุก” จากนั้นถามแบบเดียวกันเพื่อให้นักเรียนชี้บัตรคำ “สบาย” เมื่อนักเรียนตอบ(ซึ่งอาจถูกบ้างผิดบ้าง ถ้าตอบผิดครูเฉลยคำที่ถูกต้อง) ให้เพื่อนปรบมือให้แก่ผู้ที่กล่าวบอกเพื่อน ๆ

4. ครูชี้คำทีละคำและออกเสียงให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนออกมาชี้และออกเสียงคำทีละคน

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนเขียนคำทั้งสองลงในสมุดของนักเรียน โดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำที่เขียนแต่ละคำดัง ๆ ครูสังเกตการเขียนและออกเสียงขณะนักเรียนทำงานเป็นรายบุคคล ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนสามารถเลือกอ่านคำได้ตามความต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ บัตรคำ “สนุก” “สบาย” ใบงานการประดิษฐ์วาทะ เชือกวาทะ กาว กรรไกร

ประเมินผล จากการอ่านออกเสียงคำ “สบาย” “สนุก” ขณะเรียนและเขียนคำลงในสมุด

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 4

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “แดด” “ร้อน” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “แดด” “ร้อน”

กิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูพานักเรียนไปที่สนามเด็กเล่นให้นักเรียนเล่นชิงช้าประมาณ 5 นาที ครูติดบัตรคำ “คน-ไกว” “นั่ง-ชิงช้า” “นอน” “ร้องเพลง” “สนุก” “สบาย” ไว้ที่ใต้ต้นไม้ ชักถามนักเรียนว่าเล่นชิงช้าสนุกหรือไม่ ให้นักเรียนช่วยกันชี้บัตรคำ “สนุก” คือบัตรใด แล้วหาอาสาสมัครออกไปช่วยหยิบบัตรคำมาเก็บโดยครูกำหนดคำให้นักเรียนหยิบบัตรคำทีละคำ (คำละ 1 คน) จนครบ

ขั้นสอน

1. ครูสนทนากับนักเรียนว่าถ้ากลางวันเราเล่นกลางแจ้งจะรู้สึกร้อน เพราะกลางวันมีแสงแดดที่ดวงอาทิตย์ส่องแสงมา แต่ถ้าเรานั่งใต้ต้นไม้จะไม่รู้สึกร้อน ให้นักเรียนดูบัตรคำ “แดด” “ร้อน” ที่ครูแขวนไว้ใต้ต้นไม้ให้นักเรียนดู ครูอ่านคำทีละคำให้นักเรียนอ่านตาม ครูชี้คำให้นักเรียนอ่านให้ครูฟังพร้อม ๆ กัน หลาย ๆ ครั้ง
2. จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนออกมาชี้และอ่านคำทีละคน
3. ให้นักเรียนปั้นดินน้ำมันแล้วขดเป็นคำตามตัวอย่างคำที่ครูแขวนไว้ให้ดู
4. นักเรียนแข่งกันปั้นดินน้ำมันแล้วขดเป็นคำ ๆ เมื่อเสร็จแล้วให้ยกมือขึ้นพร้อมทั้งอ่านออกเสียงคำนั้น ให้ดังที่สุดเท่าที่นักเรียนจะทำได้ ครูให้สัญลักษณ์รูปดาว 1 ดวง ต่อการอ่านหนึ่งคำ ใครทำเสร็จก่อนจะเป็นผู้ชนะ

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนชี้ดินน้ำมันที่นักเรียนปั้นคำ “แดด” และ “ร้อน” พร้อมทั้งเปล่งเสียงดัง ๆ ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนสามารถเลือกอ่านคำได้ตามความต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ ดินน้ำมัน บัตรคำ “แดด” “ร้อน” “คน-ไกว” “นั่ง-ชิงช้า” “นอน” “ร้องเพลง” “สบาย” “สนุก”

การประเมินผล จากการอ่านออกเสียงคำ “แดด” “ร้อน” ขณะเล่นเกม

หมายเหตุ แจ้งให้นักเรียนทราบว่าในครั้งหน้าจะมีการแข่งขันเลือกคำศัพท์ที่เรียนไปแล้ว (“แดด” “ร้อน” “คน-ไกว” “นั่ง-ชิงช้า” “นอน” “ร้องเพลง” “สบาย” “สนุก”)

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 5

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “แข่ง” “เวลา” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “แข่ง” “เวลา”

กิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่า วันนี้จะแข่งขันเลือกคำศัพท์ตามคำบอก ตามที่ได้บอกให้นักเรียนเตรียมตัวไว้เมื่อชั่วโมงที่แล้ว

ขั้นสอน

1. ก่อนการแข่งขันครูขอให้นักเรียนทำความเข้าใจกับคำต่อไปนี้ “แข่ง เวลา” ครูอ่านสะกดคำแต่ละคำแล้วให้นักเรียนอ่านตาม บอกให้ทราบว่าในการแข่งครั้งนี้มีการจับเวลาในการแข่งขันด้วย วิธีการแข่งขันคือ เมื่อครูอ่านคำให้นักเรียนเลือกบัตรคำที่ครูบอกไปติดไว้ที่กระดาน(ภายในเวลา 30 วินาที) ฝ่ายไหนติดบัตรคำที่กระดานเสร็จแล้วให้สมาชิกในกลุ่มอ่านออกเสียงคำนั้นดัง ๆ พร้อมกัน กลุ่มใดเลือกคำและออกเสียงถูกต้องจะได้คะแนนคำละ 2

คะแนน

ตัวอย่าง ครูอ่านคำ “เวลา” “ร้อน”

นักเรียนจะต้องเลือกบัตรคำ “เวลา” และ บัตรคำ “ร้อน” ไปติดที่กระดานเมื่อติดเรียบร้อยแล้วนักเรียนที่เป็นสมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่านออกเสียงคำพร้อม ๆ กันว่า “เวลาร้อน”

ครูเขียนคะแนนลงบนกระดานดำให้กลุ่มที่อ่านและวางบัตรคำได้ถูกต้อง

2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน ครูแจกบัตรคำให้แก่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแล้วเริ่มเล่นเกม

3. เมื่อเล่นเสร็จครูตรวจให้คะแนนสรุปผลการเล่นเกม

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนคัดคำ “เวลา” “แข่ง” ลงในกระดาษเพื่อทำบัตรคำเก็บไว้ส่วนตัว คำละ 1 บัตร (ครูเดินสังเกตการทำบัตรคำและให้นักเรียนอ่านคำให้ครูฟังเมื่อขณะเขียนบัตรคำ)

สื่อ บัตรคำ (คน-ไกว นอน นั่ง-ชิงช้า แดด ร้อน สบาย สนุก เวลา แข่ง)

กระดาษสำหรับทำบัตรคำ สีเขียนบัตรคำ

การประเมินผล จากการแข่งขันและอ่านออกเสียงคำ “แข่ง” “เวลา”

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 6

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “ต่าง” “ต้อง” “ได้” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “ต่าง” “ต้อง” “ได้”

กิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำบัตรคำ “ต่าง” “ต้อง” “ได้” ติดบนกระดานดำให้นักเรียนพิจารณาว่าคำแต่ละคำที่ติดไว้มีส่วนใดเหมือนกันบ้าง ครูเฉลยหลังจากที่นักเรียนตอบว่าส่วนที่เหมือนกันคือ มีตัว ต. อยู่ด้วยทุกคำ

ขั้นสอน

1. ครูชี้บัตรคำ “ต่าง” บนกระดานดำ อ่านให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนเขียนคำตามเส้นประลงบนกระดาษที่ครูแจกให้ พร้อมทั้งอ่านออกเสียง
2. ครูชี้บัตรคำ “ต้อง” บนกระดานดำ อ่านให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนเขียนคำตามเส้นประลงบนกระดาษที่ครูแจกให้ พร้อมทั้งอ่านออกเสียงตามครู
3. ครูติดบัตรคำ “ได้” บนกระดานดำ อ่านให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนเขียนคำตามเส้นประลงบนกระดาษที่ครูแจกให้ พร้อมทั้งอ่านออกเสียง
4. ครูแจกกระดาษสำหรับให้นักเรียนเล่นเกมคนละ 1 แผ่น พร้อมอธิบายวิธีเล่นโดย ให้นักเรียนหาคำตามที่ครูสั่ง ดังนี้

4.1 ครูบอกให้นักเรียนหาคำ “ต่าง” ซึ่งเขียนปนกับคำอื่น ๆ ในกระดาษที่ครูแจกให้ เมื่อพบแล้วให้ใช้ดินสอสีแดงวงรอบคำ “ต่าง” (ให้นักเรียนหาคำ “ต่าง” ให้ได้มากที่สุดภายในเวลา 3 นาที)

4.2 ครูบอกให้นักเรียนหาคำ “ต้อง” ซึ่งเขียนปนกับคำอื่น ๆ ในกระดาษที่ครูแจกให้ เมื่อพบแล้วให้ใช้ดินสอสีเขียววงรอบคำ “ต้อง” (ให้นักเรียนหาคำ “ต้อง” ให้ได้มากที่สุดภายในเวลา 3 นาที)

4.3 ครูบอกให้นักเรียนหาคำ “ได้” ซึ่งเขียนปนกับคำอื่น ๆ ในกระดาษที่ครูแจกให้ เมื่อพบแล้วให้ใช้ดินสอสีฟ้าวงรอบคำ “ได้” (ให้นักเรียนหาคำ “ได้” ให้ได้มากที่สุดภายในเวลา 3 นาที)

ขั้นสรุป

นักเรียนเลือกสีที่ชอบเขียนคำ “ต่าง” “ต้อง” “ได้” ลงในบัตรคำของตนเองแล้วเก็บเข้ากล่องบัตรคำของแต่ละคน ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนเลือกอ่านคำตามต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ บัตรคำ กระดาษสำหรับทำบัตรคำ สี แผ่นเกมหาคำ “ต่าง” “ต้อง” “ได้”

การประเมินผล จากสังเกตการอ่านออกเสียงคำ “ต่าง” “ต้อง” “ได้” ขณะทำกิจกรรม

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 7

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “เด็ก” “ร่างกาย”

กิจกรรม

นำเข้าสู่บทเรียน

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเรื่องส่วนประกอบต่าง ๆ ของร่างกายที่สำคัญ แล้วบอกให้นักเรียนทราบว่าร่างกายของคนเราประกอบด้วยตา หู จมูก ปาก แขน ขา ฯลฯ ที่นักเรียนมีอยู่นี้เราอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ร่างกาย”

ขั้นสอน

1. นักเรียนระบายสีส่วนประกอบต่าง ๆ ของร่างกายลงในภาพที่ครูเตรียมไว้ให้ แล้วเขียนคำ “ร่างกาย” ตามรอยประ จนครบทุกคำแล้วอ่านออกเสียงทีละคน
2. จากนั้นให้นักเรียนดูบัตรคำ “เด็ก” แล้วอธิบายว่า คำนี้มักใช้กับผู้ที่มียายุยังน้อย ร่างกายยังไม่เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เช่นตัวนักเรียนเองขณะนี้เราก็มักเรียกว่ายังเป็นเด็ก ส่วนครูนั้นถือว่าเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งก็หมายถึงคนที่มีร่างกายเจริญเติบโตเต็มที่จะไม่โตไปกว่านี้อีกแล้ว
3. นักเรียนทำบัตรคำ “เด็ก” “ร่างกาย” โดยใช้สีและขนาดตัวอักษรที่ต้องการ
4. เมื่อนักเรียนเขียนบัตรคำเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนเล่นเกมยกบัตรคำตามคำบอกตัวอย่างการเล่นเกม

1. ครูติดบัตรคำ “เด็ก” และ “ร่างกาย” ไว้บนกระดานดำ อ่านออกเสียงแล้วให้นักเรียนอ่านตามพร้อมกันดัง ๆ

2. เริ่มเล่นเกม โดยครูอ่านคำ “เด็ก” ให้นักเรียนยกบัตรคำ “เด็ก” ขึ้นเหนือศีรษะ แล้วอ่านออกเสียง “เด็ก” จากนั้นครูจะมองดูว่านักเรียนยกบัตรคำถูกต้องทุกคนหรือไม่ ถ้าเห็นว่ามีบางคนยกผิด ครูบอกให้นักเรียนลองพิจารณาดูใหม่แล้วครูอ่านคำ “เด็ก” อีกครั้ง ทำซ้ำ ๆ กันหลาย ๆ ครั้ง สลับกับคำ “ร่างกาย”

ขั้นสรุป

นักเรียนติดผลงานการระบายสีแล้วอ่านบัตรคำที่ทำเสร็จแล้วพร้อม ๆ กัน ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนเลือกอ่านคำตามต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ กระดาษแบบฝึกเขียนคำ กระดาษสำหรับทำบัตรคำ สี แอปกาสำหรับติดบัตรคำ

ประเมินผล จากการอ่านออกเสียงคำ “เด็ก” “ร่างกาย” ของนักเรียน

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 8

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “เพลงช้าง” ได้

เนื้อหา อ่านออกเสียงคำ “เพลง” “ช้าง”

กิจกรรม

นำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนถึงคำที่เกี่ยวกับการพักผ่อนที่เรียนไปแล้ว ซึ่งมีคำ “นอน” ร้องเพลง” จากนั้นให้นักเรียนเลือกบัตรคำ “นอน” และ”ร้องเพลง” จากกล่องบัตรคำของนักเรียน ชูขึ้นซึ่งครูก็จะยกบัตรคำขึ้นด้วยแล้วให้นักเรียนอ่านคำ “นอน” และ “ร้องเพลง”ให้ครูฟังพร้อมๆ กัน จากนั้นบอกให้นักเรียนทราบว่าวันนี้เราจะร้อง”เพลงช้าง”ด้วยกัน

ขั้นสอน

1. ครูติดบัตรคำ “เพลง” “ช้าง” ไว้บนกระดาน ให้นักเรียนอ่านตาม
2. ครูแจกเนื้อเพลงช้างให้นักเรียนวงกลมรอบคำ “ช้าง” ที่มีอยู่ในเนื้อเพลง
3. ครูและนักเรียนร้องเพลงช้างด้วยกัน โดยครูร้องนำทีละท่อน ให้นักเรียนร้องตาม หากนักเรียนจำเนื้อเพลงได้แล้วให้นักเรียนเขียนคำ “เพลง” “ช้าง” ลงในบัตรคำด้วยสีและขนาดตัวอักษรตามต้องการ

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนสามารถเลือกอ่านคำ(“เพลง” “ช้าง”)ได้ตามความต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้ นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ บัตรคำ ร้องเพลง นอน เพลง ช้าง

กระดาษสำหรับทำบัตรคำ สี กระดาษแบบฝึกหาคำ “ช้าง” เพลงช้าง

ประเมินผล จากการอ่านออกเสียงคำ “เพลง” “ช้าง” ที่นักเรียนทำกิจกรรม

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 9

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “หายใจ” “แข็งแรง” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “หายใจ” “แข็งแรง”

กิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนช่วยกันชี้บัตรคำ “ร่างกาย” ที่ครูติดไว้ที่ป้ายนิเทศ (หากนักเรียนชี้ไม่ถูกต้องให้ครูชี้ให้ดูและอ่านออกเสียงตามครู)

ขั้นสอน

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงอวัยวะต่าง ๆ ที่นักเรียนรู้จัก ให้นักเรียนชื่ออวัยวะส่วนที่นักเรียนบอกชื่ออวัยวะนั้น ๆ แล้วบอกให้นักเรียนทราบว่าอวัยวะที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของคนเราคือ หัวใจ ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการหายใจสูดฉีดโลหิตไปเลี้ยงร่างกาย ทำให้คนเรามีชีวิตอยู่ได้
2. ครูติดบัตรคำบนกระดาน อ่านบัตรคำให้นักเรียนฟังทีละคำแล้วให้นักเรียนอ่านตาม (คำที่ให้นักเรียนอ่านคือ “หายใจ” “แข็งแรง”)

3. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนแข่งขันอ่านบัตรคำตามคำที่ครูยกขึ้น
- ตัวอย่างการเล่น
1. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมากลุ่มละ 1 คน
 2. ครูจับสลากเพื่อเลือกกลุ่มที่จะได้อ่านก่อน
 3. ครูยกบัตรคำขึ้นให้กลุ่มแรกดู แล้วตัวแทนกลุ่มที่รออยู่จะเป็นผู้อ่านคำจากบัตรคำที่ครูยกให้ดู หากตัวแทนกลุ่มอ่านได้ถูกต้องครูจะเขียนรูปหัวใจเป็นรางวัลไว้บนกระดาน 1 ดวง หากอ่านไม่ถูกต้องเพื่อนอีกกลุ่มมีสิทธิอ่านคำนั้น ถ้าอ่านถูกต้องจะได้หัวใจ เช่นกัน ถ้านักเรียนทั้งสอง กลุ่มยังอ่านไม่ถูกต้องครูอ่านให้ฟังและให้นักเรียนอ่านตาม แล้วจึงเปลี่ยนคำใหม่ (ครูควรยกบัตรคำที่นักเรียนทั้งสองกลุ่มอ่านไม่ถูกต้องหลาย ๆ ครั้งจนนักเรียนสามารถอ่านได้เองโดยครูไม่ต้องเฉลย)

4. ให้นักเรียนเล่นไปจนครบทุกคำและทุกคน แล้วนับจำนวนรูปหัวใจของนักเรียนแต่ละกลุ่ม นักเรียนทุกคนปรบมือให้กับกลุ่มที่ชนะและปรบมือให้กับสมาชิกกลุ่มที่ร่วมกันแข่งขัน

ขั้นสรุป นักเรียนทำบัตรคำ “หายใจ” และ “แข็งแรง” โดยใช้สีและตกแต่งตามชอบใจ

สื่อ กระดาษทำบัตรคำ บัตรคำ หายใจ แข็งแรง และบัตรคำอื่นที่เรียนแล้วแต่เห็นว่านักเรียนยังอ่านไม่คล่อง

ประเมินผล จากการอ่านออกเสียงคำ “หายใจ” “แข็งแรง” และผลการเล่นเกมของนักเรียน

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 10

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “นั่งเล่น” “ต้นไม้” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “นั่งเล่น” “ต้นไม้”

กิจกรรม

นำเข้าสู่บทเรียน

ครูพานักเรียนไปนั่งใต้ต้นไม้ ถามนักเรียนว่ารู้สึกอย่างไรเมื่อลงมาอยู่ที่สนามหญ้าใต้ต้นไม้ นักเรียนชอบหรือไม่ ครูชักชวนให้นักเรียนลงไปทำของเล่นใต้ต้นไม้

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนดูโมบายที่ครูทำเสร็จแล้ว และบอกให้นักเรียนทราบว่าวันนี้เราจะทำโมบายไว้ตกแต่งห้องเรียนกัน
2. ครูติดบัตรคำ “ต้นไม้” “นั่งเล่น” ให้นักเรียนดูและอ่านตามครูดัง ๆ
3. ครูแจกกระดาษรูปต้นไม้ และรูปเด็กนั่งเล่นกัน ให้นักเรียนเขียนคำ ต้นไม้หลังรูปภาพต้นไม้ และเขียนค่านั่งเล่นหลังรูปเด็กนั่งเล่น โดยเขียนได้ไม่จำกัดจำนวนตามที่นักเรียนต้องการ
4. นักเรียนคนใดเขียนเสร็จแล้วให้นำผลงานที่เขียนแล้วมาให้ครูดูและอ่านให้ครูฟังทีละคน
5. ครูสาธิตการทำโมบายให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มละ 2-3 คน) ช่วยกันทำตาม และประกอบเป็น โมบายแล้ว นำโมบายที่ทำเสร็จแล้วไปตกแต่งห้องเรียน

ขั้นสรุป

เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จครบทุกคนให้นักเรียนยกภาพที่เขียนคำเสร็จแล้วชูขึ้นแล้วอ่านออกเสียงพร้อม ๆ กันตามครู นักเรียนแต่ละคนเขียนคำ “ต้นไม้” และ “นั่งเล่น” ลงในบัตรคำเพื่อเก็บรวมไว้กับบัตรคำเดิมที่มีอยู่

สื่อ บัตรคำ “ต้นไม้” “นั่งเล่น” กระดาษสำหรับทำบัตรคำ แผ่นรูปภาพต้นไม้และเด็กนั่งเล่น

สื่อ เชือกสำหรับร้อยโมบาย ลวด

การประเมินผล จากการอ่านออกเสียงคำ “ต้นไม้” “นั่งเล่น” และการทำงานระหว่างการทำกิจกรรม

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 11

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “เสียง” “เบา” “ดัง” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “เสียง” “เบา” “ดัง”

กิจกรรม

นำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องประโยชน์ของเสียงและระดับเสียงที่คนเราได้ยิน ซึ่งจะมีทั้งเสียงดัง ๆ และเสียงค่อยหรือเสียงเบา ๆ แตกต่างกัน

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่าเราจะเล่นเกมทำตามคำสั่ง เพื่อความเข้าใจในการเล่นขอให้ให้นักเรียนดูคำ “เสียง-เบา” “เสียง-ดัง” ที่ครูติดบนกระดานดำและอ่านตามครูทีละคำ
 2. นักเรียนเขียนคำ “เสียง-เบา” “เสียง-ดัง” ลงในบัตรที่ครูเตรียมไว้ให้ เมื่อเสร็จแล้วนำไปส่งครู อ่านคำให้ครูฟัง แล้วผูกเชือกสำหรับใช้คล้องคอเพื่อเล่นเกม
 3. นักเรียนเล่นเกมเรียกชื่ออ่านคำ ซึ่งมีวิธีการเล่นดังนี้
 - 3.1 ครูและนักเรียนนั่งเป็นวงกลม เริ่มเล่นที่ครูเป็นผู้ยกบัตรคำ บัตรใดบัตรหนึ่งขึ้น ทุกคนปรบมือให้เป็นจังหวะพร้อมกัน 2 ครั้ง แล้วผู้เริ่มเล่นเรียกชื่อเพื่อนที่ร่วมเล่นด้วย เช่น กุ๊กไก่
 - 3.2 ผู้เล่นทุกคนปรบมือเป็นจังหวะพร้อมกัน 2 ครั้ง จากนั้น กุ๊กไก่จะต้องอ่านคำตามบัตรคำที่ผู้เริ่มเล่นยกขึ้น โดยอ่านออกเสียงดัง ๆ แล้วทุกคนปรบเป็นจังหวะพร้อมกัน 2 ครั้ง
 - 3.3 กุ๊กไก่อยกบัตรคำที่ต้องการให้เพื่อนอ่านขึ้นแล้วเรียกชื่อเพื่อนคนที่ต้องการให้อ่าน ทุกคนปรบมือเป็นจังหวะพร้อมกัน 2 ครั้ง
- เล่นอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ จนครูเห็นว่านักเรียนได้เล่นครบทุกคนจึงเลิกเล่น

ขั้นสรุป

นักเรียนอ่านคำตามบัตรคำ “เสียง” “เบา” “ดัง” ทีละบัตรตามที่ครูชี้ขึ้น ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนสามารถเลือกอ่านคำได้ตามต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ กระดาษทำป้ายบัตรคำ สี เชือกสำหรับผูกบัตรคำเพื่อคล้องคอ

ประเมินผล จากการอ่านออกเสียงคำ “เสียง” “เบา” “ดัง” ของนักเรียน

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 12

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “ก่อน” “หลัง” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “ก่อน” “หลัง”

กิจกรรม

นำเข้าสู่บทเรียน

ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่าวันนี้เราจะแข่งขันหยิบบัตรคำ โดยครูจะแขวนบัตรคำ “ก่อน” “หลัง” ไว้ที่ราวให้นักเรียนเก็บบัตรคำตามที่ครูสั่งพร้อมอ่านคำดัง ๆ ขณะหยิบบัตร ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายตรงข้ามกัน

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนดูบัตรคำ (“ก่อน” “หลัง”) แล้วให้นักเรียนอ่านตามครูทีละคำ
2. ครูผูกบัตรคำ “ก่อน” “หลัง” ไว้ที่ราวเชือก ปนกับบัตรคำอื่น ๆ โดยมีคำ “ก่อน” 10 บัตรและคำ “หลัง” 10 บัตร
3. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม แข่งขันเล่นเกมหยิบบัตรคำ ซึ่งมีวิธีเล่นดังนี้

ให้นักเรียนเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งไว้เพื่อวิ่งแข่งหยิบบัตรคำ ครูจะเป็นผู้ออกคำสั่งว่าหยิบบัตรคำอะไร เมื่อนักเรียนคนแรกหยิบบัตรคำได้แล้วให้อ่านคำนั้นดัง ๆ แล้ววิ่งนำบัตรคำกลับมาวางที่แถว แตะมือเพื่อนคนถัดไป เพื่อเปลี่ยนให้เพื่อนคนถัดไปเป็นผู้วิ่งไปหยิบบัตรคำ ทำเช่นนี้จนได้บัตรคำครบ 10 ใบ ฝ่ายไหนหยิบได้ครบก่อนเป็นฝ่ายชนะ

ขั้นสรุป

นักเรียนเขียนคำ “ก่อน” “หลัง” ลงในกระดาษเพื่อทำบัตรคำเก็บไว้ ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนสามารถเลือกอ่านคำได้ตามความต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ กระดาษสำหรับทำบัตรคำ บัตรคำ “ก่อน” “หลัง” และบัตรคำอื่น ๆ ที่นักเรียนเรียนไปแล้ว

ประเมินผล จากการสังเกตการเล่น เกม และการอ่านออกเสียงคำ “ก่อน” “หลัง” ของนักเรียนขณะเล่นเกม

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 13

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “ทำให้” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “ทำให้”

กิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนคำศัพท์ที่เรียนมาแล้ว โดยให้นักเรียนชี้ป้ายคำที่ครูอ่านให้ฟัง แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบว่าวันนี้เราจะเล่นเกมซึ่งต้องอาศัยคำศัพท์ที่นักเรียนเรียนไปแล้ว (ครูติดบัตรคำที่เรียนแล้วไว้บนป้ายนิเทศทุกวันหลังจากเลิกเรียน)

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่าวันนี้เราจะเล่นเกม “ลมพัดหาคำ” อุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการเล่นคือ บัตรคำ “ทำให้” ดังนั้นก่อนที่จะเล่นนักเรียนทุกคนจึงต้องทำบัตรคำ “ทำให้” คนละ 1 บัตร

2. นักเรียนทำบัตรคำคนละ 1 บัตร

3. ครูอธิบายวิธีการเล่น แล้วให้นักเรียนเล่นเกม “ลมเพ ลมพัด” ซึ่งมีวิธีเล่นดังนี้

ครูเป็นผู้ออกคำสั่งว่า ลมเพลมพัด แล้วให้นักเรียนถามว่า พัดอะไร ครูตอบ พัดคนที่.....ซึ่งครูจะเลือกออกคำสั่งว่าจะให้ตรงกับนักเรียนกี่คน หรือคนใดบ้าง เช่น พัดนักเรียนที่ใส่กางเกงขาสั้น นักเรียนทุกคนที่ใส่กางเกงขาสั้นก็ต้องถือบัตรคำ “ทำให้” เพื่อไปจับคู่กับคำใดก็ได้ที่ครูติดไว้ตามผนังห้อง เมื่อจับคู่คำได้แล้วครูเรียกชื่อนักเรียนเพื่อให้อ่านคำที่นำบัตรคำ “ทำให้” ไปจับคู่ด้วย ใครอ่านไม่ถูกหรืออ่านไม่ได้ให้เพื่อน ๆ อ่านให้ฟัง หรือหากเพื่อนอ่านไม่ได้ให้ครูเป็นผู้อ่านคำนั้นให้เด็กทุกคนอ่านตามดัง ๆ จากนั้นครูจึงออกคำสั่งเพื่อเล่นต่อไป

ขั้นสรุป

ครูหานักเรียนที่สมัครใจเป็นผู้ถือบัตรคำ “ทำให้” เดินจับคู่คำต่าง ๆ ที่ผนังเพื่ออ่านคำให้เพื่อนอ่านตามที่ละคำ (ชมเชยนักเรียนทุกคนที่อาสาออกมาเป็นผู้อ่านนำเพื่อให้เพื่อนอ่านตาม) ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนเลือกอ่านคำตามต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ บัตรสำหรับทำบัตรคำ สี บัตรคำ “ทำให้”

การประเมินผล จากการสังเกตการอ่านคำ “ทำให้” ระหว่างทำกิจกรรมและในขั้นสรุป

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 14

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “แย่ง” “อย่าง” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “แย่ง” “อย่าง”

กิจกรรม

นำเข้าสู่บทเรียน

ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่าวันนี้เรามีคำใหม่ที่น่าสนใจเนื่องมาจากการเล่นเกมในช่วงที่แล้วก็คือ คำว่า “แย่ง” และคำว่า “อย่าง” เนื่องจากจะเห็นว่าช่วงที่ผ่านนักเรียนบางคนต้องวิ่งเพื่อแย่งวางบัตรคำที่ตนต้องการ ซึ่งต้องทำอย่างรวดเร็ว วันนี้ครูจึงขอให้นักเรียนเรียนรู้ คำว่า “แย่ง” “อย่าง” โดยการทำแผนเกมหาคำ

ขั้นสอน

1. ครูติดบัตรคำ “อย่าง” “แย่ง” ไว้ที่กระดานดำ แล้วให้นักเรียนลองชี้ว่าคำไหนคือคำว่าแย่ง / อย่าง ซึ่งจะมีนักเรียนที่ถูกบ้างผิดบ้าง ครูชี้คำที่ละคำอ่านให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนอ่านตาม
2. ครูอธิบายวิธีการเล่นเกม “จับคำ” ใครอ่านถูกได้ 1 คะแนน ถ้าอ่านผิดให้ผู้เล่นเลือกเพื่อน 1 คน เพื่ออ่านให้ฟัง ถ้าเพื่อนอ่านไม่ถูกครูเฉลยโดยอ่านให้ฟัง

วิธีการเล่น

1. ผู้เล่นหยิบบัตรคำ “อย่าง” “แย่ง” ที่ครูใส่ไว้ในกล่องมา 1 บัตรคำ แล้วอ่านออกเสียงให้เพื่อน ๆ และครูฟัง ถ้าอ่านได้ถูกจะได้ดาว 1 ดวง
2. ถ้าผู้เล่นอ่านไม่ได้ ไม่ได้ดาว และให้เรียกชื่อเพื่อน 1 คน ให้ช่วยอ่านให้ฟัง หากเพื่อนที่ถูกเลือกมาอ่านได้ จะได้ดาว 1 ดวง หากอ่านไม่ได้ให้ครูอ่านให้ฟัง
3. เปลี่ยนผู้เล่นคนต่อไปจนครบทุกคน ตรวจนับดูว่าใครได้ดาวมากที่สุดเป็นผู้ชนะเลิศ ครูติดชื่อนักเรียนผู้ชนะไว้ที่บอร์ดคนเก่งเกม “จับคำ”

ขั้นสรุป

นักเรียนทำบัตรคำเพื่อเก็บไว้ในกล่องบัตรคำส่วนตัวของแต่ละคน ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนเลือกอ่านคำตามต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ บัตรคำ กระดาษทำบัตรคำ สี กระดาษวาดเขียน

ประเมินผล จากการอ่านให้ครูฟังขณะทำกิจกรรมทีละคน

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 15

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “เที่ยง” “ทุก” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “เที่ยง” “ทุก”

กิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนดูบัตรคำ “เที่ยง” “ทุก” ถามนักเรียนว่าสองคำนี้มีส่วนใดที่เหมือนกันบ้าง
ซึ่งนักเรียนควรตอบว่ามีตัว ท ทั้งสองคำ หากนักเรียนตอบไม่ได้ครูเฉลยให้ทราบ

ขั้นสอน

1. ครูติดบัตรคำ “ทุก” “เที่ยง” บนกระดานคำอ่านคำในบัตรคำให้นักเรียนอ่านตาม แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบว่าเราจะเล่นเกม “ทุก-เที่ยง”
2. นักเรียนเขียนคำ “ทุก-เที่ยง” ลงในบัตรคำเพื่อใช้เล่นเกม นักเรียนคนใดเขียนคำในบัตรเสร็จแล้วให้ยกมือขึ้นเพื่อให้ครูแจกเชือกเพื่อร้อยเข้ากับบัตรสำหรับคล้องคอ (ให้นักเรียนอ่านคำให้ฟังก่อนแจกเชือก)
3. เมื่อทุกคนทำเสร็จแล้วให้นักเรียนเล่นเกม ไล่จับ-บอกคำ

วิธีการเล่น

1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณ 5-8 คน
2. แต่ละกลุ่มจะมีผู้เริ่มเล่น 1 คนซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ไล่จับเพื่อน ๆ เมื่อจับตัวใครได้ผู้ถูกจับต้องยกป้ายคำ “ทุก-เที่ยง” ขึ้นอ่านแล้วต่อด้วยคำอะไรก็ได้ที่นักเรียนเรียนมาแล้ว เช่น ทุกเที่ยง-เล่น ทุกเที่ยง-นอน ทุกเที่ยง-ร้องเพลง เป็นต้น
3. ใครถูกจับแล้วนึกไม่ออกก็จะเป็นผู้ไล่ ผู้ไล่จับก็ต้องวิ่งไล่จับเพื่อนคนอื่น ๆ ต่อไป
4. หากผู้ไล่จับผู้หนีได้แล้วผู้หนีบอกคำไม่ได้ ให้ผู้จับช่วยอ่านบัตรคำและช่วยนึกคำให้ จากนั้นเปลี่ยนผู้หนีที่นึกคำไม่ได้เป็นผู้จับแทน

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนอ่านคำในบัตรคำที่คล้องคอพร้อม ๆ กันทุกคน ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนสามารถเลือกอ่านคำได้ตามความต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ บัตรคำสำหรับทำป้ายคล้องคอ เชือก บัตรคำ “ทุก” “เที่ยง”

ประเมินผล จากการอ่านคำ “ทุก” “เที่ยง” ของนักเรียนขณะทำกิจกรรม

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 16

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “โตะ” “นึ่ง” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “โตะ” “นึ่ง”

กิจกรรม

นำเข้าสู่บทเรียน

ครูถามนักเรียนว่า “อะไรเอ่ย มีขาแต่เดินไปมาไม่ได้ เด็ก ๆ ใช้วางสมุดเพื่อเขียน”
เมื่อนักเรียนตอบแล้วให้ครูเฉลยคำที่ถูกต้องพร้อมกับปรบมือให้คนที่ตอบถูก

ขั้นสอน

1. ครูนำบัตรคำ “โตะ” “นึ่ง” ติดที่กระดาน ให้นักเรียนดู แล้วอ่านนำให้นักเรียนอ่านตาม
2. ให้นักเรียนแข่งขันกันระบายสีและเขียนคำตามรอยประบนกระดาษฝึกเขียนที่ครูแจกให้ ภายในเวลา 10 นาที ใครเขียนได้ถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ ครูกำชับนักเรียนว่าให้อ่านออกเสียงให้ดังที่สุดเมื่อเขียนเสร็จทุก ๆ 1 คำ
3. เมื่อเขียนเสร็จนำเสนอ ครู ให้นักเรียนอ่านคำให้ครูฟังทีละคน ก่อนที่ครูจะตรวจผลงาน
4. นักเรียนนำผลงานของตนเองที่ตรวจแล้วติดแสดงไว้ที่ป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป

ครูชี้คำ “โตะ” “นึ่ง” ให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำ โดยนักเรียนเลือกอ่านคำตามต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ สี โปสเตอร์สำหรับเขียนคำและระบายสี

ประเมินผล จากการอ่านออกเสียงคำ “โตะ” “นึ่ง” ของนักเรียนเมื่อนำงานมาส่งครู

แผนการสอนแบบเล่นปนเรียน ครั้งที่ 17

จุดประสงค์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำ “ไม่สบาย” ได้

เนื้อหา การอ่านออกเสียงคำ “ไม่สบาย”

กิจกรรม

นำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องสุขภาพร่างกาย ถ้านักเรียนระวังรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ นักเรียนก็จะสบายดี ไม่เจ็บไข้ วิธีป้องกันการไม่สบายวิธีหนึ่งคือ การไม่วิ่งเล่นกลางแจ้งนาน ๆ

ขั้นสอน

1. หานักเรียนอาสาสมัครเพื่อช่วยชี้บัตรคำ “สบาย” ที่ครูติดไว้ที่ป้ายนิเทศโดยบอกให้เพื่อน ๆ ช่วยหาและชี้ด้วย
2. นักเรียนอ่านคำ “สบาย” พร้อม ๆ กัน
3. ครูติดคำ “ไม่” ลงบนกระดานแล้วอ่านให้นักเรียนอ่านตาม
4. นำบัตรคำ “ไม่” และ “สบาย” มาวางต่อกัน บอกนักเรียนว่าจะเกิดเป็นคำใหม่อีกคำ ให้นักเรียนลองอ่านดูถ้านักเรียนอ่านไม่ได้ หรืออ่านไม่ถูกต้องให้ครูอ่านให้ฟัง /ถ้านักเรียนอ่านได้ครูให้ชมเชยพร้อมทั้งชวนให้เพื่อนนักเรียนปรบมือให้ที่สามารถอ่านได้โดยครูยังไม่บอก
5. นักเรียนปั้นดินน้ำมัน คำ “ไม่” “สบาย” และ “ไม่สบาย” วางลงบนพื้นโต๊ะ
6. ครูเดินดูนักเรียนปั้นดินน้ำมัน แล้วให้นักเรียนอ่านคำให้ฟังทีละคน

ขั้นสรุป

นักเรียนอ่านออกเสียงคำ “ไม่” “สบาย” และ “ไม่สบาย” ให้ดังที่สุดเท่าที่จะดังได้ แล้วปรบมือให้ตัวเองที่ทำงานสำเร็จ ครูให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านนำโดยนักเรียนสามารถเลือกอ่านคำได้ตามต้องการ (ครูชมเชยและให้เพื่อนปรบมือให้นักเรียนที่อาสาออกมาอ่านทุกคน)

สื่อ ดินน้ำมัน บัตรคำ สบาย ไม่ ไม่สบาย

ประเมินผล จากการอ่านออกเสียงคำ “ไม่สบาย” ของนักเรียนขณะทำกิจกรรม

แบบทดสอบความสามารถในการอ่านออกเสียง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียง (ฉบับครู)

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้มี 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านใช้สำหรับวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง ประกอบด้วยสองตอนย่อยคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นการทดสอบโดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำที่

กำหนดให้ครูฟังเป็นรายบุคคล

ชุดที่ 2 เป็นการทดสอบย่อยหลังเรียนโดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงทีละคน

2. วิธีการทดสอบ

2.1 การทดสอบด้วยแบบทดสอบชุดที่ 1

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนกากะบาททับคำที่อ่านออกเสียงตรงกับคำที่ครูอ่าน โดยครูอ่านคำทีละคำ ๆ ละ 2 ครั้ง 1. ไกว 2. แข่ง 3. สบาย 4. นิ่ง 5. ร้อน 6. เพลง 7. โต๊ะ 8. แยก 9. ชิงช้า 10. ดัง 11. เทียว 12. เล่น 13. ได้ 14. ทุก 15. เด็ก 16. หลัง 17. เวลา 18. ร่างกาย 19. สบาย 20. เบา

ตอนที่ 2 เป็นการทดสอบอ่านออกเสียงรายบุคคลโดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำที่อยู่ในแบบทดสอบทีละคน คำที่อ่านประกอบด้วยคำ 20 คำ คือ 1. ไกว 2. แข่ง 3. แข็งแรง 4. ชิงช้า 5. เด็ก 6. แดด 7. ต้อง 8. ต้นไม้ 9. ทำให้ 10. เทียง 11. หลัง 12. เบา 13. อย่าง 14. เสียง 15. นิ่ง 16. นิ่งเล่น 17. ร้องเพลง 18. ร้อน 19. ร่างกาย 20. ไม่สบาย

2.2 การทดสอบย่อยด้วยแบบทดสอบความสามารถในการอ่านออกเสียงรายบุคคลโดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำที่อยู่ในแบบทดสอบทีละคน ทำการทดสอบหลังการเรียนครั้งที่ 5 ครั้งที่ 11 และ ครั้งที่ 17 โดยกำหนดคำในการทดสอบดังนี้

การทดสอบครั้งที่ 1 มีคำที่ใช้ในการทดสอบทั้งสิ้น 11 คำ คือ คน ไกว ชิงช้า นอน ร้องเพลง สบาย สนุก แดด ร้อน แข่ง เวลา

การทดสอบครั้งที่ 2 มีคำที่ใช้ในการทดสอบทั้งสิ้น 13 คำ คือ ต่าง ต้อง ได้ เด็ก ร่างกาย เพลงข้าง หายใจ แข็งแรง นิ่งเล่น ต้นไม้ เสียง เบา ดัง

การทดสอบครั้งที่ 3 มีคำที่ใช้ในการทดสอบทั้งสิ้น 10 คำ คือ ก่อน หลัง ทำให้ แยก อย่าง เทียง ทุก โต๊ะ นิ่ง ไม่สบาย

3. การให้คะแนน

แบบทดสอบชุดที่ 1 คะแนนเต็ม 40 คะแนน

แบบทดสอบชุดที่ 2 คะแนนเต็ม 34 คะแนน

การให้คะแนน ให้ 1 คะแนนสำหรับการตอบถูกหรืออ่านออกเสียงถูกต้อง 1 คำ

ให้ 0 คะแนนสำหรับการตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 คำตอบ

แบบทดสอบความสามารถในการอ่านชุดที่ 1 ตอนที่ 1

ชื่อ ชั้น

จงกาเครื่องหมาย ทับคำที่ออกเสียงตรงกับที่ครูอ่าน

1.

ก่อน	ไกว	กาย
------	-----	-----

2.

แข่ง	แย่ง	แข็ง
------	------	------

3.

เสียง	สนุก	สบาย
-------	------	------

4.

นั่ง	นอน	นั่ง
------	-----	------

5.

ร้อน	ร่าง	แรง
------	------	-----

6.

เวลา	เพลง	เพียง
------	------	-------

7.

ได้	โต๊ะ	ต้นไม้
-----	------	--------

8.

อย่า	อย่าง	แย่ง
------	-------	------

9.

ชิงช้า	ข้าง	เข้า
--------	------	------

10.

ดัง	หลัง	นั่ง
-----	------	------

11.

เสียง

เพียง

เที่ยง

12

เล่น

เลน

เห็น

13.

ไกว

ไต้

ใจ

14.

ทุก

ลูก

สนุก

15.

ตั้ง

เด็ก

แดด

16.

ตั้ง

หลัง

นั่ง

17

สบาย

เด็ก

เวลา

18

ชิงช้า

หายใจ

ต้นไม้

19

แข็งแรง

ต้นไม้

สบาย

20

ไกว

เวลา

เบา

แบบทดสอบความสามารถในการอ่านชุดที่ 1 ตอนที่ 2

จงอ่านคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ไกว	แข่ง	แข็งแรง	ชิงช้า	เด็ก
แดด	ต้อง	ต้นไม้	ทำให้	เที่ยง
หลัง	เบา	อย่าง	เสียง	นั่ง
นั่งเล่น	ร้องเพลง	ร้อน	ร่างกาย	ไม่สบาย

แบบทดสอบความสามารถในการอ่านชุดที่ 2 / 1

จงอ่านคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

คน	ไกว	ชิงช้า
นอน	ร้องเพลง	สบาย
สนุก	แดด	ร้อน
แข่ง	เวลา	

แบบทดสอบความสามารถในการอ่านชุดที่ 2 / 2

จงอ่านคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ต่าง	ต้อง	ใต้
เด็ก	ร่างกาย	เพลงช้าง
หายใจ	แข็งแรง	นั่งเล่น
ต้นไม้	เสียง	เบา
ดัง		

แบบทดสอบความสามารถในการอ่านชุดที่ 2 / 3

จงอ่านคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ก่อน	หลัง	ทำให้
แย่ง	อย่าง	เที่ยง
ทุก	โต๊ะ	นั่ง
ไม่สบาย		

แบบบันทึกผลการทดสอบย่อยหลังเรียน

ชื่อ ชั้น

การทดสอบครั้งที่ 1

การทดสอบครั้งที่ 2

การทดสอบครั้งที่ 3

คำศัพท์	คะแนน	หมายเหตุ	คำศัพท์	คะแนน	หมายเหตุ	คำศัพท์	คะแนน	หมายเหตุ
คน			ต่าง			ก่อน		
ไวกว			ต้อง			หลัง		
ชิงช้า			ได้			ทำให้		
นอน			เด็ก			แย่ง		
ร้องเพลง			ร่างกาย			อย่าง		
สบาย			เพลงช้า			เที่ยง		
สนุก			หายใจ			ทุก		
แดด			แข็งแรง			โต๊ะ		
ร้อน			นั่งเล่น			นั่ง		
แข่ง			ต้นไม้			ไม่สบาย		
เวลา			เสียง					
			เบา					
			ดัง					
รวม (11)			รวม(13)			รวม(10)		

ตาราง 5 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1.	0.48	0.56	21	0.78	0.20
2.	0.52	0.32	22	0.68	0.24
3.	0.64	0.24	23	0.76	0.32
4.	0.40	0.48	24	0.60	0.24
5	0.52	0.40	25	0.56	0.40
6	0.68	0.40	26	0.70	0.20
7	0.56	0.20	27	0.66	0.20
8	0.48	0.24	28	0.56	0.32
9	0.70	0.20	29	0.64	0.24
10	0.64	0.40	30	0.46	0.60
11	0.54	0.28	31	0.66	0.28
12	0.66	0.20	32	0.30	0.44
13	0.64	0.24	33	0.74	0.44
14	0.40	0.24	34	0.38	0.52
15	0.76	0.24	35	0.40	0.40
16	0.60	0.24	36	0.54	0.44
17	0.52	0.72	37	0.58	0.52
18	0.50	0.44	38	0.56	0.48
19	0.56	0.24	39	0.72	0.24
20	0.60	0.24	40	0.56	0.24

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางจริลักษณ์ จิรวินบูลย์
เกิด วันที่ 3 พฤษภาคม 2505
สถานที่อยู่ 900 / 319 สุขุมวิท 103 บางนา กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนอำนวยการกนกศรีอนุสรณ์ บางนา กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2522 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2526 กศ.บ. (ภูมิศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
พ.ศ. 2534 กศ.ม. (การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2544 กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน
ที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน

บทคัดย่อ
ของ
จรัสลักษณ์ จีรวินบูลย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ
พฤษภาคม 2544

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน และหาประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่ศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ของโรงเรียนอานวยกนกศิริอนุสรณ์ จำนวน 15 คน ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 17 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน และแบบทดสอบความสามารถในการอ่านออกเสียง สถิติที่ใช้ในการทดลองคือ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียน คือ 84.90 / 83.03
2. นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY ON ACHIEVEMENT IN READING ALOUD OF STUDENTS
WITH READING DISABILITY THROUGH PLAY WAY METHOD

AN ABSTRACT
BY
JAREELUK JIRAVIBOON

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Special Education
at Srinakharinwirot University
May 2001

The purpose of this study was to determine achievement in reading aloud of students with reading disability through play way method and to find the efficiency of remedial teaching through play way method

The sample consisted of 16 students with reading disability, from Prathom Suksa 1 of Amnuikanoksirianusorn School of the academic year 2000. The one group participated in play way method, for 17 sessions, 60 minutes for each session.

The one group pretest-posttest design was applied in the study. The remedial teaching plan and the reading aloud test served as the instruments. t-test was used for data analysis.

The findings of the research were as follows:

1. The efficiency of remedial teaching through play way was established at 84.90 / 83.03
2. There was statistically significant difference at .01 in reading aloud achievement between pretest and posttest.